

Vliv držení legálních zbraní na kriminalitu a bezpečnostní situaci

Martin Węglorz

Bakalářská práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Martin Weglorz
Osobní číslo:	L22316
Studijní program:	B1032A020002 Ochrana obyvatelstva
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Vliv držení legálních zbraní na kriminalitu a bezpečnostní situaci

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte teoretická východiska oblasti legálního držení zbraní a bezpečnosti.
2. Proveďte sběr informací o současném stavu a získané informace vyhodnotte.
3. Na základě získaných poznatků navrhněte vhodná doporučení pro zlepšení současného stavu.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. BOČKOVÁ, Kateřina; JURÍČEK, Ludvík; PROCHÁZKA, David Anthony a MORAVCOVÁ, Iveta. Legal gun ownership as an important factor of state security: Reality or Myth? Online. *Journal of Infrastructure, Policy and Development*. 2024, vol. 8, Issue 9. ISSN 2572-7931. Dostupné z: <https://doi.org/10.24294/jipd.v8i9.8386>.
2. HORÁK, Rudolf; DANIELOVÁ, Lenka; JURÍČEK, Ludvík a ŠIMÁK, Ladislav. *Zásady ochrany společnosti*. Monografie. Ostrava: Key Publishing, 2015. ISBN 978-80-7418-236-5.
3. PORADA, Viktor. *Bezpečnostní vědy: úvod do teorie, metodologie a bezpečnostní terminologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2022. ISBN 978-80-7380-903-4.
4. STAŇKOVÁ, Lenka; ŠČERBA, Filip a VICHLEND, Milan. *Násilná kriminalita*. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-069-7.
5. Zákon č. 13/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní a střeliva, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 15. 1. 2021. ISSN 1211-1244.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Martin Fícek, Ph.D.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **2. prosince 2024**

Termín odevzdání bakalářské práce: **2. května 2025**

L.S.

prof. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval; v případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne 15. 4. 2025

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá vlivem držení legálních zbraní na kriminalitu a bezpečnostní situaci. Jejím cílem je metodou dotazníkového šetření zjistit postoj občanů České republiky k legálně držným střelným zbraním a jejich majitelům a názor na možnost vlivu legálních zbraní na kriminalitu a bezpečnostní situaci. Na základě získaných dat a jejich vyhodnocení pomocí SWOT analýzy, práce navrhuje vhodná opatření pro snížení násilné kriminality v ČR.

Vnímání bezpečnosti a postoj občanů ČR k držení legálních zbraní jsou ovlivněny několika faktory, včetně úrovně kriminality, osobních zkušeností se zbraněmi, nebo legislativy týkající se jejich vlastnictví. Jako vhodná opatření pro možné zlepšení současného stavu násilné kriminality práce navrhuje rozvoj a modernizaci bezpečnostních sborů a rozšíření vzdělávacích programů a školení v oblasti bezpečnosti a používání zbraní. Tento výzkum přispívá k lepšímu pochopení komplexního vztahu mezi držením legálních zbraní a bezpečnostní situací v ČR a otevírá diskuzi v oblasti možného snižování kriminality za pomoci legálních držitelů zbraní.

Klíčová slova: bezpečnost, kriminalita, legislativa, zbraň, zbrojní průkaz

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with the impact of legal firearm ownership on crime and security situations. Its aim is to use a questionnaire survey method to assess the attitude of Czech citizens towards legally owned firearms and their owners, as well as their opinion on the potential impact of legal firearms on crime and security. Based on the collected data and its evaluation through a SWOT analysis, the thesis proposes suitable measures to reduce violent crime in the Czech Republic.

The perception of security and citizens' attitudes towards legal firearm ownership are influenced by several factors, including the level of crime, personal experiences with firearms, and legislation related to their ownership. As appropriate measures to potentially improve the current situation regarding violent crime, the thesis suggests the development and modernization of security forces and the expansion of educational programs and training in the areas of security and firearm use. This research contributes to a better

understanding of the complex relationship between legal firearm ownership and the security situation in the Czech Republic and opens a discussion on the possible reduction of crime through the involvement of legal firearm owners.

Keywords: crime, firearm, firearm license, legislation, security

Děkuji Ing. Martinu Fickovi, Ph.D. za cenné rady, věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích a vedení bakalářské práce. Poděkování patří také všem respondentům za jejich přínos pro výzkumnou část této práce.

OBSAH

ÚVOD.....	13
I TEORETICKÁ ČÁST	15
1 ZÁSADY OCHRANY SPOLEČNOSTI	16
1.1 BEZPEČNOST	16
1.2 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY	17
1.2.1 Terorismus.....	17
1.2.2 Migrace	19
1.2.3 Organizovaný zločin	20
1.2.4 Kybernetické hrozby	21
1.2.5 Extremismus.....	21
1.2.6 Korupce	21
1.3 OCHRANA OBYVATELSTVA	22
1.3.1 Integrovaný záchranný systém.....	23
1.3.2 Ochrana obyvatelstva před zraňujícími prostředky.....	24
1.4 VNITŘNÍ BEZPEČNOST A VEŘEJNÝ POŘÁDEK.....	25
1.4.1 Policie České republiky.....	25
1.4.2 Typové činnosti složek IZS při společném zásahu	26
1.5 LEGÁLNÍ DRŽITELÉ ZBRANÍ JAKO JEDEN Z PRVKŮ OCHRANY OBYVATELSTVA	26
2 ZBRAŇOVÁ LEGISLATIVA V ČESKÉ REPUBLICE.....	29
2.1 KATEGORIE ZBRANÍ A STŘELIVA A PRAVIDLA PRO JEJICH NABÝVÁNÍ, DRŽENÍ A NOŠENÍ	29
2.1.1 Zbraně kategorie A.....	29
2.1.2 Zbraně kategorie A-I	30
2.1.3 Zbraně kategorie B	30
2.1.4 Zbraně kategorie C	30
2.1.5 Zbraně kategorie C-I	30
2.1.6 Zbraně kategorie D.....	31
2.2 ZBROJNÍ PRŮKAZ A PODMÍNKY K JEHO ZÍSKÁNÍ.....	31
2.2.1 Zdravotní způsobilost.....	31
2.2.2 Odborná způsobilost.....	32
2.3 POVINNOSTI DRŽITELE ZBROJNÍHO PRŮKAZU	32
3 PRAVIDLA A REGULACE ZBRANÍ V DALŠÍCH STÁTECH.....	34
3.1 NĚMECKO.....	34
3.2 ISLAND	35
3.3 TEXAS	35
4 NÁSILNÁ KRIMINALITA.....	37
4.1 ČESKÁ REPUBLIKA	39
4.2 NĚMECKO.....	40

4.3	ISLAND	41
4.4	TEXAS	42
4.5	SHRNUTÍ.....	43
II	PRAKTICKÁ ČÁST	45
5	VÝSLEDKY PRŮZKUMU A ANALÝZA DAT	46
5.1	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	47
5.1.1	Výzkumná otázka č. 1: jaké je vnímání bezpečnosti a kriminality v ČR u majitelů zbrojního průkazu a široké veřejnosti?.....	49
5.1.2	Výzkumná otázka č. 2: jaké faktory ovlivňují postoj občanů ČR k legálně drženým zbraním?.....	53
5.1.3	Výzkumná otázka č. 3: jaké jsou názory občanů ČR na možnost změny legislativy týkající se držení legálních zbraní?	58
5.1.4	Výzkumná otázka č. 4: jaké je vnímání efektivity legálních zbraní jako nástroje prevence kriminality z pohledu majitelů zbrojního průkazu a široké veřejnosti?	64
5.1.5	Komentář.....	69
5.2	SWOT ANALÝZA.....	70
5.3	DOPORUČENÍ PRO ZLEPŠENÍ SOUČASNÉHO STAVU	74
6	DISKUZE	76
	ZÁVĚR.....	79
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	81
	SEZNAM OBRÁZKŮ	86
	SEZNAM TABULEK.....	87
	SEZNAM GRAFŮ	88
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	89
	SEZNAM PŘÍLOH.....	90

ÚVOD

„Kde není jiné možnosti, leč zbabělost nebo násilí, radím sáhnout k násilí.“ Tento výrok indického myslitele a duchovního vůdce Mahátma Gándhího naznačuje, že použití síly je často jediný způsob, jak ochránit svůj život nebo životy svých blízkých. Světová populace se velmi rychle rozrůstá a s tím se také mění bezpečnostní prostředí. Vznikají tak stále nové hrozby a rizika, která mají přímý dopad na obyvatelstvo, jako například terorismus nebo současná rusko-ukrajinská válka, kde reálně hrozí i použití zbraní hromadného ničení.

Závažný problém pro vnitřní bezpečnost státu představuje kriminalita, která může mít mnoho podob. Řešení trestných činů má na starosti Policie ČR, ale jelikož není technicky možné, aby byla přítomna u každého násilného činu, musí se každý občan alespoň v prvních chvílích útoku ubránit sám. Ne vždy je možný útěk a tak v mnoha případech nezbyvá nic jiného, než použít všech dostupných prostředků k sebeobraně. Jednou z možností je také střelná zbraň, kterou může občan České republiky, při splnění zákonem daných podmínek, vlastnit a nosit u sebe. Držení zbraní má v České republice dlouhou tradici. Není sice tak hluboko zakořeněné jako například ve Spojených státech amerických, přesto počet zbraní v rukou českých občanů stoupá. Především v návaznosti na současný konflikt na Ukrajině, se prodej střelných zbraní rapidně zvýšil. Za předpokladu, že občané, vlastníci legální střelné zbraně podstupují také pravidelný výcvik, ať už ve střelbě nebo například v poskytování první pomoci, mohou efektivně ochránit sebe i ostatní potenciálně ohrožené osoby.

Náhled společnosti na střelné zbraně je ale dosti rozporuplný. Téma odzbrojování společnosti nebo naopak podpory legálních držitelů zbraní je předmětem mnoha diskuzí nejen mezi samotnými občany, ale prakticky na všech politických úrovních. Každé použití střelné zbraně při spáchání trestného činu vyvolává ve společnosti velké emoce. To je zcela pochopitelné, protože výsledkem takového útoku bývá mnoho obětí. Posledním tragickým příkladem je útok aktivního střelce na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, kde zemřelo 14 lidí, které útočník zastřelil legálně drženými zbraněmi. Na druhou stranu, trestné činy páchané legálními zbraněmi jsou v České republice spíše ojedinělé. Samotní občané díky podobným útokům nejen v naší zemi, ale i ve světě, přistupují ke zbraním často skepticky. Mohou nabývat dojmu, že zbraně působí jen více násilí, zvyšují kriminalitu a že odpovědnost za bezpečnost a ochranu obyvatel má výhradně policie. Přitom nejen ozbrojené bezpečnostní složky, ale i samotní občané, mohou mít pozitivní

vliv na bezpečnostní situaci ve státě. Tato práce hodnotí právní rámec a regulace týkající se zbraní v několika referenčních státech včetně České republiky a v těchto státech také mapuje statistiky násilné kriminality.

Bakalářská práce si klade za cíl metodou dotazníkového šetření zjistit postoj občanů České republiky k legálně držným střelným zbraním a jejich majitelům a názor na možnost vlivu legálních zbraní na kriminalitu a bezpečnostní situaci. Cílem je, na základě získaných dat a jejich vyhodnocení pomocí SWOT analýzy, navrhnout vhodná opatření ke snížení úrovně násilné kriminality v ČR. Jelikož jsou respondenti rozděleni na vlastníky zbrojního průkazu a širokou veřejnost, z výsledků dotazníkového šetření je možné vyhodnotit, zda se názor na střelné zbraně liší podle zkušeností s nimi. Obavy totiž často plynou z neznámého.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁSADY OCHRANY SPOLEČNOSTI

Lidé museli řešit ochranu před různými nebezpečími v průběhu celé existence lidské společnosti. Pro člověka je zachování vlastního života prioritou a je pudově zakořeněno, proto už od prvopočátků přizpůsoboval a postupně zdokonaloval své chování a jednání v souladu s aktuálním nebezpečím. Systém ochrany obyvatelstva se v průběhu tohoto vývoje postupně zdokonaloval s rozšiřujícím se poznáním až do současné doby, kdy společnost jedná plánovitě v oblastech prevence, represe a renovace. Současná vyspělá společnost zabezpečuje ochranu obyvatelstva komplexně dle politického prostředí, bezpečnostní situace nebo ekonomických možností státu. Důležitý je také přístup samotného obyvatelstva k sebeochraně, orgánů veřejné správy k ochraně, či postoje právníků a podnikajících fyzických osob k této oblasti (Horák et al., 2015).

1.1 Bezpečnost

Mareš (2002, s. 13) definuje bezpečnost jako: *„stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby pro objekt (zpravidla národní stát, popř. i mezinárodní organizaci) a jeho zájmy a tento objekt je k eliminaci stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při ní spolupracovat“*.

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky stanovuje, že zajištění bezpečnosti a ochrany obyvatel je základní povinností státu. Přitom výkonnými prvky pro zajišťování bezpečnosti ČR jsou ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby (Česko, 1998).

Ohrožení bezpečnosti lze rozdělit na vnější a vnitřní podle toho, jaké hrozby a rizika působí směrem k ohroženému objektu. Sak (2018) z obecného hlediska tvrdí, že častěji ohrožení působí zevnitř, než z vnějšku, a uvádí jako příklad rodinu, která je většinou rozbita zevnitř a čelí tak častěji vnitřním hrozbám. Dalšími jednoduchými příklady narušení vnitřní bezpečnosti mohou být alkoholismus, narkomanie nebo gamblerství. Člověk svým jednáním ale ovlivňuje také aspekty vnějšího ohrožení a podle Saka (2018) jednotlivec svým chováním zvyšuje pravděpodobnost, že se stane obětí trestného činu, ať už vědomě a záměrně, či nevědomě a náhodně.

Pojem bezpečnost obyvatelstva lze charakterizovat jako souhrn opatření, který má zajistit vnitřní bezpečnost a pořádek ve státě, respektování lidských práv a svobod občanů a principů demokracie. Je to proces vzdělávání, zvyšování schopností a připravenosti všech

zainteresovaných složek podílejících se na plnění úkolů k ochraně životů, zdraví, majetku a životního prostředí. Součástí zajišťování bezpečnosti obyvatelstva je také poskytování informací, varování, zvyšování schopností vlastní sebeochrany, ukrytí, evakuace, dekontaminace, nouzové přežití nebo humanitární pomoc. Bezpečnost plyne ze vzájemných vztahů lidí a jejich inklinací k životu ve společnosti. Neobejde se bez dodržování a respektování pravidel, zákonů, či morálních, etických a mravních zásad (Horák et al., 2015).

Ze všech možných definic a pojetí bezpečnosti vyplývá, že je to relativní stav. Odvíjí se od aktuální situace a hrozby, která může mít vojenskou i nevojenskou povahu. Každý stát vnímá pojetí bezpečnosti po svém, ale cíl mají všichni stejný. Například USA a další anglosaské země si zakládají na ochraně svých tradičních hodnot, nezávislosti, trvalého rozvoje a na plnění závazků vůči dalším partnerským zemím a mezinárodním organizacím. Bezpečnost zde znamená podporu zabezpečování životních zájmů občanů a státu vůči vnějším i vnitřním ohrožením. Německo vnímá bezpečnost jako zajišťování svých hodnot proti vnějšímu i vnitřnímu napadení a především jejich uspokojování v rámci daného sociálního systému. Vnější i vnitřní bezpečnost se zde dělí na politickou, hospodářskou a vojenskou a představuje stav politické svrchovanosti a nedotknutelnosti státu. Francie zase definuje bezpečnost jako „*stav klidu, za něhož nehrozí žádné nebezpečí*“, kterého dosahuje efektivním využíváním postupů, prostředků a opatření, které byly vytvořeny za účelem ochrany obyvatelstva (Porada et al., 2022).

1.2 Bezpečnostní hrozby

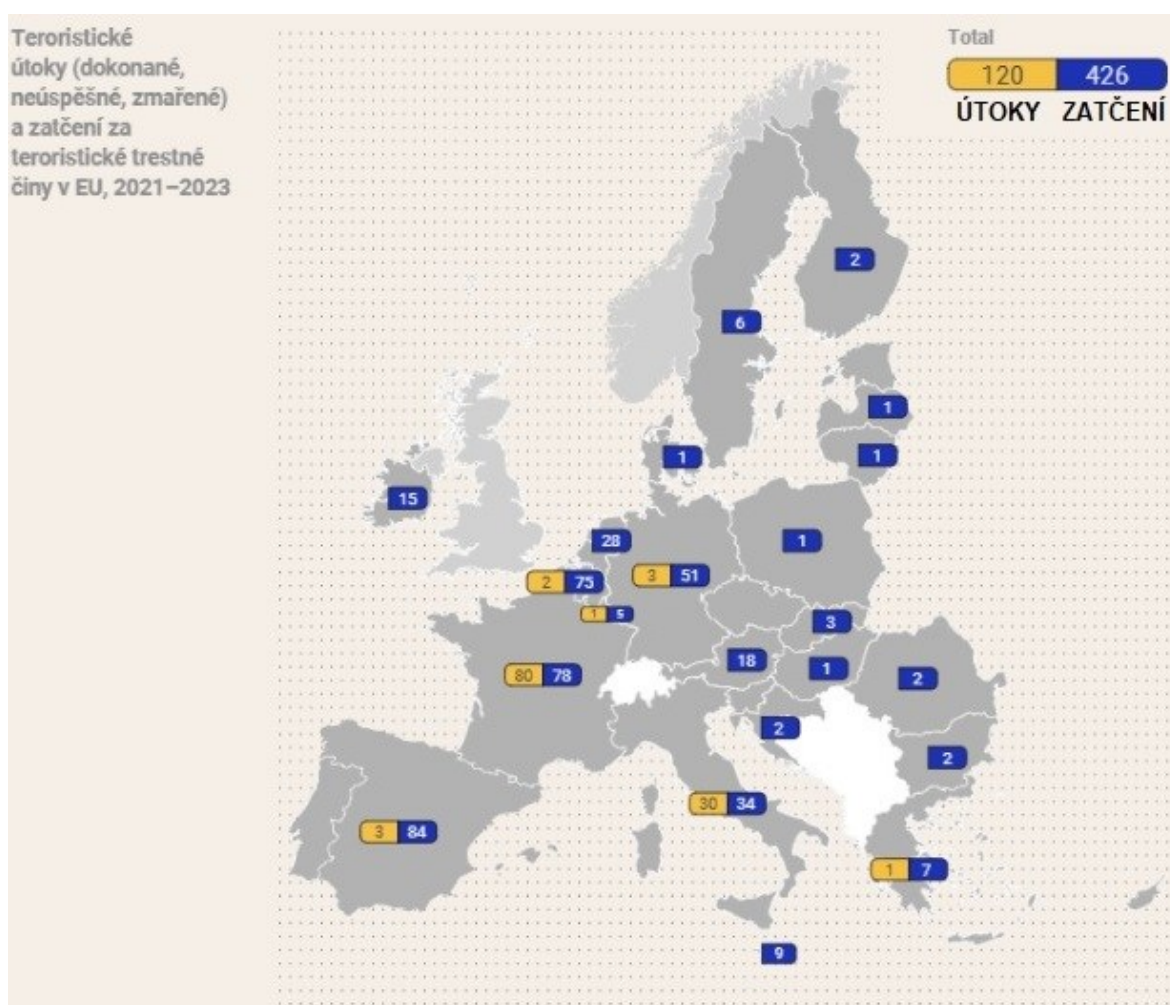
Aktuální bezpečnostní hrozby podle vývoje bezpečnostního prostředí reflektuje Bezpečnostní strategie ČR, která je základním dokumentem pro zajištění bezpečnosti, obrany a ochrany občanů a státu. Představuje základní přístupy, nástroje a opatření k zajištění těchto hodnot. Poslední verze Bezpečnostní strategie byla schválena vládou v roce 2023 a mimo jiné zmiňuje několik důležitých hrozeb, které mohou narušovat vnitřní bezpečnost státu (Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2023).

1.2.1 Terorismus

Terorismus se stal mezinárodním jevem a vážnou hrozbou tohoto století. Lze ho definovat jako násilné prosazování politických a jiných zájmů určité radikální ideologie s cílem vyvolat strach. Útoky bývají zpravidla vedeny na civilní obyvatelstvo na veřejných místech

(tzv. měkké cíle). Jelikož se stále zdokonalují systémy zabezpečení, i teroristé hledají nové způsoby a cíle útoků. Nejčastějšími prostředky používanými aktéry terorismu k zabíjení bezbranného obyvatelstva jsou improvizované nástražné zařízení, střelné zbraně nebo například obyčejné vozidlo, kterým ve vysoké rychlosti najedou do davu lidí. Přitom si k útoku vybírají místa, která jsou méně zabezpečena a kde není přítomna policie, takže je složité se takovýmto útokům bránit (Bezpečnostní informační služba, © 2025).

Na Obrázku 1 jsou zobrazeny počty teroristických útoků a zatčení za teroristické trestné činy v EU v letech 2021–2023.

Obrázek 1 Teroristické útoky a zatčení za teroristické trestné činy v EU v letech 2021–2023

(zdroj: EUROPOL, 2024)

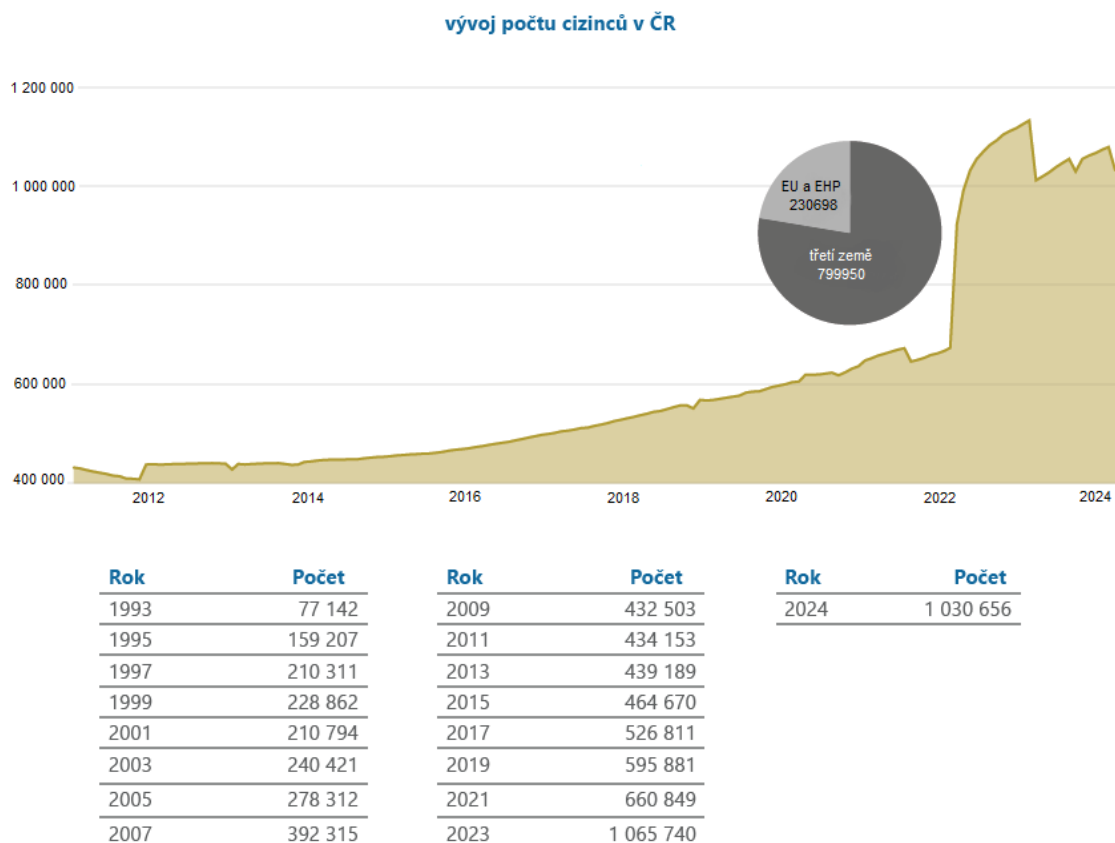
Hrozba teroristického útoku v ČR je podle bezpečnostních a zpravodajských služeb relativně malá a ČR je vnímána jako jedna z nejbezpečnějších zemí na světě. Přesto tuto hrozbu nelze přehlížet a je nutné neustále monitorovat stav ohrožení a přizpůsobovat

bezpečnostní opatření státům, kde se s tímto typem útoků setkávají častěji. Nebezpečná je tzv. radikalizace, která souvisí se všemi druhy terorismu (politický, náboženský atd.). Radikalizační proces bývá jakýmsi předstupněm teroristického útoku, kdy jednotlivci nebo skupiny, často sociálně vyloučené, začnou sympatizovat s ideologií určité teroristické organizace. Tyto organizace využívají dnes všude dostupného internetu a sociálních sítí k přesvědčování a náborování nových členů do svých řad (Vegrichtová et al., 2019).

1.2.2 Migrace

Bezpečnostní strategie ČR poukazuje jak na nelegální migraci, tak i na neřízenou a nekontrolovanou legální migraci, jako na bezpečnostní hrozbu pro ČR. V obou případech stát nemá přehled o množství migrantů, jaké na jeho území vstupuje. Masivní nárůst migrace do Evropy umocnil výrok německé kancléřky Angely Merkelové v roce 2015, která veřejně podala pomocnou ruku všem, kteří utíkají před násilím a válkou a prohlásila, že Německo nikdy neodmítne žádného uprchlíka. Německá tzv. „vítací politika“ způsobila zvyšování počtu uprchlíků přijíždějících do Evropy, včetně ČR, a zároveň vyvolala obavy německých obyvatel, ale i některých odborníků na bezpečnost. Ty se týkaly především problémového začleňování cizinců do společnosti z důvodu odlišné kultury a vytváření tak uzavřených komunit. Ty poté mohou vést k radikalizaci uprchlíků z islámských zemí, kterých byla drtivá většina (Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2023; Vegrichtová et al., 2022).

Obrázek 2 znázorňuje vývoj počtu cizinců v ČR od roku 1993 do roku 2024.

Obrázek 2 Vývoj počtu cizinců v České republice

(zdroj: Evropská migrační síť, 2024)

Další riziko spojené s migrací může představovat nenávisť pravicových extremistických skupin vůči migrantům a tím zvyšující se napětí a násilí ve společnosti (Vegrichtová et al., 2022).

1.2.3 Organizovaný zločin

Organizovaný zločin je jednou z primárních hrozeb, na kterou Česká republika zaměřuje svou politiku v oblasti vnitřní bezpečnosti. Zločinecké skupiny vážným způsobem narušují ekonomickou stabilitu státu a společenské a demokratické hodnoty. Přitom využívají v podstatě volného působení v internetovém prostředí, které jim umožňuje rychlé a levnější poskytování nelegálních výrobků a služeb. Pokračuje tak trend ustupujícího násilí, výměnou za skryté působení organizovaných zločineckých skupin. Kromě českých a slovenských zločineckých skupin jsou na území ČR nejaktivnější skupiny asijského a ruskojazyčného původu. Nejčastěji páchají trestnou činností v oblasti hospodářské kriminality, obchodu s lidmi a nelegální migrace a výroby a distribuci drog. Nemalé

výnosy z těchto činností jsou potom použity k financování další trestné činnosti (Ministerstvo vnitra ČR, 2024).

1.2.4 Kybernetické hrozby

Kybernetický prostor v dnešní době nabízí takřka neomezené možnosti a vyspělá země se bez využívání informačních a komunikačních technologií v tomto prostoru neobejde. Kyberprostor poskytuje stále nové a jednodušší možnosti rychlého a efektivního přenosu informací, „na dálku“ lze vyřídit množství úředních procesů, které bylo možné v dřívější době vyřídit jen osobně na úřadě. Těchto výhod informačních technologií je ale samozřejmě možno zneužít a díky anonymitě a nelehkého dohledání pachatele se velká část kriminálních aktivit přesunula právě do kyberprostoru. Pro útočníka zběhlého ve využívání těchto technologií je pak snadné a relativně bezpečné dosáhnout svého cíle, a to s minimem rizika jeho dopadení. Mezi nejčastější nelegální činnosti v kyberprostoru patří kybernetická špionáž, internetové krádeže, zneužívání osobních údajů, šíření dětské pornografie, prodej drog, různé útoky na bankovní instituce, nemocnice apod. (Ministerstvo vnitra ČR, 2019).

1.2.5 Extremismus

Ministerstvo vnitra ČR (2010) definuje extremismus jako: „*vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se prvky netolerance, a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku*“. Mezi tyto principy lze zařadit respektování práv a svobod občanů, svrchovanost demokratického státu a lidu, ochrana menšin a dle Listiny základních práv a svobod také rovnost práv lidí bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti nebo náboženství. Cílem extremistických skupin je rozvrátit demokratický systém a nahradit ho totalitním nebo autoritářským režimem. Nerespektují ústavu a společenské hodnoty. Extremismus má dva základní směry. Pravicový, který se vyznačuje inklinací k fašismu a nacismu (především rasová a etnická nenávisť), a levicový extremismus (sociální nebo antikulturní zášť) sympatizující s historickým komunismem nebo anarchismem (Ministerstvo vnitra ČR, 2010).

1.2.6 Korupce

Další závažnou hrozbou pro stabilitu vnitřní bezpečnosti státu je korupce. Jedná se o obohacování nejčastěji sebe sama prostřednictvím zneužívání veřejných prostředků

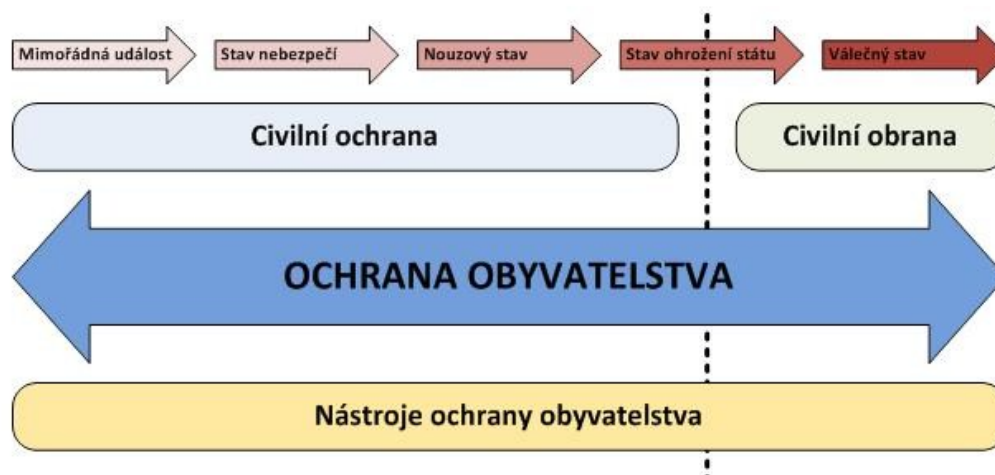
k dosažení vlastních zájmů. Často těchto praktik a svého vysokého společenského postavení zneužívají politici, z čehož poté plyne nedůvěra obyvatel k nestrannosti a poctivosti státních institucí. Snahou státu v boji proti korupci je zprůhlednění státních zakázek, procesů a postihů, zefektivnit právní prostředí a zvyšovat integritu osob, které vykonávají funkce ve veřejném prostoru (Ministerstvo vnitra ČR, 2019).

1.3 Ochrana obyvatelstva

V závislosti na tom, jak se mění bezpečnostní prostředí ve světě a ČR, mění se i postavení a úkoly ochrany obyvatelstva. Po konci studené války, kdy byla ochrana obyvatelstva zaměřena především na vojenské hrozby, se i tato oblast musela přizpůsobovat společenským změnám a reagovat na nová nebezpečí typu organizovaného zločinu, korupce nebo migrace. V současné době je nutné vnímat systém ochrany obyvatelstva komplexně, aby dokázal reagovat a čelit vojenským i nevojenským hrozbám současně. Ochrana obyvatelstva svým obsahem a právním vymezením zahrnuje také civilní ochranu a civilní obranu, které dnešnímu systému ochrany obyvatelstva koncepčně předcházely a poprvé byl pojem ochrana obyvatelstva v České republice legislativně zakotven v roce 2000 přijetím zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. V širším smyslu pak ochranu obyvatelstva řeší další koncepce a dokumenty vydané od roku 2000, které pružněji reagují na aktuální požadavky oblasti ochrany obyvatelstva. Důležitost ochrany obyvatelstva upevňuje i Bezpečnostní strategie ČR, která řadí tuto oblast mezi strategické zájmy ČR (Holec, 2021).

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, vymezuje ochranu obyvatelstva takto: „*plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití a další opatření k zabezpečení ochrany života, zdraví a majetku*“ (Česko, 2000, s. 3461). Zákon také mimo jiné určuje působnost a pravomoci státním orgánům, orgánům územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na řešení mimořádných událostí a krizových situací. Dalšími důležitými dokumenty, které upravují oblast ochrany obyvatelstva je vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva, vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ale také aktuální Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030 (Česko, 2000; Magistrát HMP, © 2025).

Na obrázku 3 je znázorněn rozsah ochrany obyvatelstva.

Obrázek 3 Rozsah ochrany obyvatelstva

(zdroj: MV-generální ředitelství HZS ČR, © 2025)

Ochrana obyvatelstva tedy představuje soubor opatření k ochraně životů, zdraví, majetku a životního prostředí a úkolů v oblasti plánování, organizování a činností k předcházení vzniku a zajištění připravenosti k řešení mimořádných událostí a krizových situací. Dle úkolů vyplývajících z Ženevských úmluv z 12. 8. 1949 se rozumí ochranou obyvatelstva také plnění úkolů civilní obrany (Magistrát HMP, © 2025).

1.3.1 Integrovaný záchranný systém

Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů umožňuje jeho složky koordinovaně použít při přípravě na vznik mimořádné události a při potřebě provádění současně záchranných a likvidačních prací dvěma nebo více složkami IZS. Zákon také rozděluje složky IZS do dvou kategorií, na základní a ostatní složky IZS. Mezi základní složky IZS se řadí Hasičský záchranný sbor ČR, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie ČR. Do ostatních složek IZS patří například vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní služby nebo neziskové organizace. Ostatní složky IZS jsou k dispozici v rámci plánované pomoci na vyžádání (Česko, 2000).

V systému ochrany obyvatelstva je pro jeho funkčnost zcela zásadní spolupráce všech stupňů veřejné správy, podnikatelského i neziskového sektoru. Hlavní koordinační činnost v oblasti přípravy na mimořádné události, IZS a ochrany obyvatelstva mezi ministerstvy, ústředními správními úřady, kraji, obcemi a právníckými a podnikajícími fyzickými osobami, zde vykonává Hasičský záchranný sbor ČR z úrovně Ministerstva vnitra – Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. Kromě zákonem dané odpovědnosti výše zmíněných institucí za oblast ochrany obyvatelstva je nutné zapojení i samotného obyvatelstva. Jedině tak může celý systém efektivně fungovat (Holec, 2021).

1.3.2 Ochrana obyvatelstva před zraňujícími prostředky

S násilím či pohrůzkami proti jednotlivcům nebo skupinám obyvatel se v životě setkal téměř každý člověk. Konflikty mezi lidmi vždy vznikaly, vznikají a vznikají budou. Navíc v posledních letech je v Evropě velkou hrozbou terorismus. Z toho důvodu by lidé měli mít povědomí o tom, jak se v takové situaci zachovat a být připraveni se účinně bránit proti účinkům všemožných zraňujících prostředků, které může případný agresor použít. Za zraňující prostředky lze považovat například ruční palné, krátké i dlouhé zbraně, různé druhy chladných zbraní, prostředky obsahující výbušninu a další (Horák et al., 2015).

Pojem ochrana lze vysvětlit jako snahu o odvrácení nebezpečí nebo škodlivých jevů, které mohou negativně působit na chráněný objekt a narušit tak jeho bezpečnost. Ochranu rozlišujeme podle předmětu zájmu na ochranu osob, tedy opatření k zajištění jejich životů, zdraví, integrity a nedotknutelnosti, nebo ochranu majetku, uskutečňovanou pomocí opatření ke snížení rizika ohrožení majetku osob nebo organizací a zamezení vstupu neoprávněných osob do chráněných objektů (Porada et al., 2022).

Příslušníci policie, vojáci a další členové ozbrojených bezpečnostních sborů při výkonu svého povolání používají balistickou ochranu. Jejím účelem je jejich nositele ochránit před ničivými účinky munice (střel a střepin) a chladných zbraní (nože, dýky, sekery atd.). Pod pojmem balistická ochrana se rozumí například různé druhy ochranných oděvů, balistické vesty, přilby, štíty a pancíře. Tyto prostředky pak musí splňovat určitou třídu balistické odolnosti, kterou stanovuje příslušná česká státní norma (Horák et al., 2015).

Obyčejní občané běžně žádnou balistickou ochranou nedisponují a tak chrání sebe nebo svůj majetek jinými způsoby. Jedním ze základních prvků ochrany osob a majetku, které se používají k zabránění vstupu neoprávněných osob do objektů a chráněných

prostor, jsou mechanické zábranné systémy. Mezi tyto prostředky ochrany se dá zařadit například oplocení, zámkové systémy, mechanické závory, mříže, bezpečnostní dveře a skla nebo různé trezory. Mechanické zábranné systémy se mohou také vyskytovat ve formě betonových zábran a různých druhů bariér, které chrání životy lidí na místech, které jsou často cílem teroristických útoků, jako jsou náměstí, vánoční trhy nebo jiné otevřené prostory s velkou koncentrací osob (Ivanka, 2014).

Žádný z těchto bezpečnostních systémů nemůže být stoprocentní a navíc pachatelé trestné činnosti si vždy najdou způsob, jak je obejít. Proto poslední možnost, jak ochránit svůj život, životy svých blízkých nebo majetek, je vlastní sebeobrana.

1.4 Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek

Za vnitřní bezpečnost státu dle zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, odpovídá Ministerstvo vnitra. To má ve své gesci oblast veřejného pořádku, zbraní a střeliva, požární ochranu nebo také systém krizového řízení, civilní nouzové plánování, ochranu obyvatelstva a IZS. Vnitřní bezpečnost je charakterizována jako stav, při kterém jsou hrozby ohrožující chráněný systém (např. stát) sníženy na minimum, a tento systém je připraven tyto existující i potenciální hrozby efektivně eliminovat. Principy vnitřní bezpečnosti pro Českou republiku, jako je zajištění bezpečnosti a ochrany životů, zdraví a majetku jednotlivců, stanovuje již dříve zmiňovaná Bezpečnostní strategie ČR. Nejdůležitější roli v oblasti zajišťování vnitřní bezpečnosti, potažmo ochrany obyvatelstva, plní bezpečnostní sbory. A to především Policie ČR a Hasičský záchranný sbor ČR. Významným způsobem se na zajišťování vnitřní bezpečnosti podílí také například Armáda ČR nebo obecní policie (Holec, 2021).

1.4.1 Policie České republiky

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, hovoří o této složce jako o jednotném ozbrojeném bezpečnostním sboru, který slouží veřejnosti a jehož úkolem je chránit osoby, majetek a veřejný pořádek nebo předcházet trestné činnosti. Zákon také ukládá policistům základní povinnosti, jako jsou zdvořilost, iniciativa, přiměřenost postupu, prokazování příslušnosti a poučování (Česko, 2008).

Policie ČR je zařazena mezi základní složky IZS a její činnost spočívá především v nepřetržité pohotovosti k řešení mimořádných událostí bezpečnostního charakteru. Jejím

posláním je chránit životy a zdraví obyvatel, majetek a veřejný pořádek na celém území státu. Policie ČR poskytuje například pořádkovou službu, dopravní službu, služby kriminální policie, službu pro zbraně a bezpečnostní materiál, ochrannou službu, útvar rychlého nasazení, službu cizinecké policie a další. Na ochranu veřejného pořádku se realizují určitá opatření v případech plánovaných událostí, jako například při pořádání sportovních nebo kulturních akcí, nebo mimořádných událostí. Těmi mohou být nepovolená veřejná shromáždění, případy závažné trestné činnosti, terorismus, rasové a etnické konflikty, živelné pohromy a další. V případě mimořádných událostí, jako jsou právě živelné pohromy, epidemie nebo havárie, řídí činnost všech složek IZS Hasičský záchranný sbor ČR, takže velitelem zásahu je příslušník HZS ČR. Příslušník Policie ČR řídí činnost jednotlivých složek IZS při mimořádných událostech bezpečnostního charakteru (terorismus, aktivní střelec, atd.). Další složky IZS v tomto případě poskytují policii potřebnou součinnost, síly a prostředky, kterými policie nedisponuje (Holec, 2021).

1.4.2 Typové činnosti složek IZS při společném zásahu

Generální ředitelství HZS ČR zpracovává typové činnosti k postupu jednotlivých složek IZS při různých druzích mimořádných událostí, které vyžadují společný zásah dvou a více složek IZS. Tyto postupy jsou zpracovány v dokumentu s názvem "Katalogový soubor - typové činnosti složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu". Typové činnosti se zpracovávají na základě vyhlášky č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. Cílem této dokumentace je sjednotit a zkoordinovat postupy jednotlivých zasahujících složek IZS, případně dalších spolupracujících subjektů. Mezi typové činnosti patří například dopravní nehoda, špinavá bomba, hrozba použití nástražného výbušného systému, záchrana pohřešovaných osob, reakce na chemický útok v metru, nebo například útok aktivního střelce (Holec, 2021).

1.5 Legální držitelé zbraní jako jeden z prvků ochrany obyvatelstva

Otázka, zda legální vlastnictví zbraní představuje pozitivní faktor pro bezpečnost v České republice, je předmětem mnoha odborných debat a závisí na několika faktorech, včetně dostupných údajů o kriminalitě, veřejných postojích a právním rámci. Někteří tvrdí, že legální vlastnictví zbraní může odradit zločince, protože vědí, že oběti mohou být ozbrojené. Mnozí zastánci jsou toho názoru, že právo na vlastnictví zbraní by mělo být zakotveno dokonce v ústavě. Někdy je však těžké jednoznačně prokázat, že legální vlastnictví zbraní přímo přispívá k poklesu kriminality. Statistická data lze interpretovat

různými způsoby. Naopak přítomnost zbraní může v některých situacích eskalovat konflikty, které by jinak mohly být vyřešeny bez násilí. V České republice je legální vlastnictví zbraní poměrně přísně regulováno. Občané musí splnit podmínky stanovené zákonem, včetně trestní bezúhonnosti a úspěšného složení teoreticko-praktické zkoušky odborné způsobilosti. Tato regulace má za cíl zajistit, aby zbraně vlastnili pouze odpovědní a kvalifikovaní jednotlivci (Bočková et al., 2024).

Aktuálním trendem ve velkých městech západní Evropy je vytváření a rozšiřování takzvaných „no-go zón“. Jsou to oblasti s vysokou mírou násilné kriminality a ozbrojené složky státu zde musejí prakticky denně zasahovat. To však může vést k situacím, kdy bude policie přetížena a občan se bude muset v krizové situaci po omezenou dobu bránit sám (Bočková et al., 2024).

Obrázek 4 znázorňuje pařížské no-go zóny.

Obrázek 4 Pařížské no-go zóny

(zdroj: Etrychtová, 2016)

Také pokračující válečný konflikt mezi Ruskem a Ukrajinou dokazuje, že civilní držitelé zbraní mohou být prospěšní pro vnější bezpečnost státu. V případě neozbrojené společnosti může státní suverenitu bránit pouze oficiální vojenská síla země. V případě, kdy mohou civilisté vlastnit zbraně a munici, mohou alespoň v prvních chvílích válečného konfliktu posílit ozbrojené síly státu a tím pomoci zpomalit nebo dokonce zastavit postup agresora.

Obzvláště v situacích, kdy se bojová činnost pravidelných armád přesouvá do hustě osídlených městských aglomerací (Bočková et al., 2024).

S častějšími teroristickými útoky v Evropě se množí zákazy a omezení, které by měly snížit negativní důsledky těchto útoků na občany. Zdá se ale, že tato omezení ovlivňují a omezují především běžné občany, nikoli cílovou skupinu, tedy pachatele terorismu a násilné trestné činnosti. Diskuse o vlastnictví zbraní civilisty byla významně oživena po tragických událostech v lednu roku 2015 v Paříži, kdy teroristé zaútočili na redakci časopisu Charlie Hebdo a zabili 12 lidí. Po tomto útoku se evropští političtí představitelé zaměřili na omezení přístupu k palným zbraním v rámci EU. Evropská komise rychle navrhla směrnici, která měla regulovat získávání a vlastnictví zbraní a příslušenství ve všech členských státech EU, s hlavním cílem zvýšit bezpečnost a snížit hrozbu terorismu. Mnozí odborníci si však nebyli jistí účinkem této směrnice a uvedli, že je nepravděpodobné, aby efektivně snížila terorismus. Důvodem je, že směrnice se zaměřovala především na legální držitele zbraní, zatímco teroristé stále používali nelegálně držené a často upravené zbraně (Bočková et al., 2024).

Problém tedy není v tom, zda občany odzbrojit, nebo je vyzbrojit, ale jak najít vyvážený přístup k legislativě o zbraních, který buduje důvěru mezi občany a státem. Důraz by měl být kladen na podporu odpovědného vlastnictví zbraní, což zahrnuje důkladné prověřování žadatelů o zbrojní průkaz a povinný výcvik pro všechny držitele zbraní. To zajistí, že zbraně budou v rukou občanů, kteří jsou nejen právně způsobilí, ale také vzdělaní a připravení je používat odpovědně, zejména pro sebeobranu, a ne pro trestnou činnost (Bočková et al., 2024).

2 ZBRAŇOVÁ LEGISLATIVA V ČESKÉ REPUBLICE

Podmínky nabývání, držení či nošení zbraní upravuje od 1. 1. 2003 zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (dále jen zákon o zbraních). Poslední aktualizace proběhla v roce 2021 přijetím zákona 13/2021 Sb. s účinností od 30. 1. 2021. Předmětem zákona o zbraních je stanovit pravidla pro nabývání, držení a nošení zbraní. Dále definuje kategorie zbraní a střeliva, podmínky získání zbrojního průkazu a jeho skupiny nebo například oprávnění a povinnosti držitele zbrojního průkazu. V zákoně jsou upravena také pravidla pro držitelé zbrojní licence a podmínky pro vývoz, dovoz a tranzit zbraní a střeliva. Zákon o zbraních řeší pouze střelné zbraně, na rozdíl od jiných evropských států, kde legislativa upravuje i podmínky držení či nošení chladných zbraní. Zákon se nevztahuje na zbraně držené ozbrojenými silami České republiky, Vojenskou policií nebo bezpečnostními sbory (Česko, 2021).

2.1 Kategorie zbraní a střeliva a pravidla pro jejich nabývání, držení a nošení

V České republice je podle údajů Policie ČR z roku 2024 přes 316 000 držitelů zbrojního průkazu a Češi vlastní více než jeden milion legálních zbraní (Schimmer, 2024).

Zákon o zbraních rozděluje zbraně a střelivo do šesti kategorií podle jejich konstrukce, zraňujícího účinku nebo například podle kapacity zásobníku. Upravuje také pravidla pro jejich nabývání, držení a nošení (Česko, 2021).

2.1.1 Zbraně kategorie A

Do této kategorie jsou zařazeny zbraně a střelivo, které jsou zákonem zakázané, jako například zbraně zvláště účinné, samočinné zbraně, zákeřné zbraně (maskované jako jiné předměty), střelná nástrahová zařízení a střelivo s průbojnou, výbušnou nebo zápalnou střelou. Zbraně kategorie A je zakázáno nabývat, držet nebo nosit, ale Policie ČR je oprávněna udělit výjimku držiteli zbrojního průkazu skupiny A nebo držiteli zbrojní licence specifických skupin. A to za předpokladu, že provádí sběratelskou nebo muzejní činnost, přepravu nebo střežení nebezpečných a cenných zásilek a objektů důležitých pro obranu státu, výuku a výcvik ve střelbě se zbraní kategorie A nebo filmovou a divadelní činností. Výjimku pro tyto činnosti je možné udělit v případě, že nijak neohrožují veřejný pořádek a bezpečnost (Česko, 2021).

2.1.2 Zbraně kategorie A-I

Kategorie A-I zahrnuje zbraně též zakázané, jako například samočinné zbraně, u kterých došlo k úpravě na samonabíjecí palné zbraně. Dále samonabíjecí zbraně, do kterých je vložen nadlimitní zásobník, dlouhé samonabíjecí zbraně s ramenní opěrou, po jejíž sklopení nebo odejmutí je délka zbraně menší než 600 mm a také střelivo se šokovou střelou nebo střelou, která zvyšuje ranivý účinek. Podle zákona o zbraních se nadlimitním zásobníkem rozumí v případě krátké zbraně zásobník s kapacitou převyšujících 20 nábojů a u dlouhé zbraně s kapacitou větší než 10 nábojů. Podmínky pro udělení výjimky k vlastnictví, držení nebo nošení zbraní kategorie A-I jsou pak stejné, jako u kategorie A (Česko, 2021).

2.1.3 Zbraně kategorie B

Do kategorie B patří zbraně a střelivo, k jejichž vlastnictví, držení nebo nošení je potřeba povolení, které udělí příslušný útvar Policie ČR, pokud má k tomu žadatel řádný důvod. Takovým důvodem může být provozování muzejní, sběratelské, sportovní, lovecké, kulturní nebo jiné zájmové činnosti. Povolení lze udělit také v případě zajišťování ostrahy majetku a osob nebo k ochraně života, zdraví a majetku. Mezi zbraně kategorie B se řadí krátké opakovací a samonabíjecí zbraně, jednoranové nebo víceranové zbraně pro střelivo se středovým zápalem a okrajovým zápalem, jejichž celková délka je menší než 280 mm, dlouhé opakovací nebo samonabíjecí zbraně s hladkým vývrtem hlavně, jejichž délka hlavně je menší nebo rovna 600 mm nebo samonabíjecí zbraně, které mají vzhled samočinných zbraní (Česko, 2021).

2.1.4 Zbraně kategorie C

Zbraně kategorie C podléhají ohlášení. To znamená, že držitel zbrojního průkazu příslušné skupiny, je povinen nabytí zbraně nebo střeliva kategorie C ohlásit příslušnému útvaru policie. Zbraněmi kategorie C jsou například dlouhé zbraně pro střelivo s okrajovým nebo středovým zápalem nebo pro střelivo se zápalem typu Lefauchaux, zbraně zkonstruované na principu perkusních zámkových systémů nebo tlumiče hluku výstřelu (Česko, 2021).

2.1.5 Zbraně kategorie C-I

Fyzická osoba je oprávněna nabývat do vlastnictví, držet nebo nosit zbraň kategorie C-I, pokud je starší 18 let, je plně svéprávná a má místo pobytu na území České republiky. Držitel zbraně této kategorie ji nesmí nosit viditelně na veřejnosti nebo s ní jakkoli

manipulovat, pokud se nepodílí na akci, jejíž součástí je střelba nebo pokud je pod vlivem alkoholu nebo návykových látek. Není možné ani převést vlastnictví nebo přenechat zbraň kategorie C-I osobě, která nesplňuje podmínky k jejímu držení. Do této kategorie jsou podle zákona o zbraních zařazeny zbraně kategorie A, A-I, B nebo C, které byly znehodnoceny, expanzní zbraně, palné zbraně určené pro náboje typu Flobert, plynové zbraně s ráží vyšší než 6,35 mm, elektrický zneschopňující prostředek založený na principu střelné zbraně (taser) a signální zbraně pro použití signálních nábojů nejvýše ráže 16 mm (Česko, 2021).

2.1.6 Zbraně kategorie D

Zatímco zbraně v kategoriích A-C podléhají registraci, u zbraní kategorie D tomu tak není. Zbraně v této kategorii si tedy může pořídit jakákoliv fyzická nebo právnická osoba, starší 18 let způsobilá k právním úkonům. Spadají zde například historické zbraně, paintballové zbraně, plynové zbraně ráže maximálně 6,35 mm. Dále zbraně upraveny řezem, který odkrývá vnitřní konstrukci zbraně, neaktivní střelivo a munice a zbraně neuvedené v kategoriích A, A-I, B, C a C-I (Česko, 2021).

2.2 Zbrojní průkaz a podmínky k jeho získání

Zbrojní průkaz je veřejná listina opravňující fyzickou osobu k nabývání vlastnictví, držení a nošení zbraní a střeliva do těchto zbraní. Doba jeho platnosti je nejvýše 10 let, popřípadě méně podle posudku zdravotní způsobilosti. Zbrojní průkaz se dělí do pěti skupin podle účelu používání zbraně nebo rozsahu oprávnění. Zbrojní průkaz skupiny A je určen ke sběratelským účelům a lze ho vydat jen osobě starší 21 let. Ke sportovním účelům je skupina B od 18 let, k loveckým účelům skupina C taktéž od 18 let, k výkonu zaměstnání nebo povolání skupina D a k ochraně života, zdraví nebo majetku slouží skupina E. Zbrojní průkaz posledních dvou skupin lze udělit od 21 let. Aby příslušný úřad policie vydal žadateli zbrojní průkaz, musí tato fyzická osoba splňovat několik podmínek. Musí mít místo pobytu na území České republiky, dosáhnout předepsaného věku, být způsobilá k právním úkonům, být zdravotně a odborně způsobilá, bezúhonná a spolehlivá. (Česko, 2021).

2.2.1 Zdravotní způsobilost

O zdravotní způsobilosti žadatele o zbrojní průkaz rozhoduje praktický lékař. Ten také vydává posudek o zdravotní způsobilosti, jehož doložení na příslušný útvar policie je

jednou z podmínek udělení zbrojního průkazu. Posuzující lékař je oprávněn vyžádat další odborná vyšetření pro posouzení zdravotního stavu žadatele, ale i držitele zbrojního průkazu. V případě, že lékař zjistí u držitele zbrojního průkazu změnu zdravotního stavu, který by mohl mít za následek v souvislosti s používáním zbraní ohrožení života či zdraví, oznámí tuto skutečnost policii. Ta je na základě nového nevyhovujícího posudku o zdravotní způsobilosti oprávněna zbrojní průkaz této osobě odebrat (Česko, 2021).

2.2.2 Odborná způsobilost

Další důležitou podmínkou pro udělení zbrojního průkazu je složení zkoušky odborné způsobilosti před zkušebním komisařem. Tato zkouška se skládá z teoretické a praktické části a musí ji absolvovat žadatelé o zbrojní průkaz všech skupin. Po úspěšném složení zkoušky žadatel obdrží doklad o odborné způsobilosti. Teoretická část zkoušky probíhá formou písemného testu a žadatel o zbrojní průkaz u ní prokazuje znalosti o zákoně o zbraních a dalších předpisech upravujících používání zbraní, nauce o zbraních a střelivu a zdravotnickém minimu. V praktické části zkoušky se prověřují znalosti bezpečné manipulace se zbraní a střelivem a žadatel provádí hodnocenou střelbu na pevný cíl (Česko, 2021).

2.3 Povinnosti držitele zbrojního průkazu

Zákon o zbraních také jasně definuje povinnosti, které má každý držitel zbrojního průkazu skupiny A až E. Mimo jiné musí dbát zvýšené opatrnosti při jakékoliv manipulaci se zbraní a střelivem, dostatečně je zabezpečit proti zneužití, ztrátě nebo odcizení, dodržovat podmínky přechovávání a skladování střeliva, podrobit se při nošení zbraně nebo manipulaci s ní na veřejnosti orientační dechové zkoušce na alkohol, umožnit policii vstup do obydlí za účelem kontroly zbraní kategorie A, nebo také neprodleně ohlásit policii použití zbraně z důvodu krajní nouze nebo nutné obrany (Česko, 2021).

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, popisuje krajní nouzi jako: „*čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem*“ (Česko, 2009, s. 358). V případě, že toto nebezpečí bylo možné odvrátit jinak nebo způsobený následek je stejně nebo více závažnější než ten, který hrozil, nejde o krajní nouzi. Nutnou obranu trestní zákoník definuje jako: „*čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není*

trestným činem“ (Česko, 2009, s. 358). Pokud ale byla obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku, nejde o nutnou obranu (Česko, 2009).

3 PRAVIDLA A REGULACE ZBRANÍ V DALŠÍCH STÁTECH

Zákony upravující právo nabývání, držení nebo nošení zbraní se v jednotlivých státech liší. V některých zemích jsou zbraně velmi přísně regulovány, jako například v sousedním Německu či Velké Británii. V některých státech, typicky v USA, jsou naopak pravidla v oblasti pořizování a nošení zbraní volnější a mnohdy je možné zbraně nosit i viditelně na veřejnosti. V jednom z prestižních časopisů Guns & Ammo, který porovnává země celého světa v oblasti zbraňové legislativy, Wintersteen (2014) zařadil ČR na druhé místo, co se kvality této legislativy týče. Pro porovnání pravidel a regulací v oblasti zbraní, byly záměrně zvoleny tři odlišné státy. Velmi restriktivní Německo, Island, jakožto země legislativou podobající se ČR, a benevolentnější Texas.

3.1 Německo

Německý zákon o zbraních na rozdíl od toho českého zahrnuje nejen střelné zbraně, ale i všechny ostatní předměty, které byly jako zbraně vyrobeny (obušky, nože, atd.). Zbraně se rozdělují do kategorií zakázané, na povolení a volně dostupné. V národním registru zbraní jich je evidováno přibližně 5,5 milionu, přitom povolení k nošení zbraně na sebeobranu je v Německu vydáno asi jen 2000. Seznam zakázaných zbraní je v německém zákoně opravdu dlouhý a patří mezi ně například automatické zbraně, zákeřné zbraně včetně některých chladných zbraní (například motýlkové a tlačné), průbojné a výbušné střely, ale také kovové obušky, boxery, hvězdice nebo svítilny na zbraně. Mezi volně dostupné zbraně se řadí v podstatě jen vzduchovky, větrovky, plynové zbraně, pepřové spreje nebo kuše (Deutschland, 2002; Karásek, 2019).

K získání takzvané karty držení neboli vlastnictví zbraní (Waffenbesitzkarte), do které se zapisují všechny nabyté zbraně, je potřeba splnit několik podmínek. Žadatel musí mít minimální věk 18 let, musí splňovat nastavené podmínky spolehlivosti a osobní způsobilosti. To znamená, že musí být plně svéprávný, nesmí být závislý na alkoholu nebo omamných látkách, nesmí být v posledních deseti letech odsouzen za trestný čin a další. Za nespolehlivou osobu se dokonce považuje i osoba, u které se posuzující úředník pouze domnívá, že bude zbraně nebo střelivo používat nesprávně, nedbale nebo neopatrně. Dále žadatel o kartu vlastnictví musí prokázat určité odborné znalosti například doložením dokladu vystaveného státem certifikovaným instruktorem nebo střeleckým spolkem. Další podmínkou je prokázání potřeby vlastnit, případně nosit zbraň. V tomto případě musí žadatel věrohodně doložit proč a k jakým účelům zbraň potřebuje. Ve skutečnosti ani

důvod jako je ochrana vlastního života a zdraví, není dostatečný, pokud žadatel například není příslušníkem soukromé bezpečnostní společnosti. V neposlední řadě musí mít každý žadatel zřízeno pojištění odpovědnosti za škodu ve výši jeden milion eur. Zajímavostí je, že zdravotní prohlídka není u žadatelů o zbrojní průkaz povinná. Střelci mladší 25 let se ale musí podrobit psychologickému vyšetření, kromě lovců a žadatelů o povolení na malorážky a zalamovací brokovnice. Zákon dále upřesňuje specifické podmínky pro nabývání, držení a nošení zbraní pro lovce, sběratelé či sportovní střelce. Pro běžného občana, který chce nosit zbraň pro svou ochranu, je ale získání potřebných povolení velmi složité, často až nemožné (Deutschland, 2002; Karásek, 2019).

3.2 Island

Islandčané vlastní přes 100 000 kusů civilních střelných zbraní, což představuje zhruba jednu zbraň na tři obyvatele tohoto malého ostrovního státu. Na Islandu musí být žadatelé o zbrojní průkaz starší 20 let a být plně svéprávní. Nesmí být závislí na alkoholu ani drogách a musí mít čistý trestní rejstřík. Dále musí mít žadatel dle islandského zákona o zbraních dostatečnou dovednost při zacházení se střelnou zbraní a musí získat lékařský posudek k prokázání fyzické a duševní způsobilosti. Navíc, každý musí absolvovat kurz, skládající se ze semináře, přednášek, písemného testu a manipulace a střelby ze střelných zbraní. Aby se žadatel o zbrojní průkaz mohl kurzu vůbec zúčastnit, musí dostat doporučení alespoň od dvou nezávislých osob. Zbrojní průkaz má platnost maximálně 5 let. Při obnově platnosti je policie oprávněna přezkoušet znalosti a dovednosti žadatele (Gottlieb, 2022; Ísland, 1998).

Povolení k nabývání, držení a nošení střelných zbraní lze získat na zbraně, které jsou rozděleny do pěti kategorií. Žadatel přitom musí vlastnit zbrojní průkaz příslušné skupiny, podobně jako v ČR. Po splnění všech podmínek žadatel obdrží zbrojní průkaz skupiny A, pak si může pořídit menší pušky a opakovací brokovnice. Nárok na zbraně dalších kategorií je podmíněn délkou vlastnictví zbrojního průkazu a členstvím ve schváleném střeleckém klubu. Automatické zbraně jsou zakázané a například samonabíjecí pušky je možné získat ke sportovním nebo sběratelským účelům (Ísland, 1998).

3.3 Texas

Druhý dodatek Ústavy Spojených států amerických sice garantuje právo na zbraň, ale jednotlivé státy si pravidla v oblasti držení zbraní upravují dle vlastního uvážení.

Ve Washingtonu je například i skryté nošení zbraní zcela zakázané, kdežto ve státě Texas je povoleno nosit pistole i viditelně na veřejnosti. Přitom do roku 1995 bylo nošení krátkých zbraní v Texasu zákonem zakázáno. Možnost nošení zbraní pro sebeobranu mají Texané tedy od stejného roku, jako Češi. Zákon o zbraních zde vymezuje takzvané „bezzbraňové zóny“. Například ve školách či soudních budovách je tedy vnášení zbraní zakázáno. Také každý obchod má právo například před vchodem vyvěsit ceduli se zákazem vnášení zbraní buďto všeobecně, nebo jen viditelně nošených. Porušení tohoto zákazu pak může znamenat trest s odnětím svobody až na deset let (Gawron, 2019).

V souvislosti s faktem, že asi 98 % případů masových vražd probíhá právě ve zmiňovaných bezzbraňových zónách, došlo k úpravě texaské legislativy a na veřejných univerzitách je od roku 2016 povoleno skrytě nosit střelné zbraně. Tato úprava má za cíl zvýšit bezpečnost na univerzitách a poskytnout možnost studentům i zaměstnancům školy se v případě útoku masového vraha účinně bránit. Zbraně mohou mít přímo na učebnách studenti, kteří samozřejmě splňují veškeré náležitosti zbraňového zákona. K tomu v pravidelných intervalech probíhají na místních univerzitách cvičení, při kterých se studenti i vyučující učí bránit dostupnými prostředky, barikádovat vstupy a poskytovat první pomoc (Gawron, 2018).

V roce 2021 došlo v texaské legislativě k dalšímu uvolnění podmínek pro nošení zbraní. Pokud osobě starší 21 let zákon výslovně nezakazuje držení střelné zbraně, má tedy čistý trestní rejstřík a nemá například dluhy na daních či na výživném, může tato osoba nosit zbraň na veřejnosti bez jakéhokoliv povolení nebo absolvování povinného výcviku, jako to zákon vyžadoval před novelizací (Perez-Moreno, 2021).

4 NÁSILNÁ KRIMINALITA

Násilnou kriminalitu lze bezpochyby zařadit mezi nejzávažnější druhy kriminality, kdy pachatelé útočí na základní hodnoty člověka, tedy na jeho život, zdraví nebo důstojnost a svobodu. Ať už se jedná o sexuální násilné delikty, loupeže, vydírání, únosy či vraždy, všechny tyto činy se řadí do oblasti násilné kriminality. Vysoký výskyt násilné kriminality vyvolává u občanů pocity strachu, obav a nejistoty a její úroveň je jedním z měřítek úspěšnosti státu v kontrole kriminality. Samotný pojem násilí lze popsat jako „*použití fyzické síly k překonání nebo zamezení kladeného nebo očekávaného odporu*“ a je tedy prostředkem nátlaku na poškozeného a jeho vůli (Staňková et al., 2014).

Kontrolu kriminality lze rozdělit na složku represivní, tedy boj s kriminalitou, a složku prevenční. V rámci prevence kriminality je snahou předcházet negativním faktorům vedoucím ke kriminalitě a naopak podporovat pozitivní faktory, které kriminalitu snižují. Cílem prevence kriminality je tedy hledat opatření, která budou snižovat účinky těchto negativních faktorů. Prevenci lze rozdělit dle cílových objektů na sociální, situační a viktimologickou (Staňková et al., 2014).

Sociální prevence, jakožto součást sociální politiky, vytváří opatření v oblastech školství, zaměstnanosti, bydlení nebo kulturního vyžití a podporuje tak vzdělávání, životní úroveň, zaměstnanost a další pozitivní jevy. Naopak se sociální prevence snaží eliminovat příčiny násilné kriminality, jako alkoholismus, prostituci, nezaměstnanost a další. Cílem sociální prevence je tedy ovlivnit a měnit podmínky, ve kterých se jedinci ve společnosti nacházejí (Staňková et al., 2014).

Situační prevence svou pozornost zaměřuje na snížení počtu situací, které vybízejí k páčání násilných trestných činů. U nejčastějších deliktů, jako je znásilnění, vraždy nebo loupeže, může situační prevenci představovat například osvětlení veřejných prostor, kamerové systémy, policejní hlídky a služebny v blízkosti parků, barů, heren a dalších míst, která pachatelé často využívají k útokům. Mezi situační opatření patří také právní regulace zbraní a střeliva. Z výzkumů však vyplývá, že pouze velmi málo úmyslných usmrcení je páčáno střelnou zbraní. Nejpoužívanější předměty, které je možné použít jako zbraň, jsou běžně dostupné předměty jako kuchyňský nůž, kladivo, sekera, polštář apod. (Staňková et al., 2014).

Oběť sama může svým chováním a jednáním předcházet násilným trestným činům a na tento aspekt se zaměřuje viktimologická prevence. Jejím účelem je informovanost

a proškolení obyvatel, aby byly schopni zabránit násilí, případně v takové situaci jednat. Součástí viktomologické prevence je i následná péče o oběti násilného útoku. Násilná kriminalita je v drtivé většině případů páchána ve večerních a nočních hodinách buď na opuštěných místech (parky, podchody nebo neosvětlené ulice) nebo na místech spojených s konzumací velkého množství alkoholu (herny, bary, diskotéky, apod.). Nejlepší prevencí je tedy se těmito prostorům vyhýbat. Ne vždy je to ale možné a tak další z viktomologických opatření je vlastní aktivní obrana. Jednou z možností aktivní obrany je nošení legálně držené střelné zbraně. Je ale potřeba mít na paměti, že její použití může být nebezpečné i pro nezainteresované osoby nebo v případě neopatrnosti pachatel například tuto zbraň použije proti oběti samotné (Staňková et al., 2014).

4.1 Česká republika

Česká republika je z hlediska bezpečnosti dlouhodobě hodnocena jako jedna z nejbezpečnějších zemí na světě (Institute for Economics & Peace, © 2025).

V kategorii násilné kriminality Policie ČR zaznamenala v roce 2023 celkem 13 115 případů, což představuje v přepočtu na 100 000 obyvatel 120,6 násilných trestných činů (Český statistický úřad, 2024).

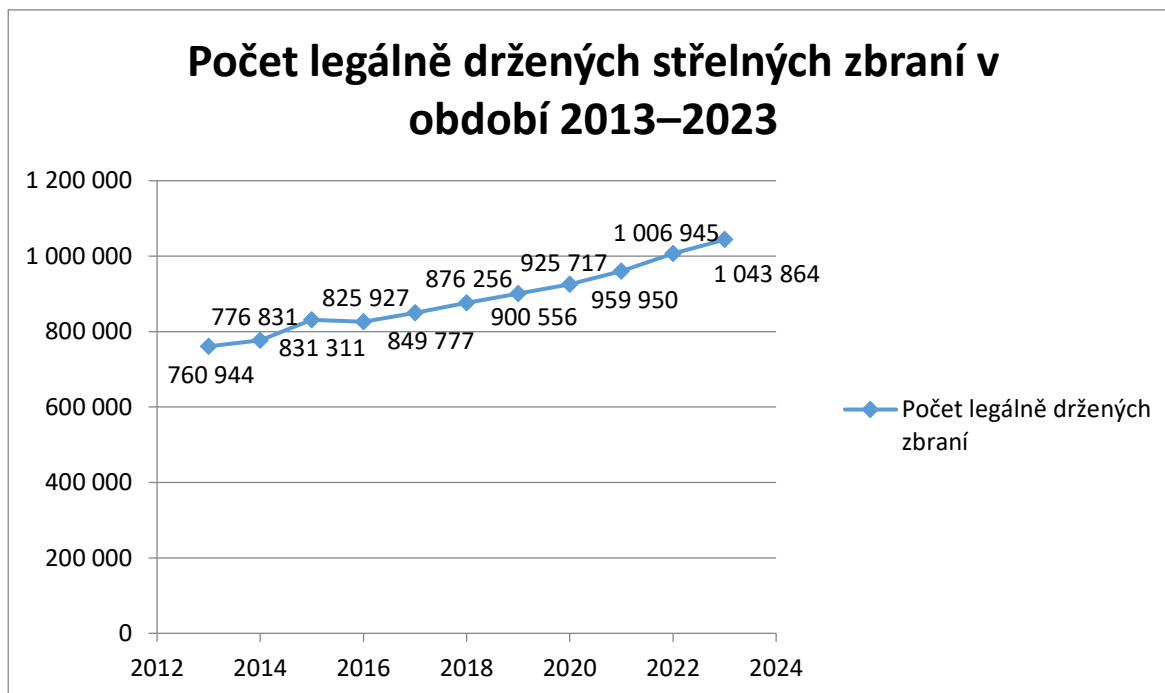
Graf 1 vyjadřuje grafické znázornění vývoje násilné kriminality v ČR v přepočtu na 100 000 obyvatel od roku 2013 do roku 2023.

Graf 1 Grafické znázornění vývoje násilné kriminality v ČR od roku 2013 do roku 2023

(zdroj: Český statistický úřad, 2024)

V grafu 2 je uvedeno množství legálně držných střelných zbraní v ČR ve stejném období.

Graf 2 Počet legálně držených zbraní v ČR v období 2013–2023

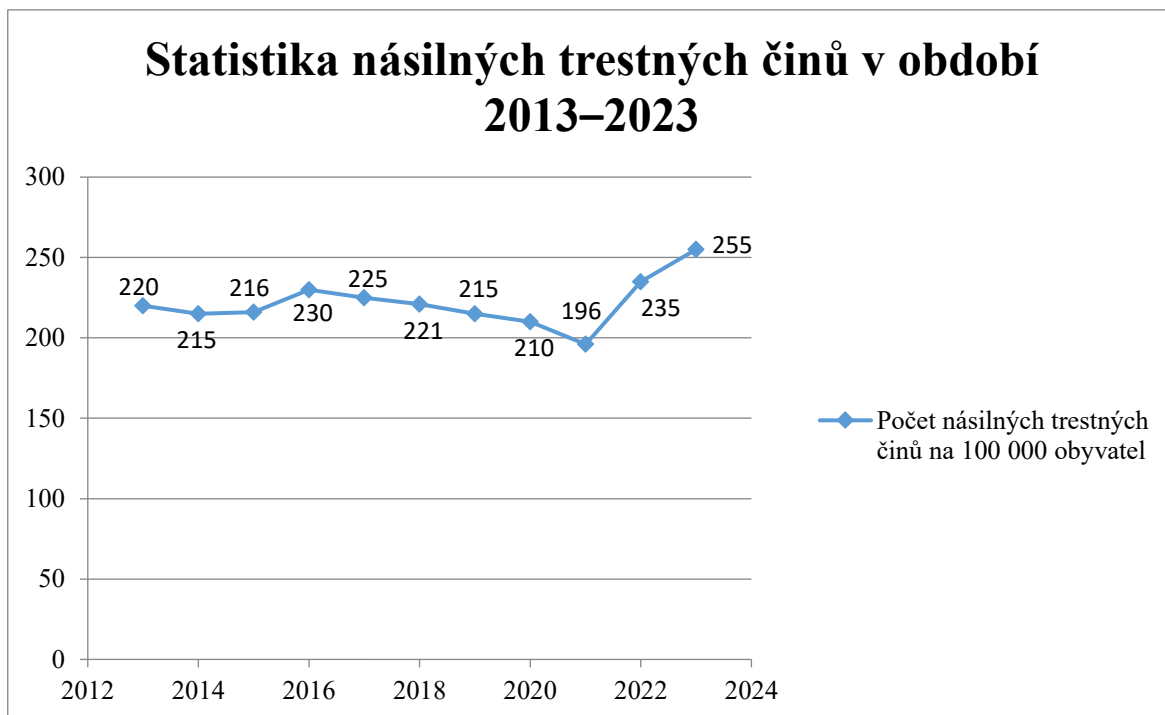
(zdroj: Schimmer, 2020; Policie ČR, © 2025)

Dle statistiky počtu legálně držených zbraní se jejich počet v ČR pravidelně zvyšuje, přitom případů násilné kriminality spíše ubývá. Na 100 000 Čechů připadá více než 10 000 střelných zbraní. Legálně ozbrojení občané mohou představovat jeden z faktorů, který má vliv na snižování násilné kriminality. Agresor si může uvědomovat, že jeho oběť je potenciálně ozbrojená a bude se útoku bránit. Faktorů ovlivňujících úroveň násilné kriminality je ale mnohem více.

4.2 Německo

V roce 2023 byla násilná kriminalita v Německu na nejvyšší úrovni za posledních 10 let. Tento rok bylo na území Spolkové republiky Německo spácháno celkem 214 000 násilných trestných činů. Na 100 000 obyvatel je to přibližně 255 deliktů (BKA, © 2025).

V grafu 3 je znázorněn vývoj násilné kriminality v Německu v období od roku 2013 do roku 2023.

Graf 3 Grafické znázornění vývoje násilné kriminality v Německu od roku 2013 do roku 2023

(zdroj: BKA, © 2025)

V Německu je registrováno přibližně 5,5 milionu legálně držených zbraní a jejich součástí, což představuje zhruba 6 600 zbraní na 100 000 obyvatel (Brandt, 2023).

To je méně než v ČR a navíc díky velmi přísným německým zákonům prakticky není možné střelné zbraně nosit skrytě na veřejnosti pro ochranu života a zdraví. To česká legislativa naopak umožňuje. Legální držitelé zbraní v Německu tak nemají šanci žádným způsobem ovlivňovat násilnou kriminalitu, která je vyšší než v ČR.

4.3 Island

Island se dlouhodobě pyšní nejnižší úrovní kriminality v celosvětovém měřítku. To potvrzují i statistiky, kde vévodí v žebříčku nejbezpečnějších zemí na světě pravidelně od roku 2008 (Institute for Economics & Peace, © 2025).

Data znázorňující úroveň násilné kriminality na Islandu v letech 2013–2022 jsou zobrazena v grafu 4.

Graf 4 Grafické znázornění vývoje násilné kriminality na Islandu od roku 2013 do roku 2022

(zdroj: DYVIK H., 2024)

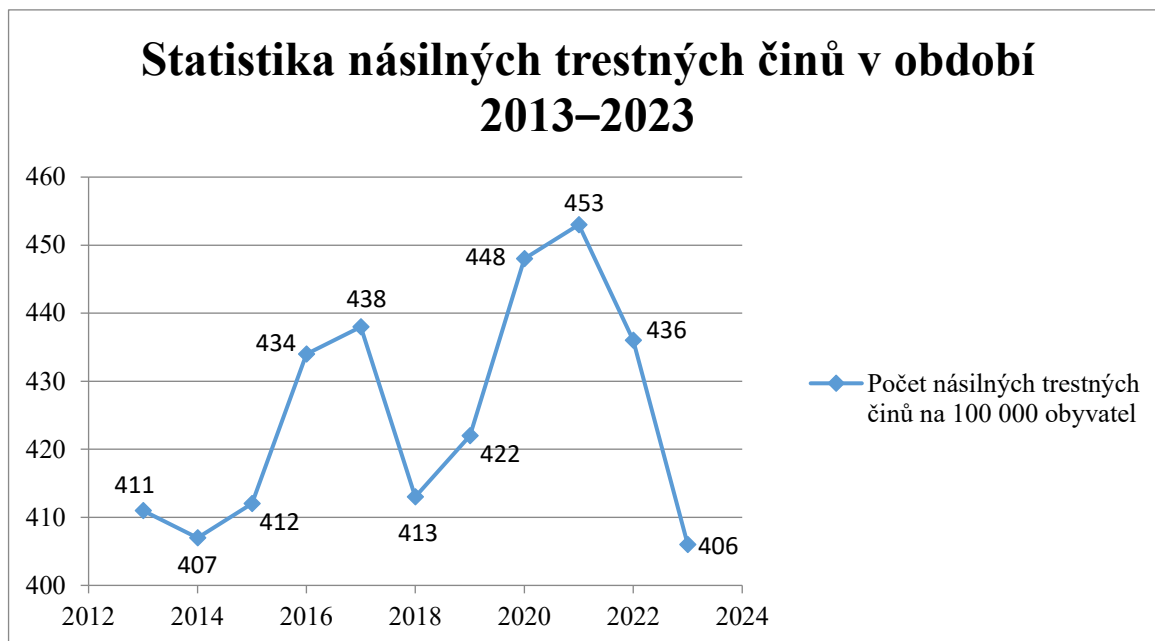
Na Islandu se nachází asi 106 000 registrovaných zbraní mezi civilním obyvatelstvem. To vychází v přepočtu na 100 000 obyvatel na přibližně 32 000 zbraní (World population review, 2024).

Toto číslo představuje zhruba trojnásobek počtu legálně držených zbraní v přepočtu na 100 000 obyvatel oproti ČR a pětinašobek oproti Německu. Přitom násilná kriminalita je na Islandu na velmi nízké úrovni.

4.4 Texas

V americkém státě Texas je úroveň násilné kriminality v porovnání s výše uvedenými zeměmi z daleka nejvyšší. V roce 2023 zde bylo spácháno téměř 124 000 násilných zločinů, což je v přepočtu 406 trestných činů na 100 000 obyvatel (Justice Center – The council of state governments, © 2025).

Průběh vývoje násilné kriminality v Texasu v období mezi lety 2013–2023 znázorňuje graf 5.

Graf 5 Grafické znázornění vývoje násilné kriminality v Texasu od roku 2013 do roku 2023

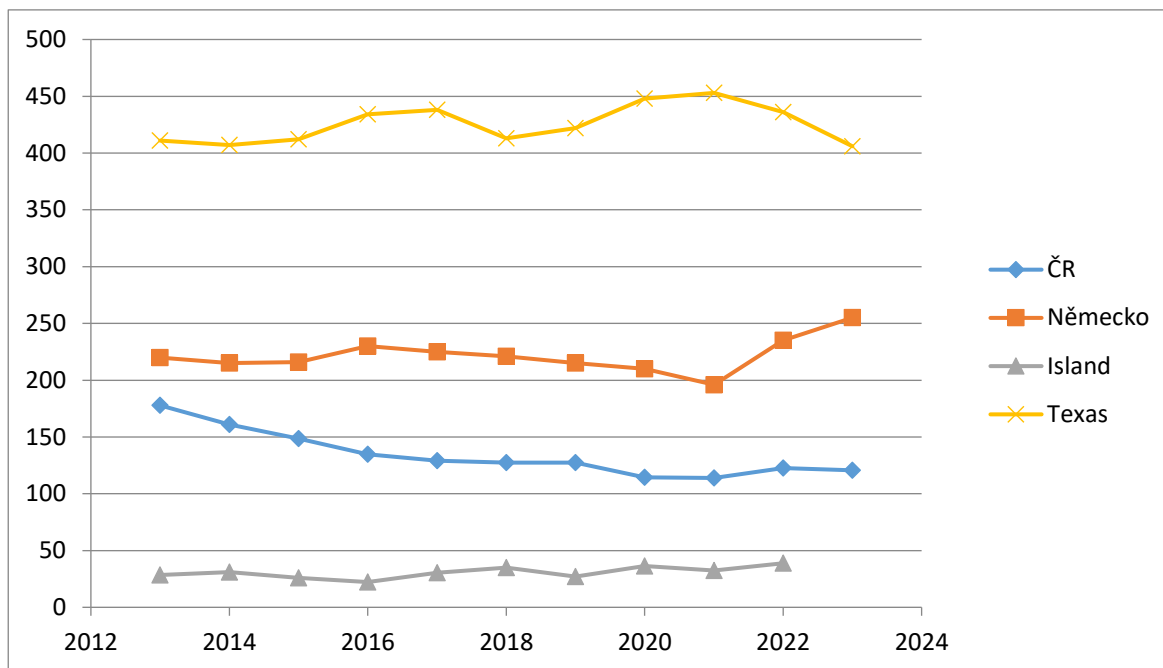
(zdroj: Justice Center – The council of state governments, © 2025)

Americké civilní obyvatelstvo vlastní téměř polovinu všech zbraní na světě (přibližně 393 milionů zbraní). V samotném Texasu se nachází nejvíce registrovaných zbraní ze všech amerických států, více než 1 milion, což je přibližně 3 400 zbraní na 100 000 obyvatel (ammo.com, © 2025).

V porovnání s ostatními referenčními státy je tedy v Texasu v přepočtu na 100 000 obyvatel zbraní zdánlivě nejméně, ale vzhledem k velmi permissivním zbraňovým zákonům je složité zjistit, kolik je na území Texasu zbraní neregistrovaných. Těch se odhaduje mezi 33 a 55 miliony, což už představuje v průměru více než 1 zbraň na jednoho obyvatele. To by znamenalo až 160 000 zbraní na 100 000 obyvatel. V letech 2000–2023 bylo v Texasu prodáno více než 24 milionů střelných zbraní (ammo.com, © 2025).

4.5 Shrnutí

Z porovnání statistik násilné kriminality v referenčních státech vyplývá, že v přepočtu na 100 000 obyvatel je nejnižší úroveň kriminality na Islandu. Naopak nejvíce násilných zločinů je pácháno v Texasu. Tuto statistiku znázorňuje graf 6.

Graf 6 Statistika násilné kriminality v referenčních státech v období 2013–2023

(zdroj: Český statistický úřad, 2024; BKA, © Bundeskriminalamt 2025;

DYVIK H., 2024; Justice Center – The council of state governments, © 2025)

Jak velký vliv má na úroveň násilné kriminality počet zbraní v jednotlivých zemích je těžko odhadnutelné. Nicméně ze zjištěných informací vyplývá, že nekontrolovaný systém prodeje zbraní není zcela vhodný. Příkladem je Texas, kde k nákupu zbraně není nutné žádné povolení a povinná není ani její registrace v národním registru zbraní, který například funguje v evropských zemích. To se může odrážet ve vysoké míře násilné kriminality páchané právě střelnými zbraněmi, které mohou vlastnit zcela neproverení občané. Opačným příkladem je Island, kde se sice vyskytuje také vysoký počet legálně držných zbraní, ale jejich majitelé musí nejdříve splnit několik přísných podmínek, než získají zbrojní průkaz a povolení k nákupu střelné zbraně. Island zcela jistě i z tohoto důvodu patří k nejbezpečnějším zemím v celosvětovém měřítku.

II PRAKTICKÁ ČÁST

5 VÝSLEDKY PRŮZKUMU A ANALÝZA DAT

K dosažení hlavního cíle práce byly stanoveny čtyři výzkumné otázky:

1. Jaké je vnímání bezpečnosti a kriminality v ČR u majitelů zbrojního průkazu a široké veřejnosti?
2. Jaké faktory ovlivňují postoj občanů ČR k legálně držným zbraním?
3. Jaké jsou názory občanů ČR na možnost změny legislativy týkající se držení legálních zbraní?
4. Jaké je vnímání efektivity legálních zbraní jako nástroje prevence kriminality z pohledu majitelů zbrojního průkazu a široké veřejnosti.

K získání potřebných dat byl vytvořen polostrukturovaný online dotazník složený z 21 otázek, které se vztahují ke stanoveným cílům bakalářské práce. K výzkumné otázce č. 1 jsou stanoveny otázky č. 3, 4, 5 a 6. K výzkumné otázce č. 2 se vztahují otázky č. 7, 8, 9 a 10. K výzkumné otázce č. 3 se vztahují otázky č. 11, 12, 13, 14, 15 a 16. K výzkumné otázce č. 4 se vztahují otázky č. 17, 18, 19, 20 a 21.

Dotazník byl vytvořen a distribuován online prostřednictvím internetového nástroje Survio. Výzkumné šetření proběhlo v období od 6. do 27. 3. 2025. Samotnému sběru dat předcházela tzv. pilotní studie u třech respondentů, jejímž cílem bylo ověřit srozumitelnost jednotlivých položek dotazníku. Poté byla provedena finální úprava dotazníku a proběhla jeho distribuce mezi respondenty. Dotazník je součástí Přílohy P I.

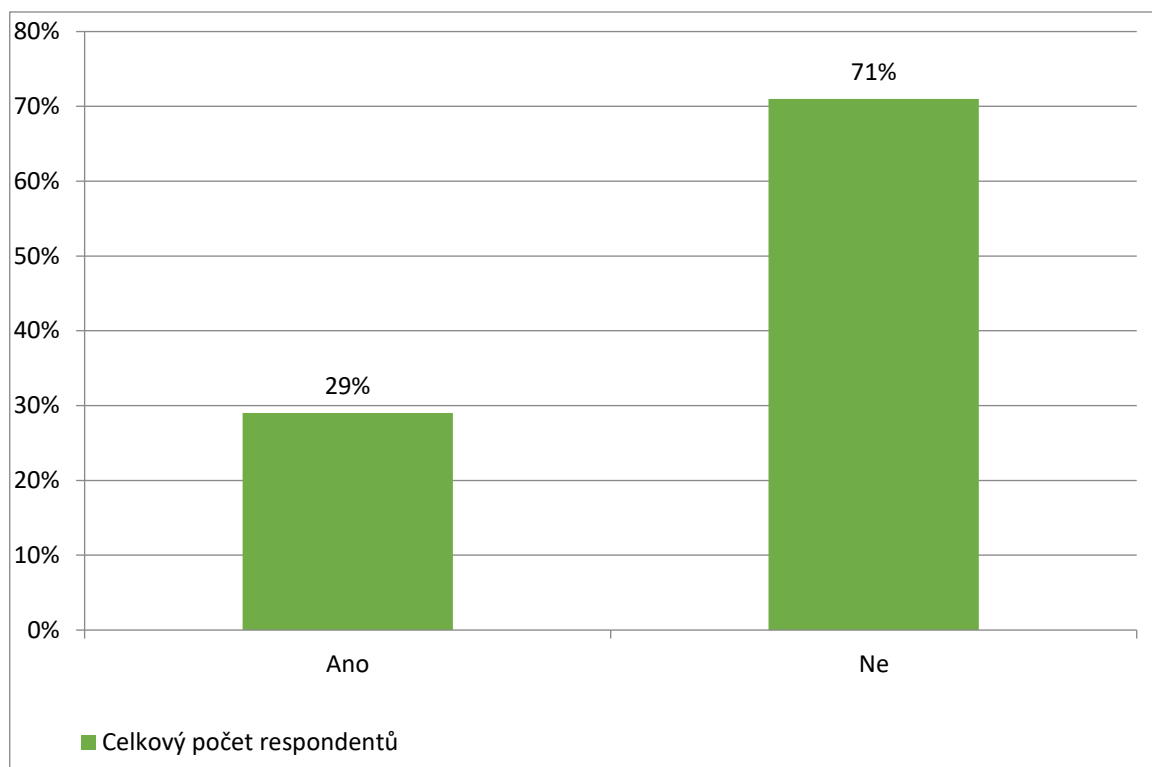
Zkoumaný vzorek občanů ČR tvoří dvě skupiny respondentů starší 18 let. Do první skupiny byli zařazeni majitelé zbrojního průkazu a do druhé skupiny občané, kteří zbrojní průkaz nevlastní. Respondenti byli osloveni na Fakultě logistiky a krizového řízení, Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, na Vojenské akademii ve Vyškově, mechanizovaném praporu v Bučovicích a na sociální síti Facebook. Dotazník vyplnilo celkem 301 respondentů.

Získaná data jsou uspořádána podle jednotlivých položek dotazníku. Otázky jsou společné pro všechny respondenty a výsledky upraveny do grafů, které procentuálně znázorňují frekvenci odpovědí v daném statistickém souboru. U polootevřených a otevřených otázek byla možnost více odpovědí a vyjádření vlastního názoru. Získaná data byla následně vyhodnocena pomocí kvantitativní (statistické metody) i kvalitativní (SWOT analýza) analýzy dat.

5.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Otázka č. 1: Vlastníte zbrojní průkaz?

Graf 7 znázorňuje poměr mezi respondenty, kteří jsou držiteli zbrojního průkazu a těmi, kteří zbrojní průkaz nevlastní.

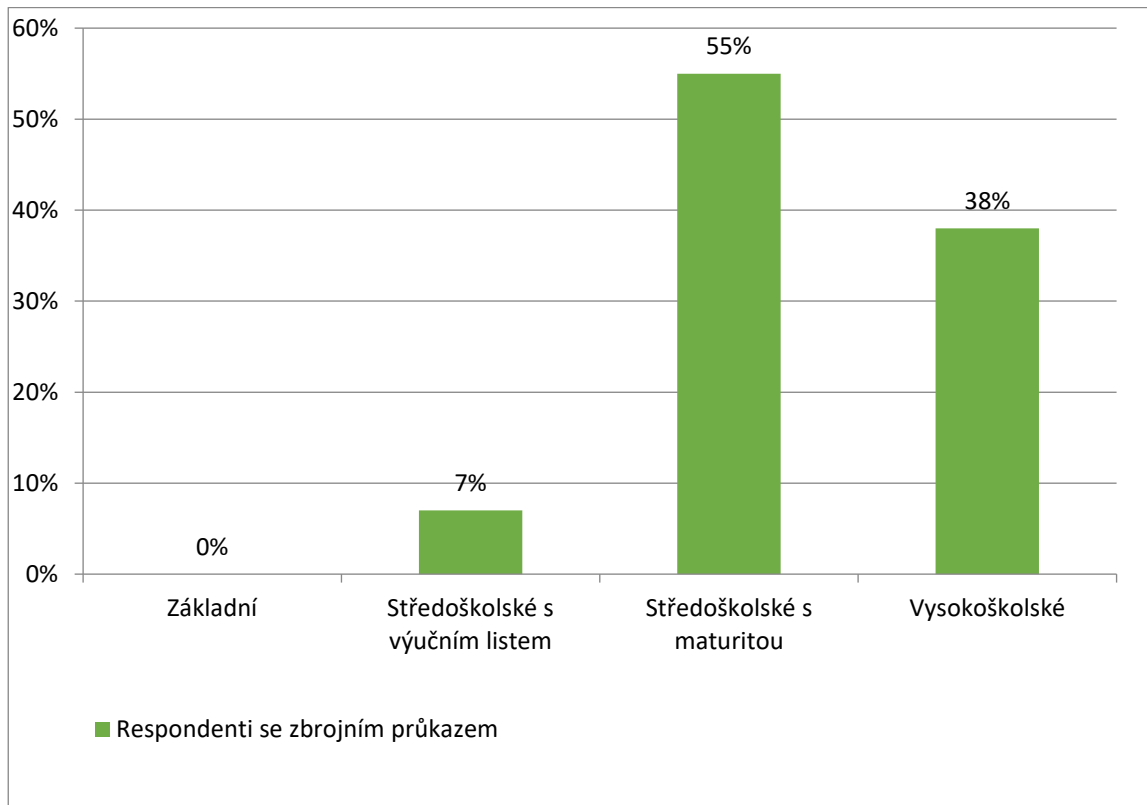
Graf 7 Vlastnictví zbrojního průkazu

(zdroj: vlastní)

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 29 % respondentů vlastníci zbrojní průkaz. Zbývajících 71 % občanů zbrojním průkazem nedisponuje.

Otázka č. 2: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

V grafu 8 je procentuálně vyjádřeno, jakým vzděláním disponují respondenti vlastníci zbrojní průkaz.

Graf 8 Vzdělání respondentů s ohledem na vlastnictví zbrojního průkazu

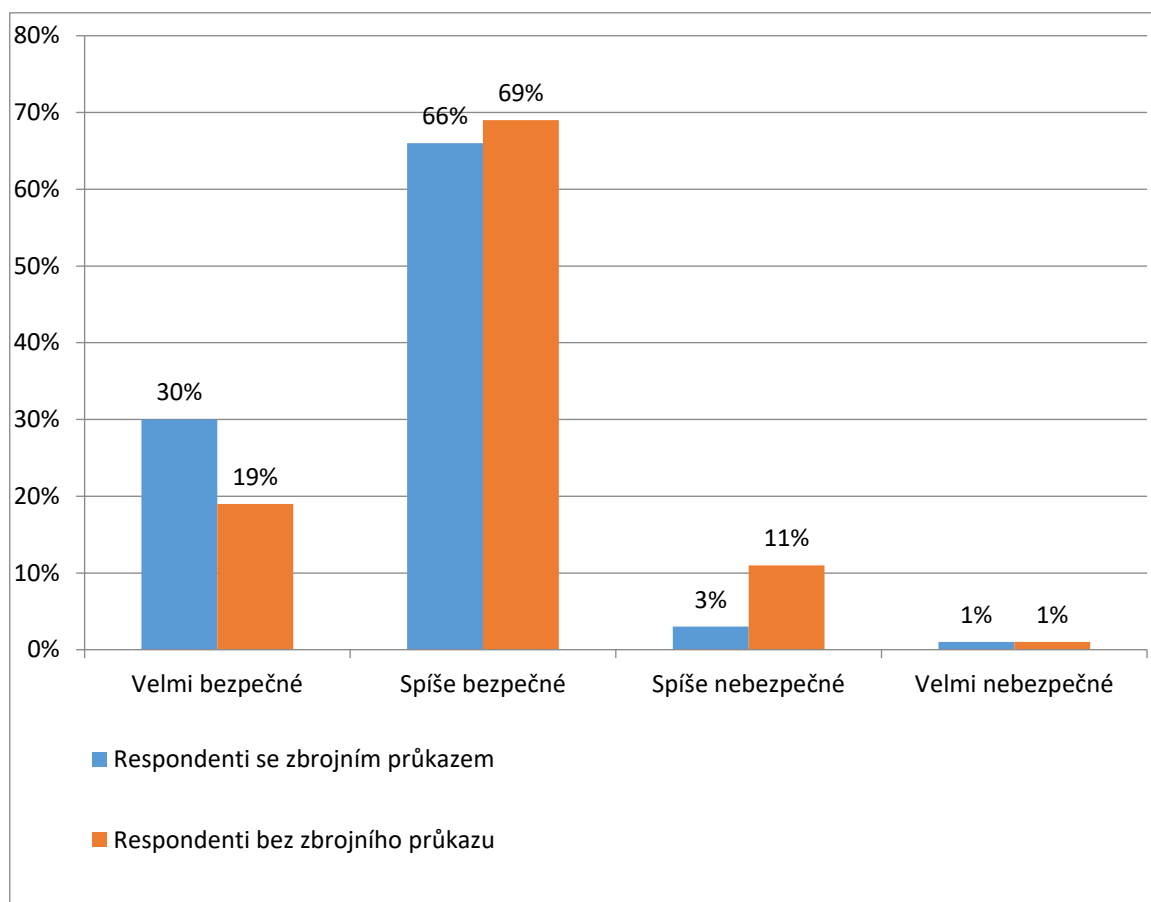
(zdroj: vlastní)

Největší zastoupení respondentů, vlastníci zbrojní průkaz, má středoškolské vzdělání s maturitou. Druhá nejpočetnější skupina disponuje vysokoškolským titulem. Následují občané s výučním listem a žádný z respondentů se základním vzděláním nevlastní zbrojní průkaz.

5.1.1 Výzkumná otázka č. 1: jaké je vnímání bezpečnosti a kriminality v ČR u majitelů zbrojního průkazu a široké veřejnosti?

Otázka č. 3: Jak byste zhodnotili aktuální úroveň bezpečnosti v České republice?

Názor respondentů na aktuální úroveň bezpečnosti v ČR znázorňuje graf 9.

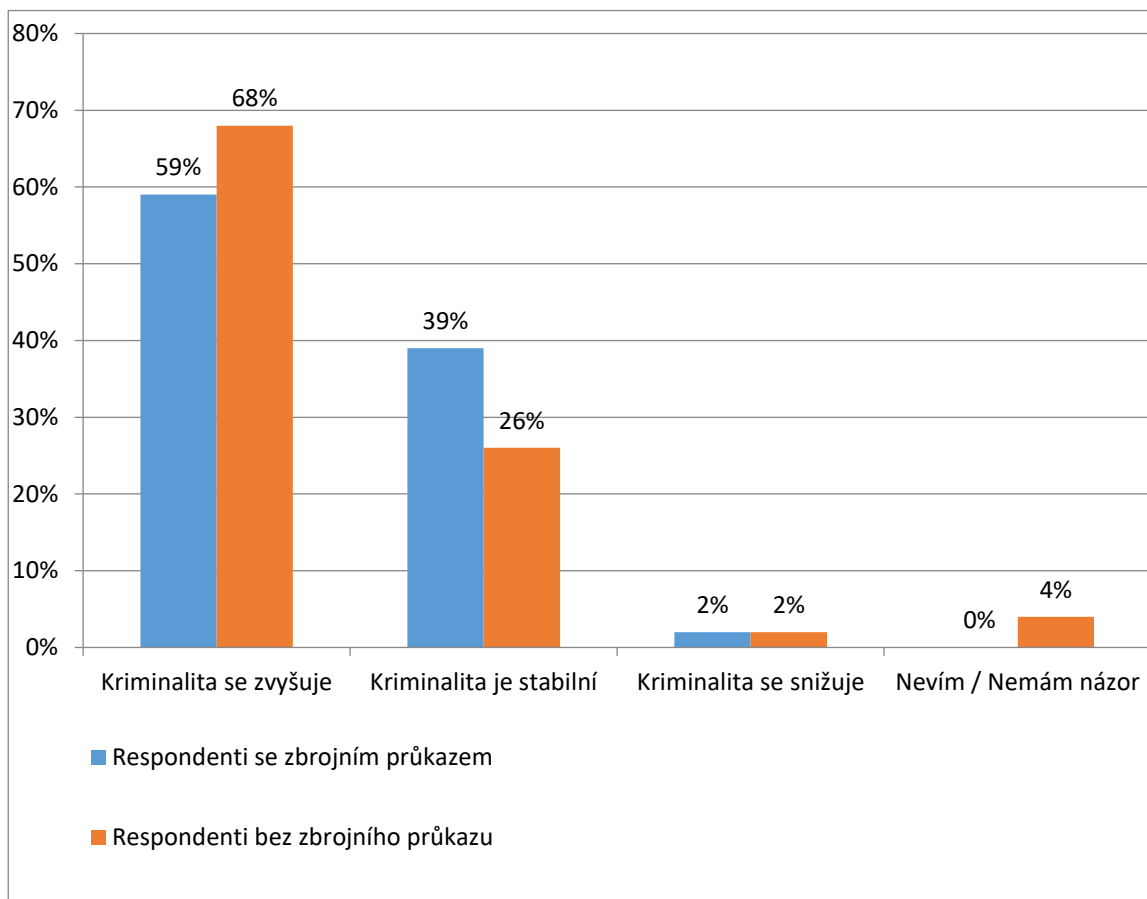
Graf 9 Hodnocení úrovně bezpečnosti v ČR

(zdroj: vlastní)

Většina respondentů hodnotí aktuální stav bezpečnosti v České republice jako bezpečný. To koresponduje s faktem, že ČR patří mezi nejbezpečnější země v celosvětovém měřítku.

Otázka č. 4: Jak vnímáte trend kriminality v České republice v posledních několika letech?

Graf 10 znázorňuje procentuální vyjádření odpovědí na otázku hodnocení úrovně kriminality v ČR.

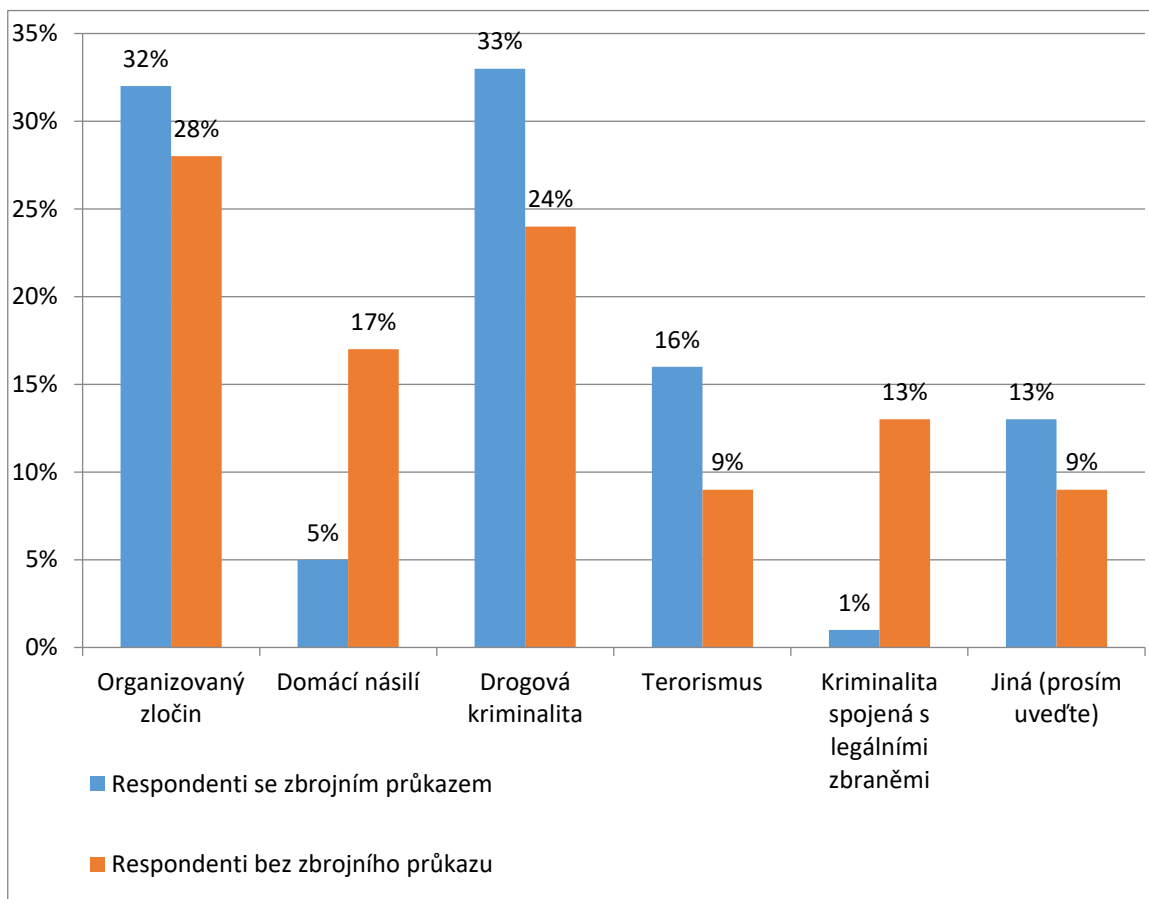
Graf 10 Vnímání trendu kriminality v posledních několika letech

(zdroj: vlastní)

Navzdory relativnímu pocitu bezpečí většina dotázaných vnímá zvyšující se trend kriminality v ČR. Toto vnímá 68 % občanů, kteří nevlastní zbrojní průkaz. Dalších 26 % z nich vnímá kriminalitu jako stabilní. Vlastníci zbrojního průkazu jsou o něco méně skeptičtí a zvyšující se trend kriminality pozoruje 59 % z nich. Menší polovina si myslí, že kriminalita je stabilní.

Otázka č. 5: Jaká je podle Vás největší hrozba pro veřejnou bezpečnost v České republice?

V grafu 11 jsou uvedeny největší hrozby pro bezpečnost ČR, podle názoru dotázaných občanů.

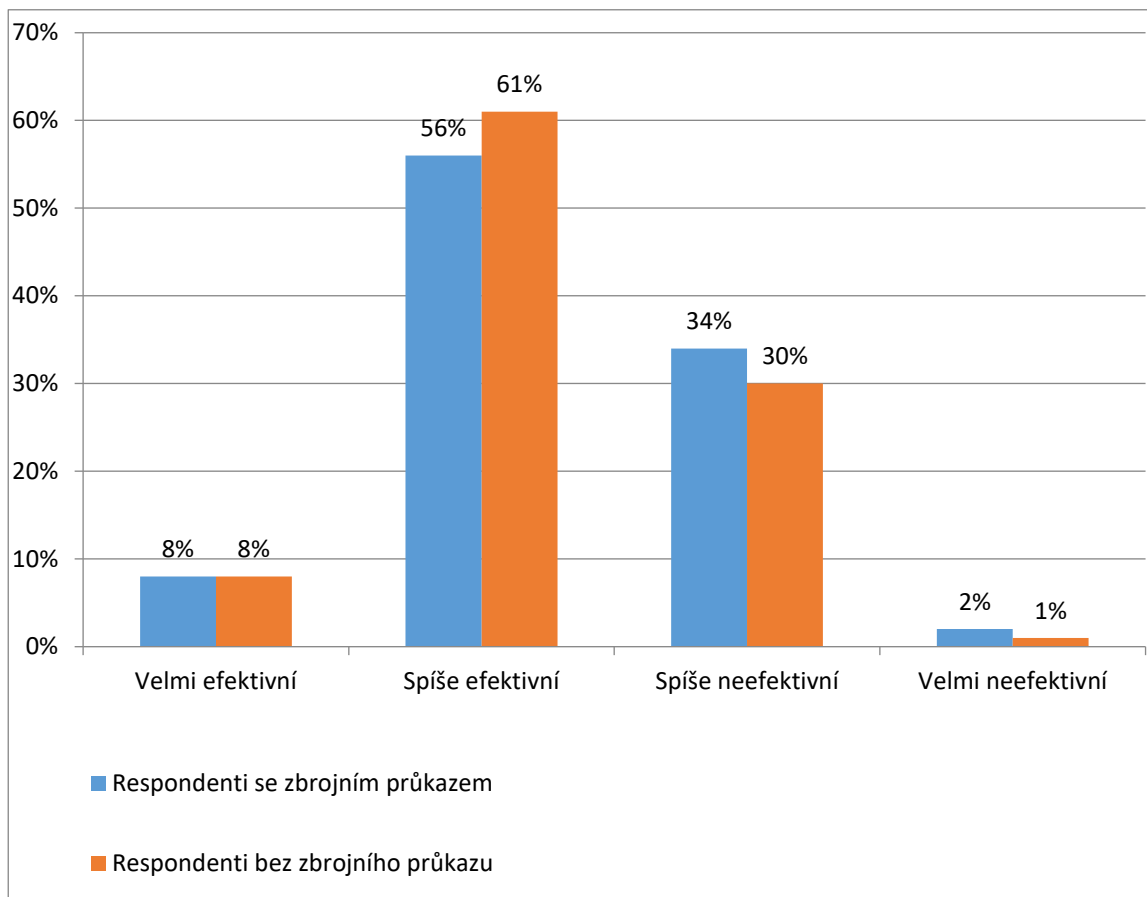
Graf 11 Hrozby pro veřejnou bezpečnost v ČR

(zdroj: vlastní)

Jako největší bezpečnostní hrozbu pro ČR shodně vnímají obě skupiny respondentů organizovaný zločin a drogovou kriminalitu. Oproti vlastníkům zbrojního průkazu, se ostatní občané ve větší míře obávají domácího násilí a také kriminality spojené s legálními zbraněmi, kde se názory obou skupin zásadně odlišují. Jako další hrozby pro českou bezpečnost občané nejčastěji zmiňují legální i nelegální migraci, kyberkriminalitu nebo válečný konflikt.

Otázka č. 6: Jak hodnotíte efektivitu policie a jiných bezpečnostních složek v prevenci kriminality (např. policejní hlídky, ostraha objektů, školení v oblasti bezpečnosti atd.)?

Graf 12 vyjadřuje úroveň důvěry občanů ČR v policii a další bezpečnostní složky, při provádění preventivních opatření proti páčání kriminality.

Graf 12 Hodnocení efektivity bezpečnostních složek v prevenci kriminality

(zdroj: vlastní)

Zde se obě skupiny respondentů ve svých názorech shodují a nejčastěji hodnotí práci policie a dalších bezpečnostních složek v oblasti prevence kriminality jako spíše efektivní.

Vyhodnocení výzkumné otázky č. 1

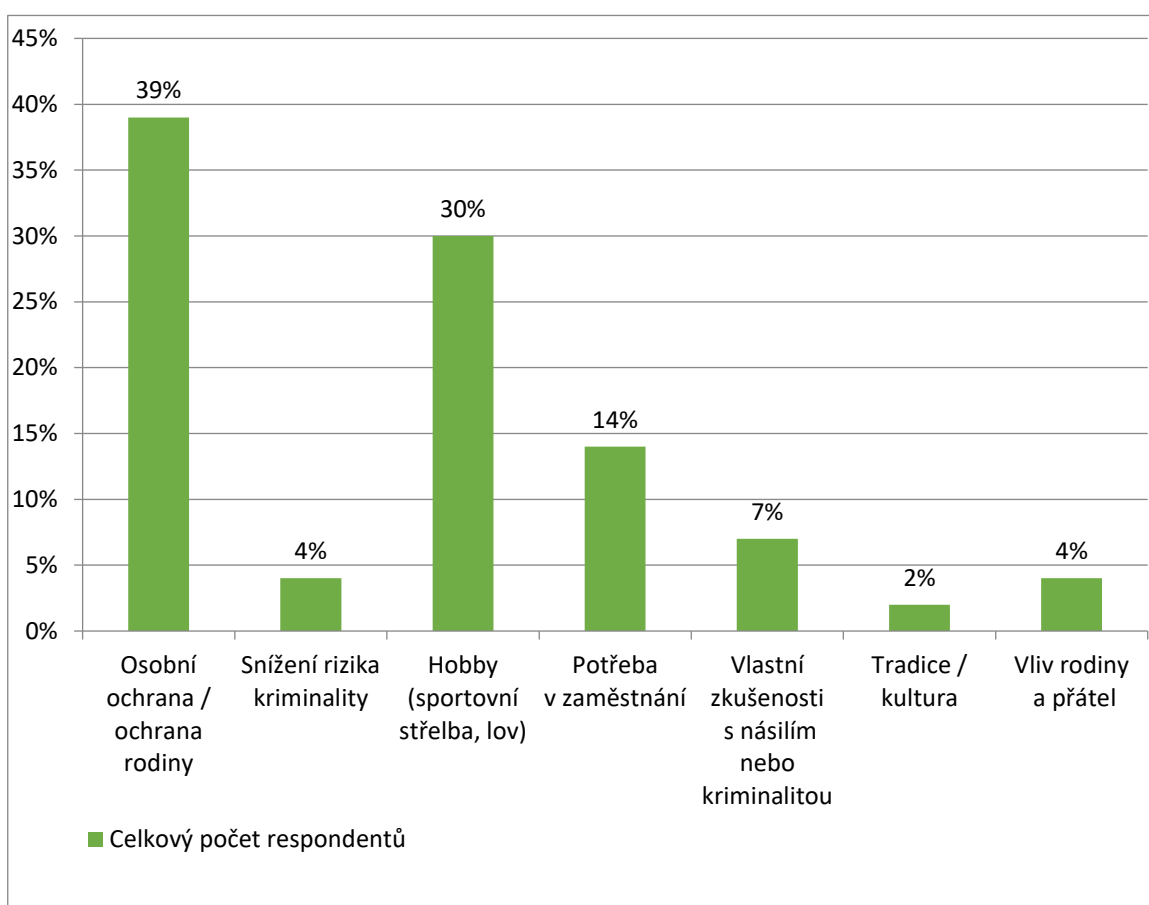
Převážná většina účastníků dotazníkového šetření považuje Českou republiku za bezpečný stát. Současně ale občané vnímají zvyšující se úroveň kriminality. Mezi největší hrozby pro bezpečnost byl zařazen organizovaný zločin a drogová kriminalita. Majitelé zbrojního průkazu jako zvýšené riziko vnímají také terorismus. Neozbrojená část populace se více než terorismu obává domácího násilí a kriminality páchané legálně držnými zbraněmi.

Pozitivním zjištěním je vysoká důvěra českých občanů v působení policie a dalších bezpečnostních složek v prevenci kriminality.

5.1.2 Výzkumná otázka č. 2: jaké faktory ovlivňují postoj občanů ČR k legálně držným zbraním?

Otázka č. 7: Jaký je podle Vás hlavní motiv občanů ČR k pořízení zbraně? (Vyberte nejvíce tři)

Názor respondentů na hlavní motivy občanů ČR k pořízení zbraně znázorňuje graf 13.

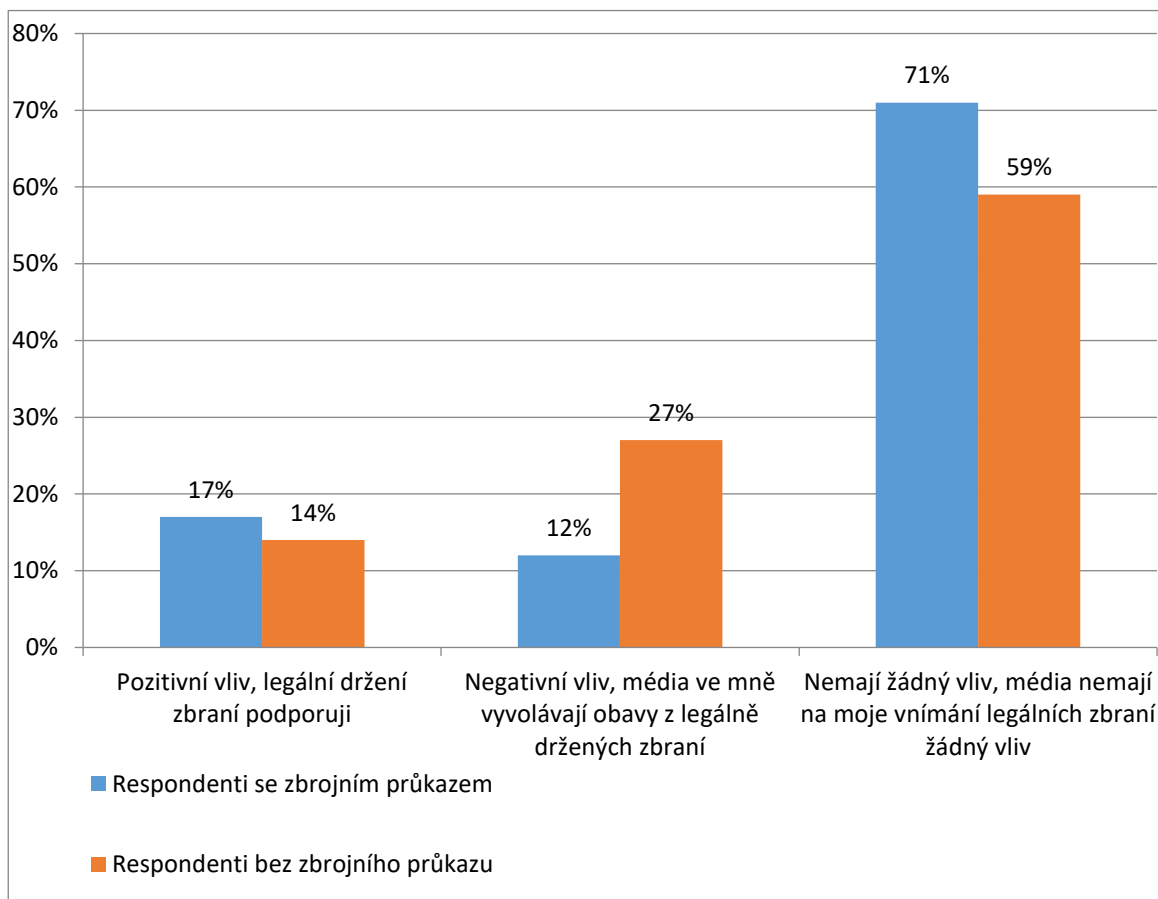
Graf 13 Hlavní motiv občanů k pořízení zbraně

(zdroj: vlastní)

Největší počet dotázaných se domnívá, že lidé si pořizují zbraně z důvodu osobní ochrany, případně ochrany rodiny. Dalším nejčastějším důvodem je podle výzkumu provozování sportovní střelby nebo lovu a následně potřeba zbraně v zaměstnání, například v bezpečnostních agenturách apod.

Otázka č. 8: Jaký vliv mají média (zpravodajství, internet) na Váš postoj k legálně držným zbraním?

Vliv médií na postoj respondentů k legálně držným zbraním vyjadřuje graf 14.

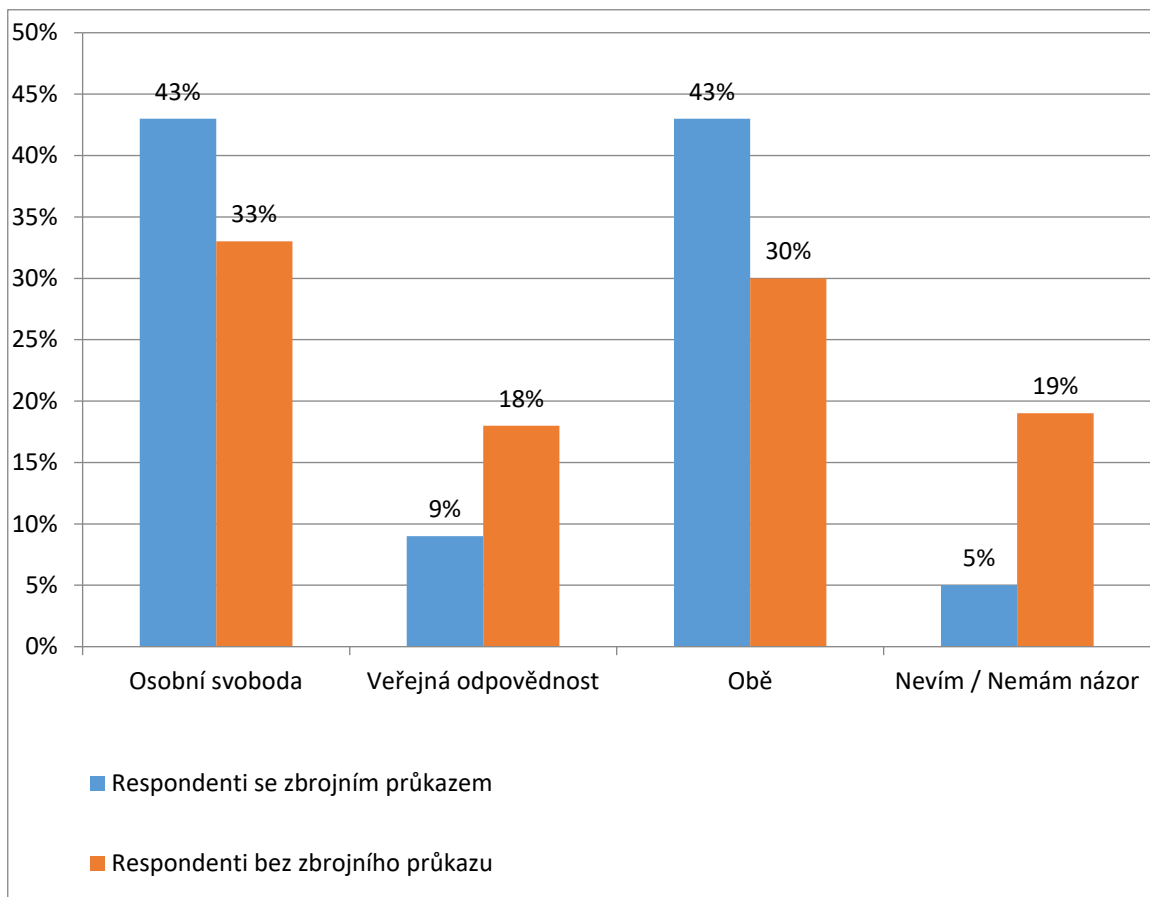
Graf 14 Vliv médií na postoj občanů k legálně držným zbraním

(zdroj: vlastní)

Až u 27 % občanů, kteří nevlastní zbrojní průkaz, média vyvolávají obavy z legálně držných zbraní. To je o 15 % více, než u vlastníků zbrojního průkazu. Rozdílné vnímání informací a zpravodajství se zbraňovou tematikou může být zapříčiněno odlišnými zkušenostmi se zbraněmi. Nicméně na většinu respondentů média nemají dle jejich odpovědí žádný vliv.

Otázka č. 9: Myslíte si, že držení zbraní je v České republice spíše otázkou osobní svobody, nebo veřejné odpovědnosti?

Graf 15 ukazuje vnímání držení zbraní v ČR z pohledu osobní svobody a veřejné odpovědnosti.

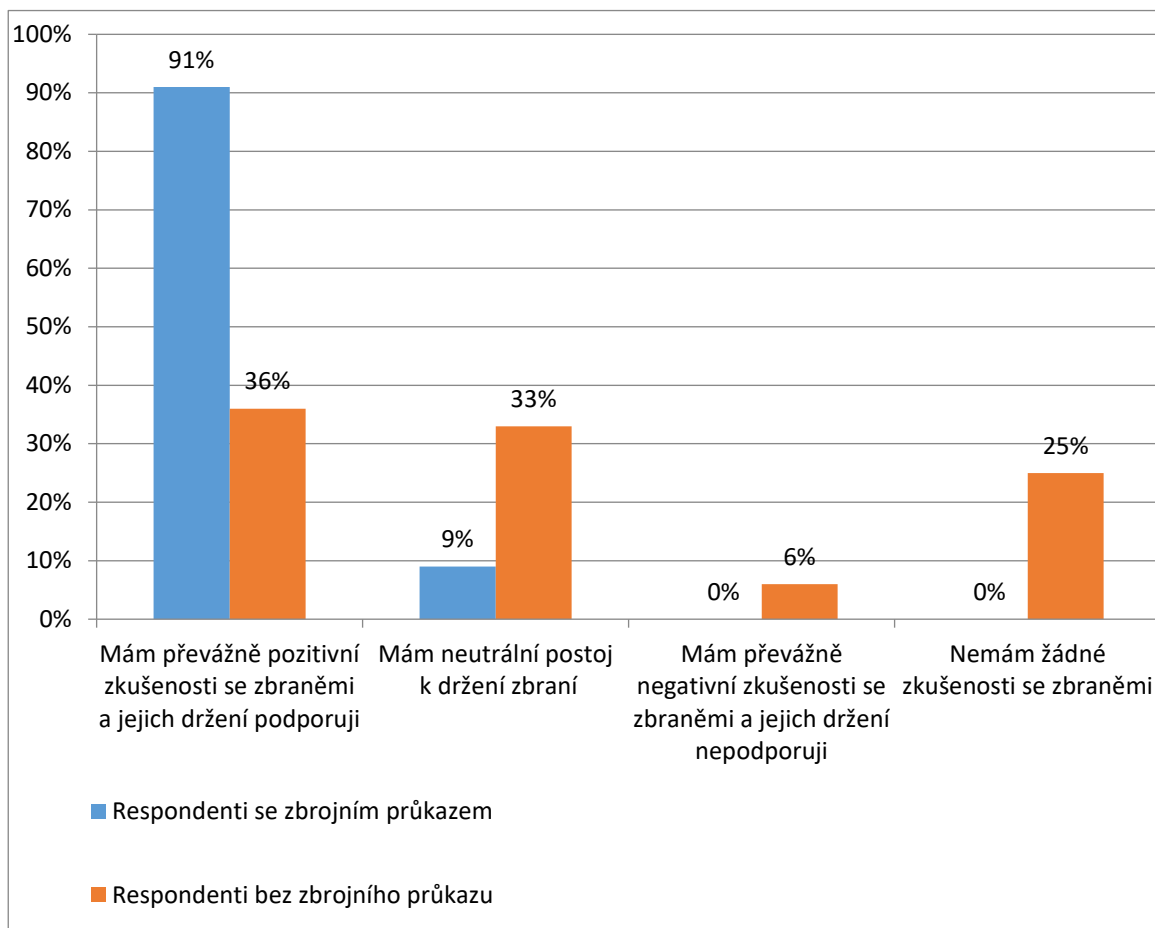
Graf 15 Vnímání držení zbraní z pohledu osobní svobody a veřejné odpovědnosti

(zdroj: vlastní)

Většina občanů vnímá držení zbraní jako projev osobní svobody. Nicméně ve stejném poměru se respondenti vyjádřili k odpovědi, která zahrnuje osobní svobodu i veřejnou odpovědnost. Možnost vlastnit zbraň je tak sice vnímána jako určitý symbol svobody, stejně tak je ale podle občanů důležité společně s vlastnictvím zbraně převzít také část odpovědnosti za veřejnou bezpečnost.

Otázka č. 10: Jaký vliv mají Vaše osobní zkušenosti s vlastnictvím nebo používáním zbraní na Váš postoj k jejich držení?

Vliv osobních zkušeností se zbraněmi na postoj k jejich držení znázorňuje graf 16.

Graf 16 Vliv osobních zkušeností se zbraněmi na postoj k jejich držení

(zdroj: vlastní)

Téměř všichni vlastníci zbrojního průkazu mají pozitivní zkušenosti se zbraněmi a podporují jejich držení. Náзор neozbrojených občanů se však značně liší. Pozitivní zkušenosti se zbraněmi má pouze 36 % z nich, dalších 33 % dotázaných ke zbraním přistupuje neutrálně. Vyloženě negativní postoj k držení zbraní zaujalo jen 6 % respondentů bez zbrojního průkazu.

Vyhodnocení výzkumné otázky č. 2

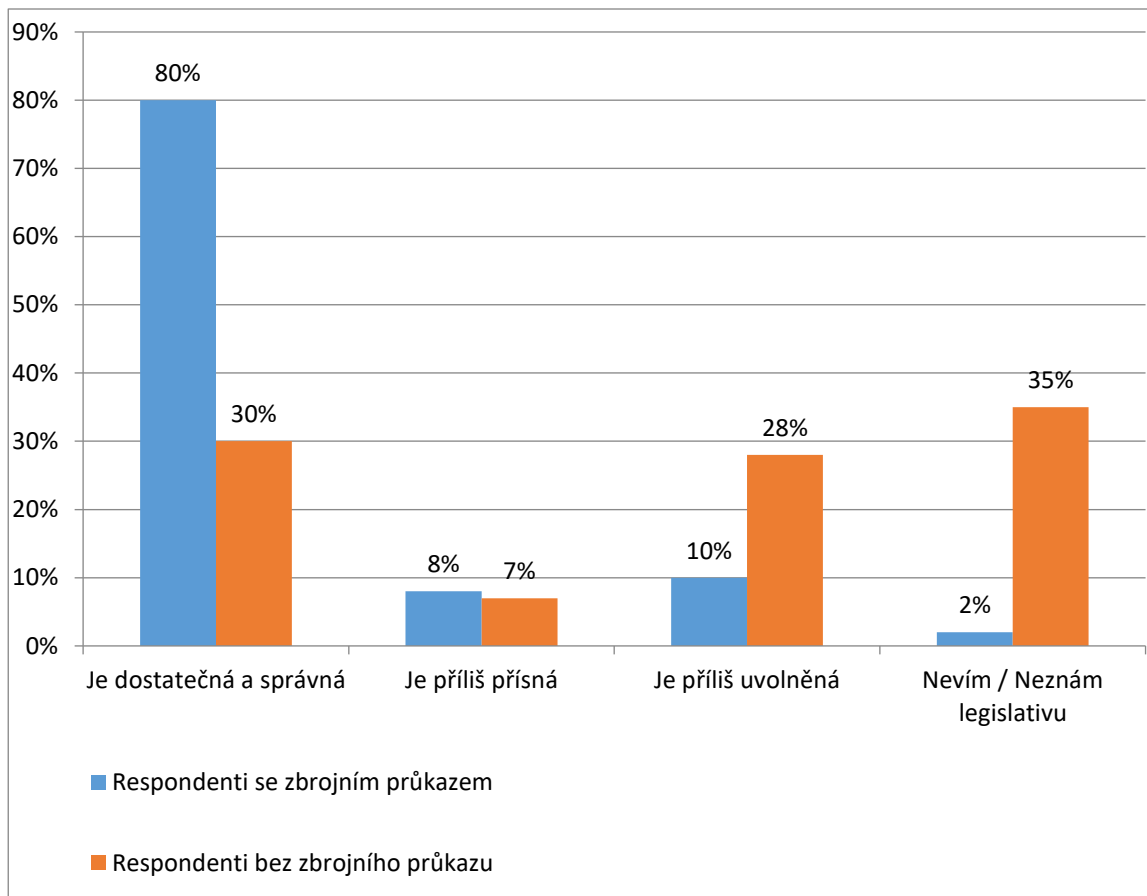
Dle názoru respondentů si lidé nejčastěji pořizují střelné zbraně z důvodu osobní ochrany a ochrany rodiny. Zbraň je tak vnímána jako prostředek zvyšující pocit vlastního bezpečí,

který může v případě útoku zachránit život jeho držiteli, či jeho blízkých. Střelba ze zbraní je také vnímána jako druh volnočasové aktivity a koníček. Nejčastěji se jedná o sportovní střelbu či lov. Pro některé občany je zbraň jejich pracovním nástrojem a potřebují ji k výkonu svého povolání, například v bezpečnostních agenturách při ostraze cenných zásilek apod. Jedním z faktorů, který obecně ovlivňuje myšlení společnosti, jsou média. Z výzkumu vyplynulo, že na vnímání legálních zbraní nemají média u většiny dotázaných žádný vliv. Přibližně čtvrtina respondentů ale uvedla, že u nich média vyvolávají obavy z legálně držených zbraní. Právo na držení a nošení zbraní vnímají občané převážně jako symbol osobní svobody. Podobně si ale uvědomují i odpovědnost držitelů legálních zbraní vůči společnosti, kterou na sebe z části bezpochyby přebírají. Velká většina majitelů zbrojního průkazu má převážně pozitivní zkušenosti se zbraněmi a podporuje tak jejich držení. Občané, kteří zbrojní průkaz nevlastní mají z části pozitivní zkušenosti nebo se ke zbraním staví neutrálně. Právě zkušenost je jistě jedním z hlavních faktorů, který ovlivňuje postoj občanů ke zbraním.

5.1.3 Výzkumná otázka č. 3: jaké jsou názory občanů ČR na možnost změny legislativy týkající se držení legálních zbraní?

Otázka č. 11: Jaký je Váš názor na současnou legislativu týkající se držení legálních zbraní v ČR?

Odpovědi respondentů na otázku v oblasti zbraňové legislativy jsou znázorněny v grafu 17.

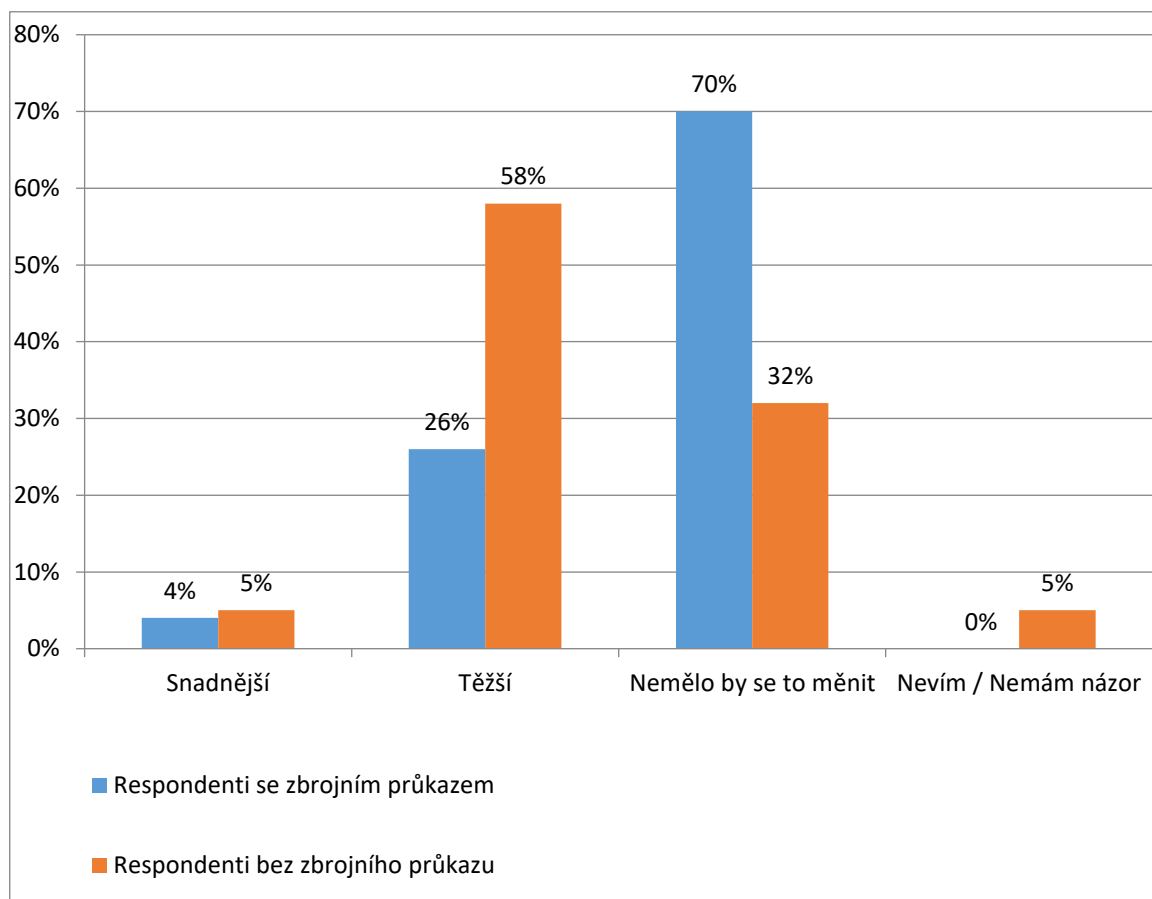
Graf 17 Názor na současnou zbraňovou legislativu

(zdroj: vlastní)

Zde se názor respondentů opět značně liší. Velká většina majitelů zbrojního průkazu se domnívá, že legislativa týkající se držení legálních zbraní je dostatečná a správná. Ten stejný názor má pouze 30 % dotázaných, kteří zbrojním průkazem nedisponují. Dalších 28 % z nich si myslí, že legislativa je příliš uvolněná a 35 % nezná tuto legislativu.

Otázka č. 12: Myslíte si, že by mělo být v České republice snadnější nebo těžší získat zbrojní průkaz?

V grafu 18 je uvedeno, jak občané ČR vnímají obtížnost získání zbrojního průkazu z pohledu aktuální legislativy.

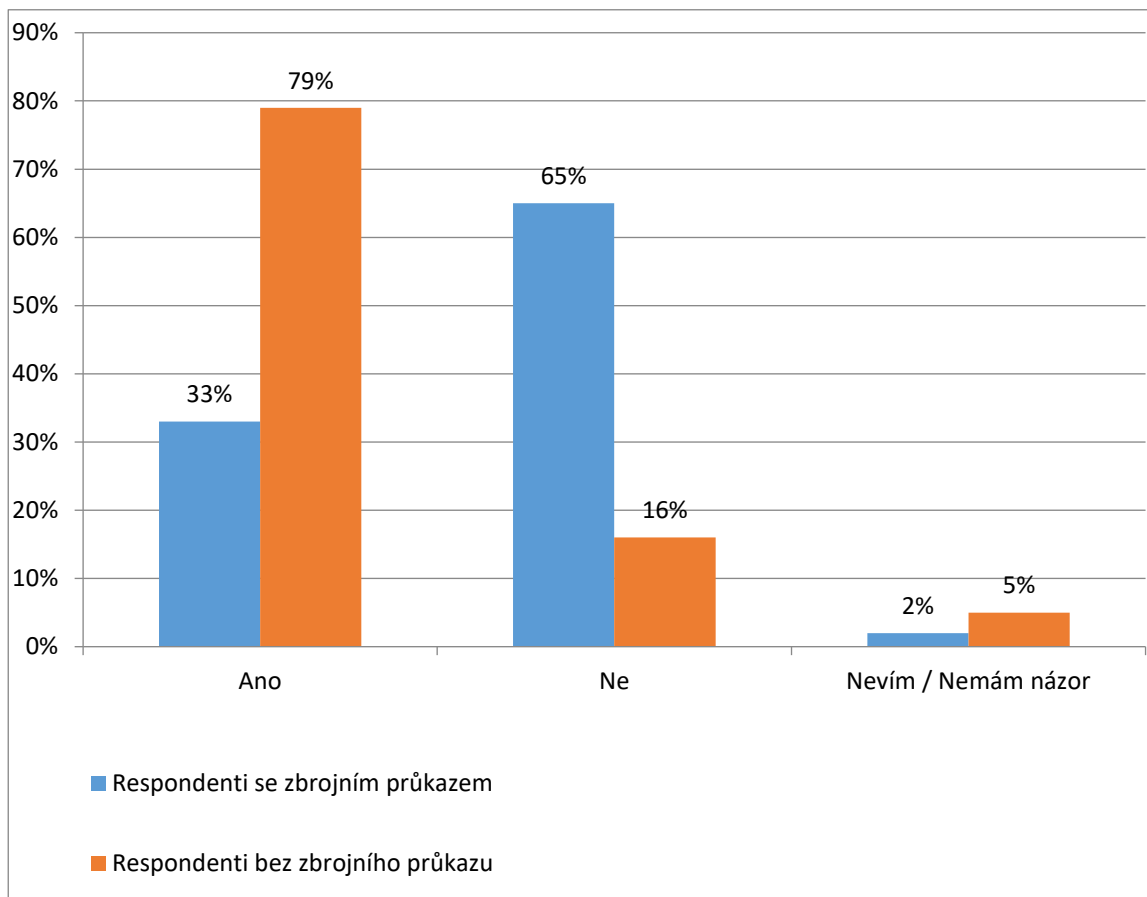
Graf 18 Náročnost získání zbrojního průkazu

(zdroj: vlastní)

Zatímco občané vlastníci zbrojní průkaz považují náročnost jeho získání za adekvátní, většina široké veřejnosti by podmínky k získání zbrojního průkazu ztížila.

Otázka č. 13: Souhlasíte s tím, že by měla existovat přísnější kontrola pro držitele legálních zbraní, například častější psychologické testy a zdravotní prohlídky?

Odpovědi respondentů na otázku v souvislosti s přísnější kontrolou držitelů zbrojního průkazu jsou procentuálně znázorněny v grafu 19.

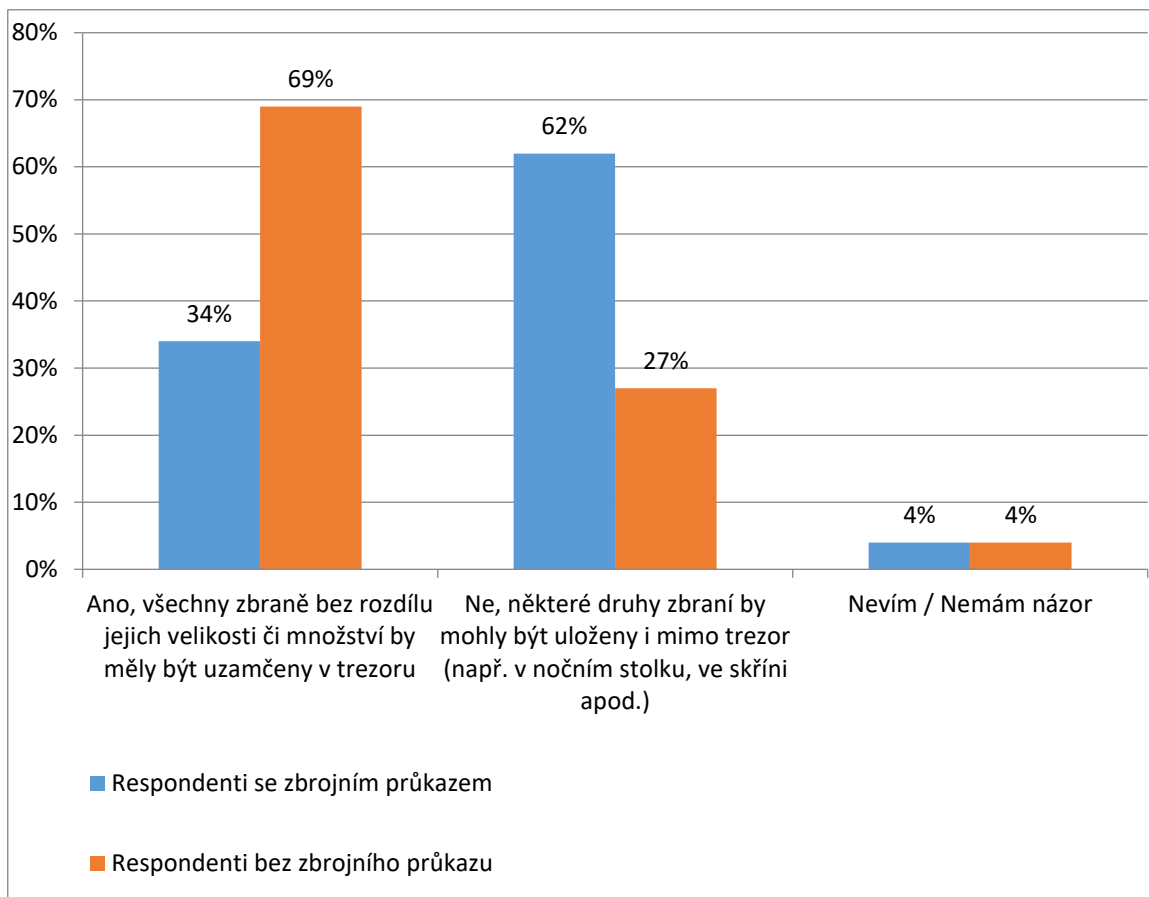
Graf 19 Názor na častější kontroly držitelů zbrojního průkazu

(zdroj: vlastní)

Až 79 % neozbrojených občanů by zavedla přísnější kontroly pro držitele zbrojního průkazu ve formě častějších psychologických a zdravotních prohlídek. Naopak většina majitelů zbrojních průkazů přísnější kontroly nepodporuje.

Otázka č. 14: Podporujete možnost zpřísnění pravidel pro uložení a bezpečné skladování legálních zbraní v místě bydliště majitelů zbrojních průkazů?

Graf 20 znázorňuje názory respondentů na možnost zpřísnění pravidel pro bezpečné skladování zbraní u vlastníků zbrojních průkazů.

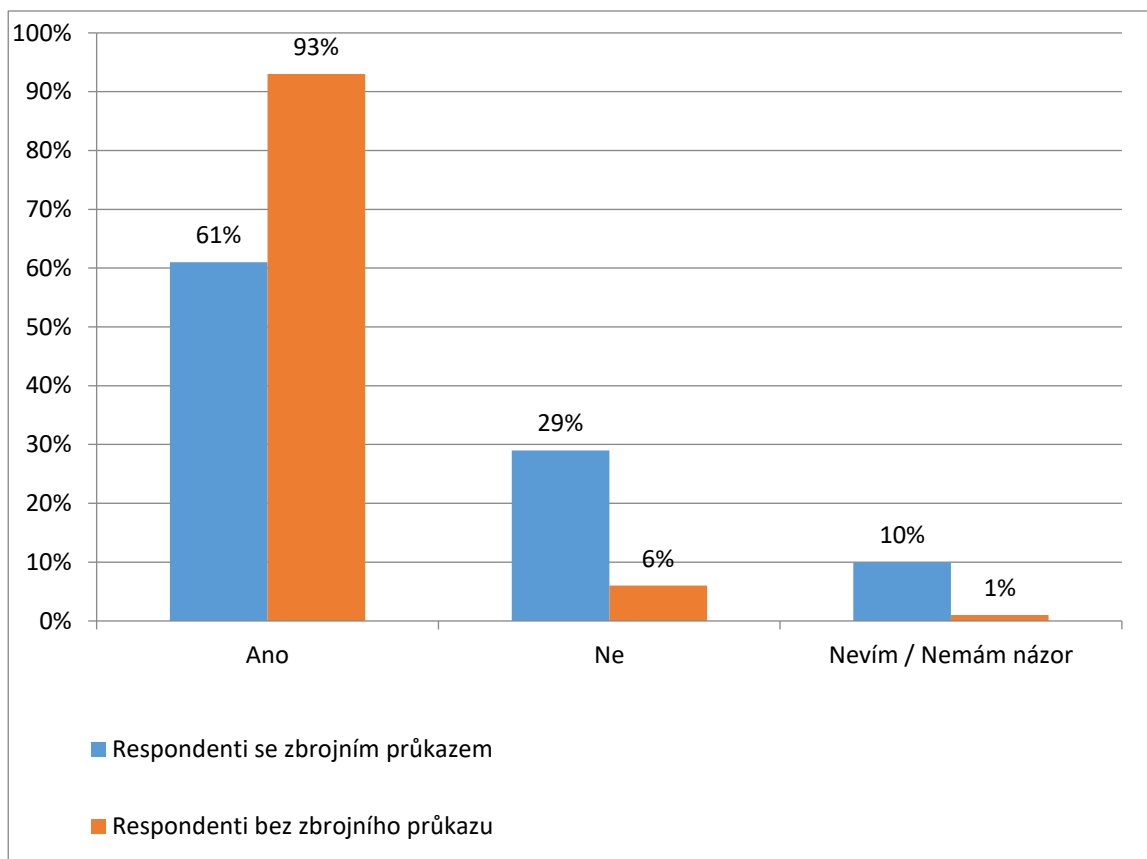
Graf 20 Názor na zpřísnění pravidel pro uložení a bezpečné skladování zbraní

(zdroj: vlastní)

S názorem, že všechny zbraně v místě bydliště majitelů zbrojních průkazů by měly být uzamčeny v trezoru, se ztotožňuje 69 % respondentů, kteří legální zbraně nevlastní. Většina vlastníků zbrojního průkazu naopak podporuje možnost mít některé druhy zbraní uloženy i mimo trezor.

Otázka č. 15: Myslíte si, že majitelé zbrojních průkazů by měli absolvovat povinný kurz, který by byl zaměřen na zásady bezpečné manipulace se zbraní, reakce na krizové situace a poskytování první pomoci?

V grafu 21 je procentuálně vyjádřeno, jak respondenti odpovídali v otázce možného zavedení povinného kurzu pro majitele zbrojního průkazu.

Graf 21 Náзор na povinnost absolvovat povinný kurz pro majitele zbrojního průkazu

(zdroj: vlastní)

Respondenti obou zkoumaných skupin se shodují na tom, že určitá forma povinného absolvování kurzu, zaměřeného na bezpečnou manipulaci se zbraní, reakci na krizové situace a poskytování první pomoci, by byl pro majitele zbrojního průkazu prospěšný.

Otázka č. 16: Jaké konkrétní změny byste doporučili v legislativě týkající se držení legálních zbraní?

V odpovědích na otevřenou otázku, týkající se možných změn v legislativě, se opakují názory z odpovědí u předchozích otázek. Většina majitelů zbrojního průkazu považuje současnou legislativu za dostatečně přísnou, v některých případech by podpořili i její zmírnění, například v oblasti regulací tlumičů hluku, velkokapacitních zásobníků apod. Zajímavý je také názor několika respondentů, kteří by povolili příslušníkům Policie ČR a AČR automaticky, například po třech letech služby, pořídit si střelné zbraně bez nutnosti vlastnictví zbrojního průkazu. Občané, kteří zbrojní průkaz nevlastní, naopak ve větší míře podporují zpřísnění legislativy. Mezi nejčastější doporučení lze zařadit povinné psychologické vyšetření pro žadatele o zbrojní průkaz, povinné absolvování kurzu bezpečné manipulace a povinnost majitelů zbraní mít všechny vlastněné zbraně v místě svého bydliště uzamčeny v trezoru.

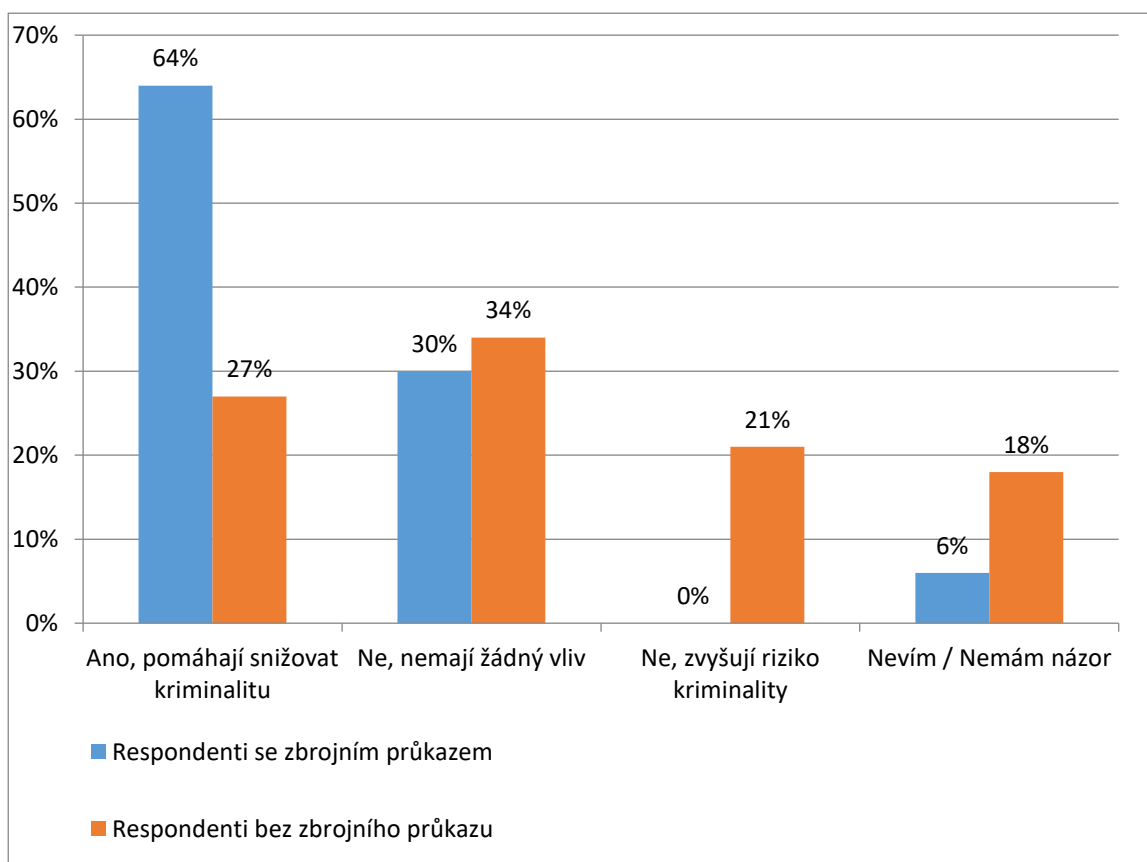
Vyhodnocení výzkumné otázky č. 3

V oblasti zbraňové legislativy se názory obou skupin respondentů značně liší. Zatímco majitelé zbrojního průkazu považují současnou legislativu za dostatečnou a správnou, občané z řad široké veřejnosti by podmínky pro získání zbrojního průkazu zpřísnili. Především prostřednictvím zavedení povinných psychotestů a častějších zdravotních prohlídek. Z důvodu zamezení zneužití zbraní nebo například ohrožení dětí, neozbrojení občané prosazují názor, že všechny zbraně v místě bydliště jejich majitelů bez rozdílu typu či množství, by měly být vždy uzamčeny v trezoru. Jediné, v čem se respondenti obou zkoumaných skupin shodují, je podpora zavedení povinného kurzu bezpečné manipulace se zbraní, reakce na krizové situace a poskytování první pomoci. Podobné kurzy by bylo vhodné pro majitelé zbrojních průkazů pořádat i v pravidelných intervalech, aby ozbrojená část společnosti byla schopna efektivně reagovat v případě krizových situací.

5.1.4 Výzkumná otázka č. 4: jaké je vnímání efektivity legálních zbraní jako nástroje prevence kriminality z pohledu majitelů zbrojního průkazu a široké veřejnosti?

Otázka č. 17: Věříte, že legální zbraně mají pozitivní vliv na prevenci kriminality v České republice?

Vliv legálních zbraní na prevenci kriminality z pohledu veřejnosti představuje graf 22.

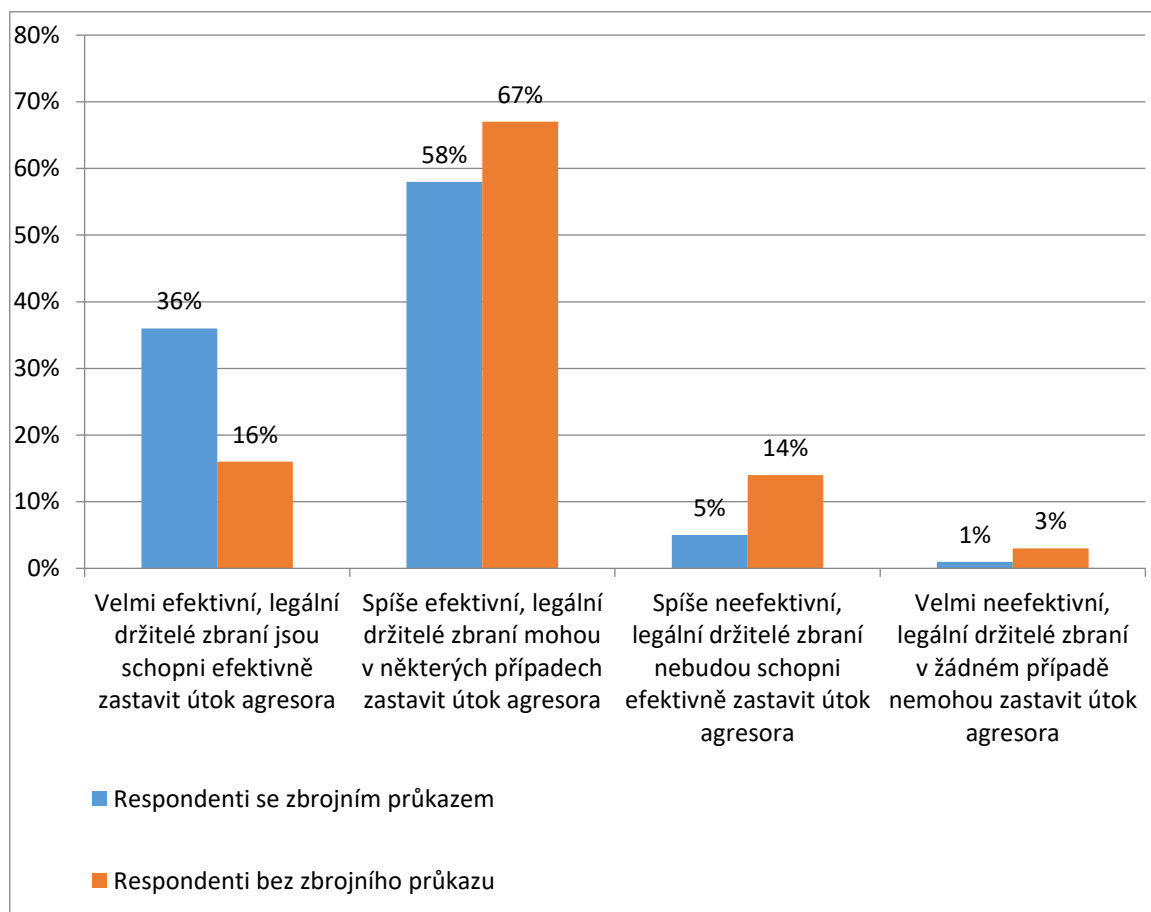
Graf 22 Vliv legálních zbraní na prevenci kriminality v ČR

(zdroj: vlastní)

Majitelé zbrojního průkazu jsou z větší části přesvědčeni, že legální zbraně mají pozitivní vliv na prevenci kriminality v ČR. Z řad široké veřejnosti si občané převážně myslí, že legální zbraně nemají na kriminalitu žádný vliv. Pětina z těchto respondentů je toho názoru, že legální zbraně naopak kriminalitu zvyšují.

Otázka č. 18: Jak hodnotíte efektivitu legálních zbraní proti páčání násilné kriminality (např. loupeže, znásilnění, útoky aktivních střelců atd.)?

Názor občanů ČR na efektivitu legálních zbraní proti páčání násilné kriminality znázorňuje graf 23.

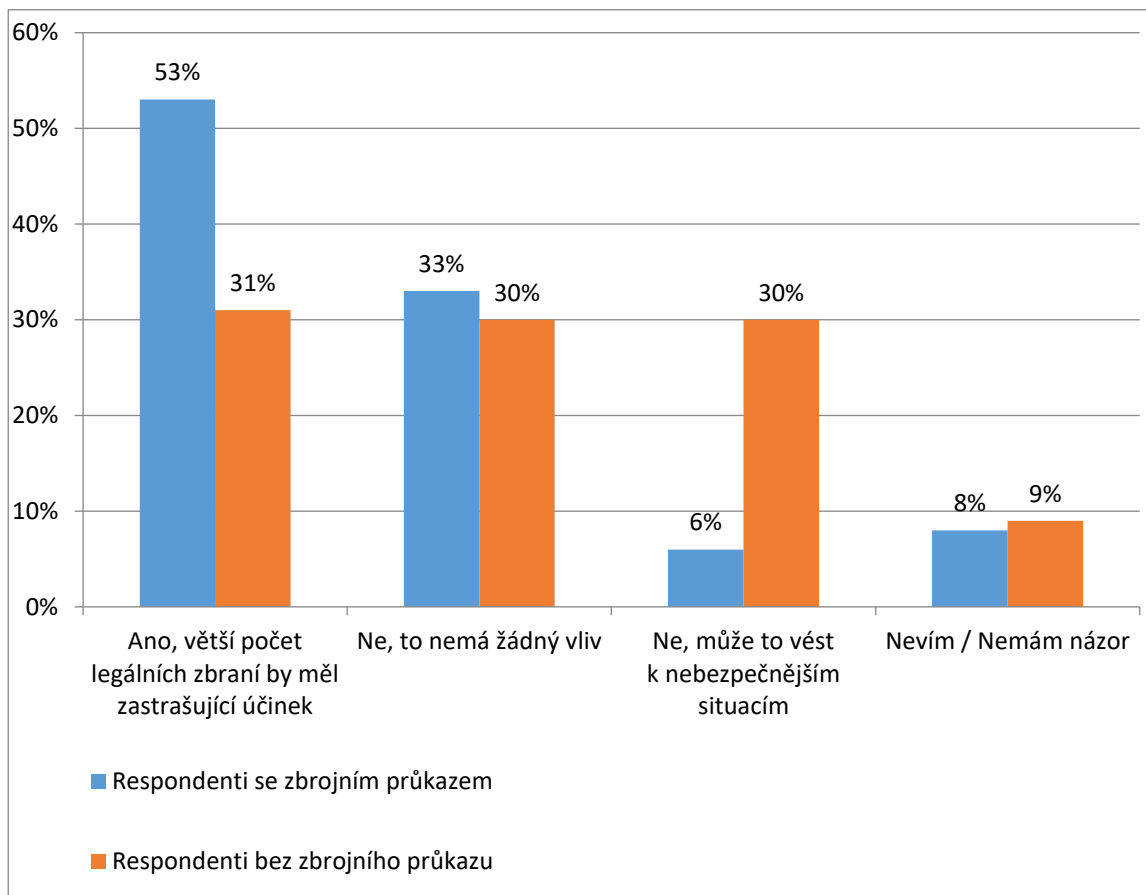
Graf 23 Hodnocení efektivitu legálních zbraní proti páčání násilné kriminality

(zdroj: vlastní)

Obě kategorie respondentů jsou toho názoru, že ozbrojení občané jsou schopni za použití legálně držené zbraně efektivně zastavit útok agresora při páčání násilné trestné činnosti.

Otázka č. 19: Myslíte si, že by větší počet legálních zbraní v ČR mohl zastrašit potencionální útočníky a odradit je tak od páchaní trestné činnosti?

Z grafu 24 je patrné, jaký názor mají respondenti na možné zastrašení útočníků v případě většího počtu legálních zbraní mezi občany.

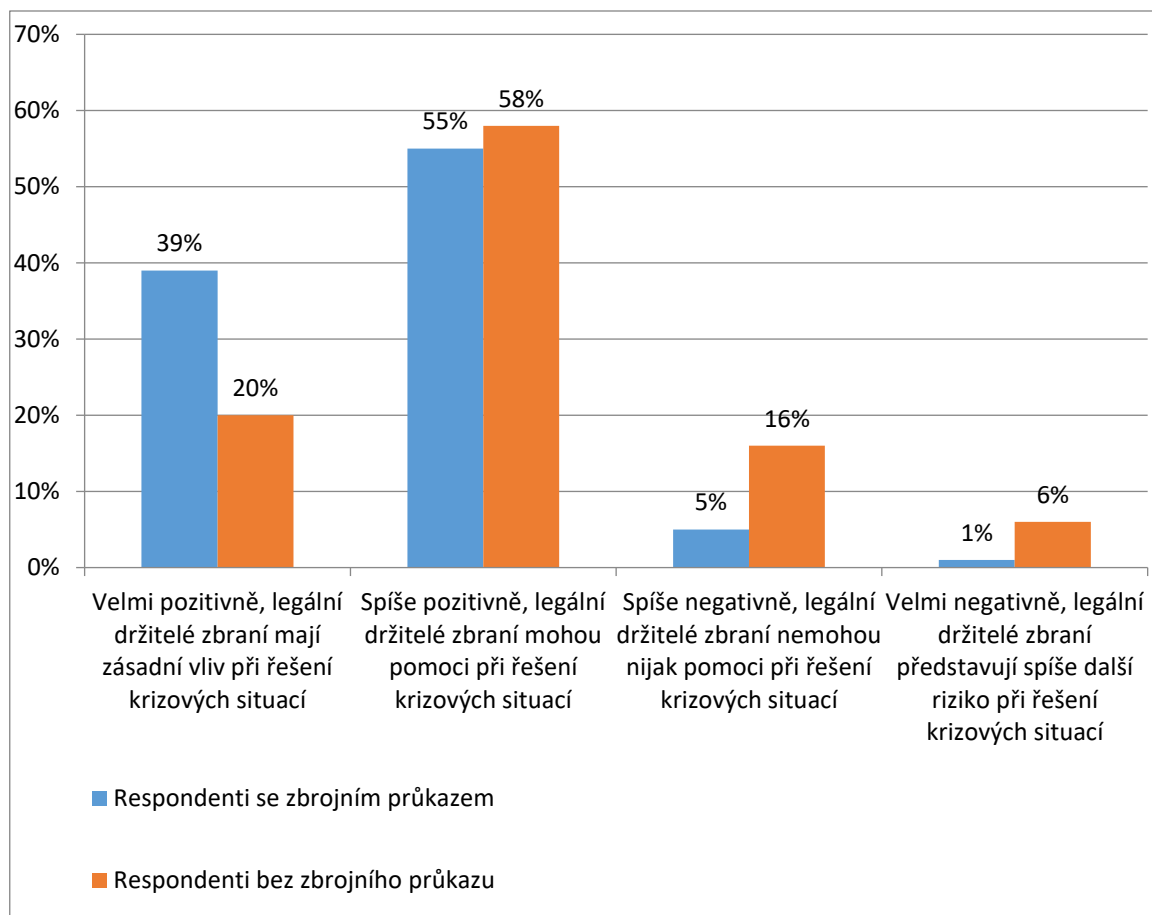
Graf 24 Názor na možnost zastrašujícího účinku legálních zbraní proti útočníkům

(zdroj: vlastní)

Více než polovina majitelů zbrojního průkazu si myslí, že vyšší množství legálních zbraní ve společnosti by měl na případné pachatele násilných trestných činů zastrašující účinek. Agresor by si tak svůj útok mohl rozmyslet z obavy, že jeho oběť může být ozbrojená. Názor neozbrojené části společnosti není tak jednoznačný. Přibližně třetina má stejný názor jako první skupina respondentů, druhá třetina si myslí, že více zbraní nemá žádný vliv na potenciálního útočníka, a poslední třetina navyšování počtu zbraní považuje za nebezpečné.

Otázka č. 20: Jak vnímáte roli legálních držitelů zbraní jako jeden z možných nástrojů při ochraně obyvatel během krizových situací (např. útok aktivního střelce, teroristický útok apod.)?

Graf 25 zobrazuje vnímání role držitelů zbraní jako jednoho z nástrojů při řešení krizových situací.

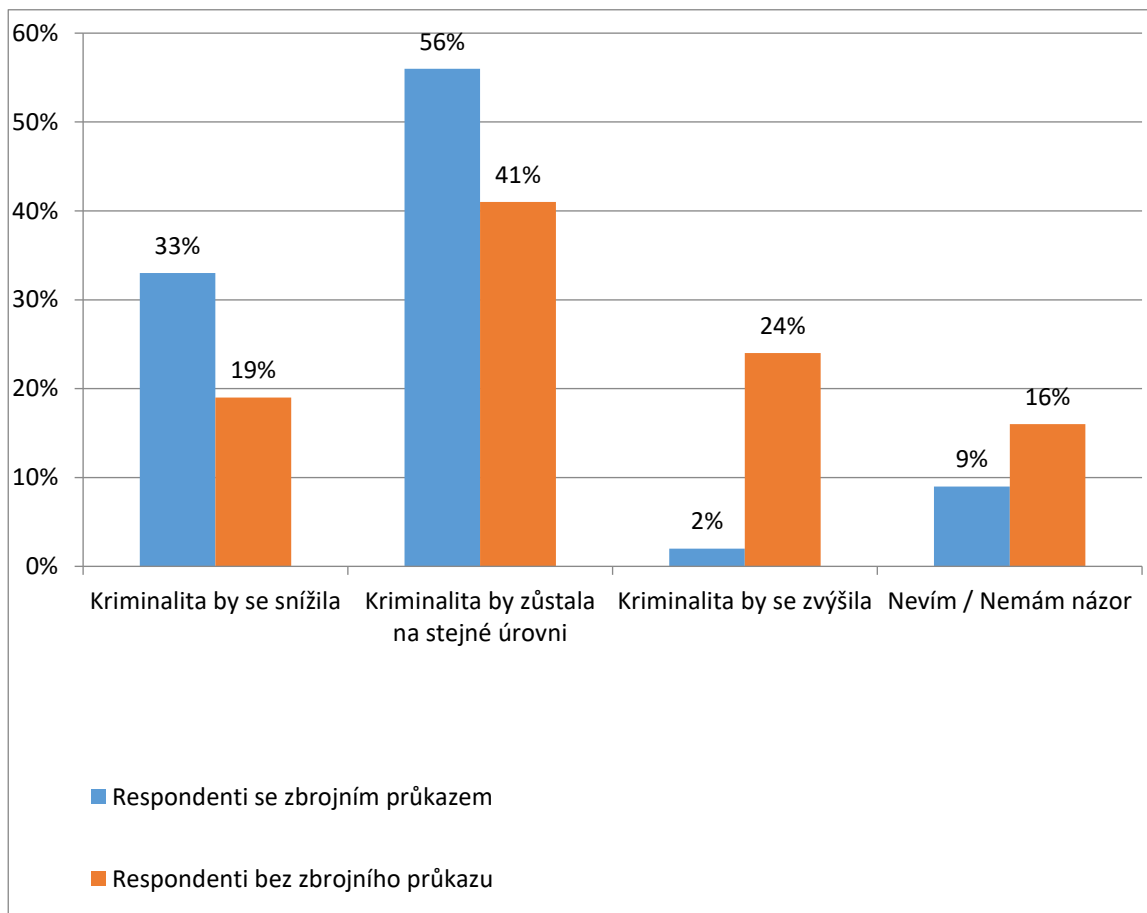
Graf 25 Úroveň vnímání legálních držitelů zbraní jako nástroje při ochraně obyvatel

(zdroj: vlastní)

Z odpovědí obou skupin respondentů vyplývá, že podle jejich názoru mohou být držitelé legálních zbraní nápomocní při řešení krizových situací. Například v rámci spolupráce se zasahujícími bezpečnostními složkami.

Otázka č. 21: Domníváte se, že v případě většího rozšíření legálních zbraní by se výrazně změnil charakter kriminality v ČR?

Názor na otázku, zda by větší počet zbraní ve společnosti ovlivnil charakter kriminality v ČR, znázorňuje graf 26.

Graf 26 Názor na změnu charakteru kriminality v případě rozšíření legálních zbraní

(zdroj: vlastní)

Převážná většina dotázaných se domnívá, že v případě zvyšujícího se počtu legálních zbraní mezi občany, by tento aspekt neměl výraznější vliv na charakter kriminality v ČR.

Vyhodnocení výzkumné otázky č. 4

Majitelé zbrojního průkazu věří, že legálně držené zbraně mají pozitivní vliv na prevenci kriminality a je to tak jeden z nástrojů ke snižování její úrovně. Naopak neozbrojená část společnosti v tomto velký význam nevidí. Oba tábory se ale shodují na tom, že legální držitelé zbraní by v případě útoku agresora byli schopni efektivně zbraň použít a tento útok zastavit. Stejně tak bylo vyhodnoceno, že v případě krizové situace, jako je útok aktivního

střelce nebo teroristický útok, mohou být ozbrojení občané nápomocní při jejím řešení. V případě přítomnosti legálně ozbrojeného občana na místě incidentu je možné útočníka eliminovat ještě před příjezdem policie. Majitelé zbrojního průkazu zastávají názor, že větší počet zbraní ve společnosti může mít zastrašující efekt pro případného útočníka. S vědomím vysoké pravděpodobnosti, že oběť je ozbrojená, by si agresor svůj útok mohl rozmyslet a vůbec ho neuskutečnit. Občané, kteří zbrojní průkaz nevlastní, se ale z části obávají toho, že větší počet legálních zbraní by měl za následek vznik více nebezpečných a vyhrcočených situací. Celkový názor všech respondentů na množství zbraní v ČR je takový, že zvýšení počtu zbraní by neměl zásadní vliv na úroveň kriminality a ta by tak zůstala na stejné úrovni.

5.1.5 Komentář

Za veřejný pořádek a prevenci kriminality odpovídá především policie, ale svůj podíl na zajišťování bezpečnosti mohou za určitých okolností mít také držitelé legálních zbraní. Českou republiku hodnotí její občané jako bezpečnou zemi a s rostoucí důvěrou v policii a s vnímáním veřejné odpovědnosti může existovat příležitost pro podporu zodpovědného vlastnictví zbraní. To by mohlo vést k vyšší bezpečnosti v komunitách, zejména v oblastech s vyšší kriminalitou.

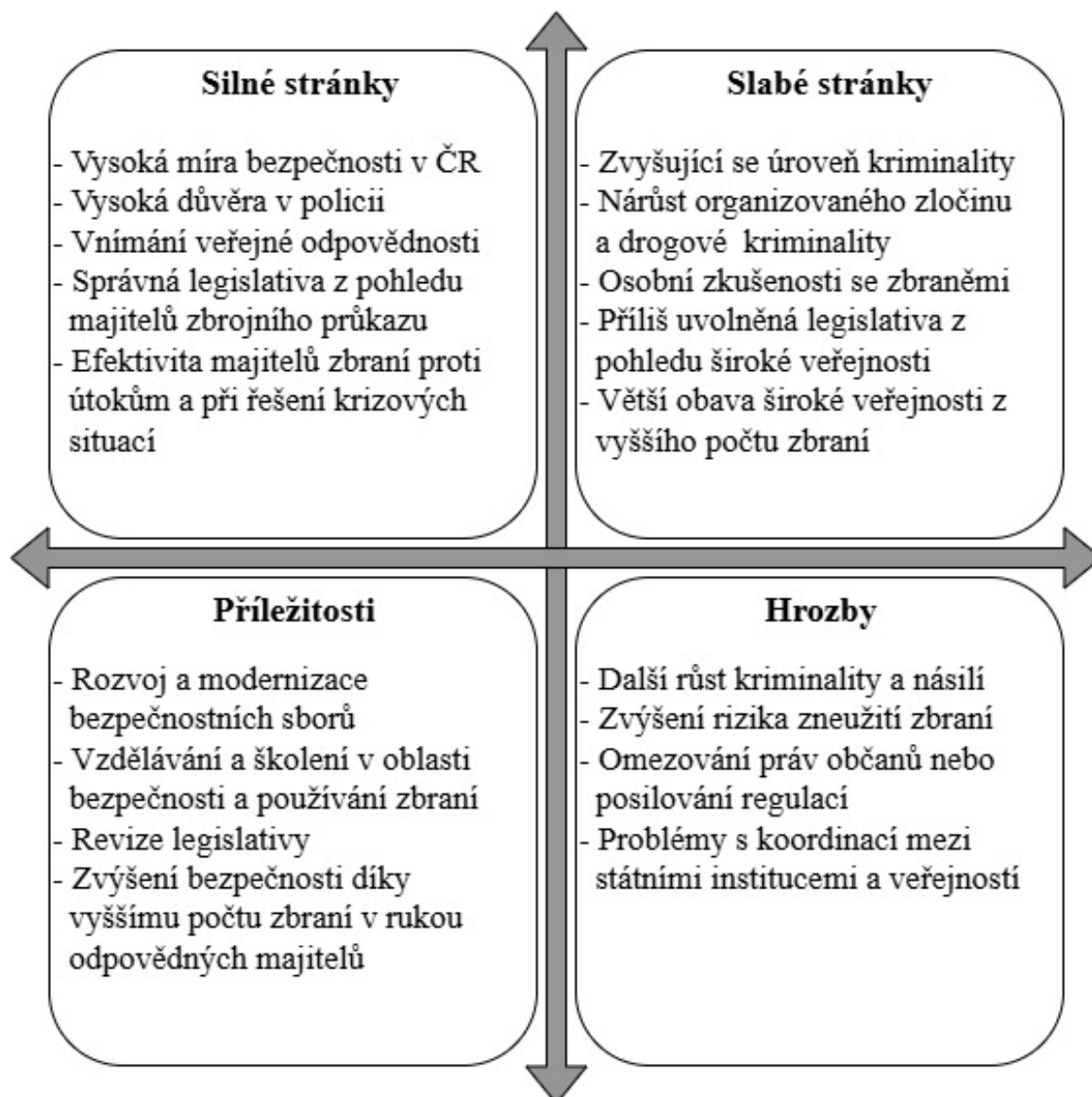
Základ tvoří právní rámec, který je v ČR nastaven relativně přísně. Nicméně občané, kteří nejsou vlastníky zbrojního průkazu, vidí v této oblasti prostor pro zlepšení. Převažuje názor, že žadatelé o zbrojní průkaz by měli být pečlivěji prověřováni ze zdravotního hlediska, především pomocí provádění povinných psychologických vyšetření. A to i pravidelně, například jednou ročně. V současnosti legislativa neukládá povinnost provádět tyto vyšetření u všech žadatelů o zbrojní průkaz. Toto je výhradně v kompetenci a na uvážení posuzujícího praktického lékaře. Provádění pravidelných povinných psychologických vyšetření u všech žadatelů o zbrojní průkaz by z kapacitních důvodů nebylo proveditelné. Psychologů je v ČR nedostatek a toto opatření by pravděpodobně bylo kontraproduktivní z důvodu velké finanční a časové zátěže. Navíc prakticky není možné odhalit všechny psychické poruchy nebo skryté záměry potenciálně nebezpečného člověka. Česká republika reflektuje dění v oblasti páchání kriminality legálně drženými zbraněmi a snaží se najít rovnováhu mezi právy a regulacemi v oblasti držení a nošení střelných zbraní. K tomu byla vypracována novela zbraňového zákona, která vejde v platnost 1. 1. 2026.

Dalším kontroverzním tématem, plynoucím z odpovědí respondentů, je otázka uložení zbraní v místě bydliště jejich majitelů. Ti jsou pro zachování současného stavu legislativy, která dovoluje mít určité druhy a množství zbraní, uloženy mimo trezor. Důvodem je možnost rychlé reakce a použití zbraně v případě nutnosti, například sebeobrany. Při vloupání ozbrojeného lupiče do obydlí majitele zbraní, by hrozilo nebezpečí z prodlení, pokud by byly tyto zbraně uzamčeny v trezoru. Naopak neozbrojená část společnosti vidí jako nutnost, aby všechny zbraně byly bezpečně uzamčeny v trezoru. Důvod je především ten, aby se k nezabezpečené zbraní nedostalo dítě nebo jiná neoprávněná osoba, která by nevědomě či vědomě ohrozila svůj život nebo životy ostatních členů rodiny. Argumenty obou názorových táborů jsou zcela relevantní. Otázkou zůstává, které z uvedených rizik je pravděpodobnější.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že většina respondentů by podpořila zavedení povinného kurzu pro majitele zbrojního průkazu. V současné době musí žadatelé o zbrojní průkaz prokázat vědomosti v oblasti legislativy a poskytování první pomoci, a také projít praktickou zkouškou, jak z bezpečné manipulace se zbraní, tak samotné střelby. Poté už záleží na každém držiteli zbraní, zda má zájem se samostatně v těchto dovednostech zdokonalovat. Prostřednictvím řízeného vzdělávání v oblasti bezpečnosti a používání zbraní by bylo možné dosáhnout zvyšování bezpečnosti v ČR. Majitelé zbraní by se stali kompetentnějšími při řešení případných krizových situací a byli by schopni efektivněji zastavit útok potencionálního útočníka. Zkušenosti s používáním zbraní jsou klíčové pro efektivní řešení krizových situací. Nabídka školení pro majitele zbraní a veřejnost by mohla zlepšit dovednosti a zvýšit pocit bezpečí mezi lidmi, což může vést k lepší prevenci kriminality.

5.2 SWOT analýza

Zjištěná data byla vyhodnocena ve SWOT analýze. V té byla označena významná zjištění, která vyplynula z dotazníkového šetření. Na tvorbě analýzy se podíleli kromě autora také dva občané bez zbrojního průkazu a tři příslušníci AČR, kteří jsou zároveň instruktory střelecké přípravy a majitelé zbrojního průkazu. Silné a slabé stránky představují ve SWOT analýze aktuální stav zkoumané problematiky. Příležitosti a hrozby vymezují aspekty, které mohou řešený problém do budoucna ovlivnit buď kladně, nebo záporně. Na obrázku 5 je znázorněna matice SWOT analýzy vlivu legálních zbraní na kriminalitu a bezpečnostní situaci.

Obrázek 5 Matice SWOT analýzy vlivu legálních zbraní na kriminalitu a bezpečnostní situaci

(zdroj: vlastní)

V rámci silných stránek jsou zmíněny klíčové faktory, které podporují stabilitu a bezpečnost, jako je vysoká míra bezpečnosti v ČR, důvěra v policii a odpovědnost občanů. Tyto faktory naznačují, že Česká republika má dobře fungující systém ochrany veřejné bezpečnosti, který je podpořen silným právním rámcem. Vysoká důvěra občanů v efektivitu majitelů zbraní při řešení krizových situací a při ochraně proti útokům ukazuje, že odpovědní držitelé zbraní mohou pozitivně přispět k celkové bezpečnosti společnosti.

Nicméně slabé stránky upozorňují na několik rizik, která mohou ohrozit tuto stabilitu. Vnímání zvyšující se úrovně kriminality, rostoucího organizovaného zločinu a drogové kriminality, představují skutečné hrozby pro bezpečnostní situaci v zemi. K tomu

se přidává i rostoucí obava veřejnosti z vyššího počtu zbraní v rukou občanů a vnímání legislativy jako příliš uvolněné. Tyto slabé stránky ukazují na nutnost reagovat na rostoucí obavy veřejnosti a hledat způsob, jak zajistit, aby držení zbraní nezpůsobovalo nové problémy.

Příležitosti nabízejí několik možností, jak situaci zlepšit. Rozvoj a modernizace bezpečnostních sborů k efektivnímu potlačování kriminality a vzdělávání a školení v oblasti používání zbraní jsou klíčové pro zajištění odpovědného a bezpečného držení zbraní. Revize legislativy může vést k vyváženému přístupu mezi ochranou veřejnosti a právy občanů, což by mohlo přispět k posílení důvěry v celý systém. Příležitost ke zvýšení bezpečnosti díky vyššímu počtu zodpovědných majitelů zbraní by mohla vést k efektivnější prevenci násilí, pokud by byla zajištěna řádná kontrola a školení.

Na straně hrozeb se však objevilo riziko růstu kriminality a násilí, což by mohlo vést k větší eskalaci obav veřejnosti a k nárůstu neregulovaného zneužívání zbraní. Zároveň hrozí omezování práv občanů a zpřísnění legislativy, což by mohlo mít negativní dopad na právo občanů na sebeobranu a bezpečnost. Problémy s koordinací mezi státními institucemi a veřejností mohou vést k neefektivnímu řízení a implementaci bezpečnostních opatření.

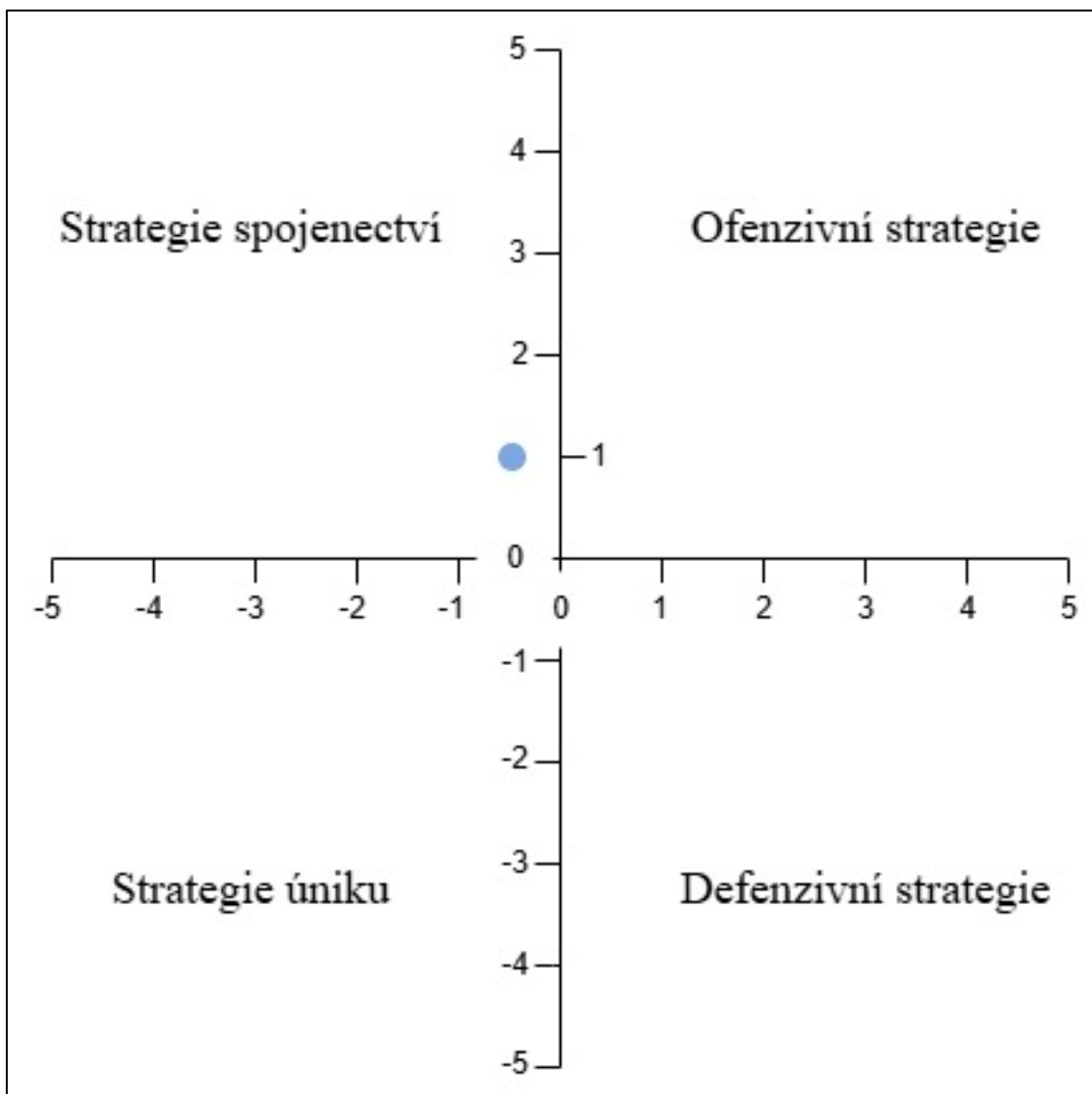
Jednotlivým faktorům z matice SWOT analýzy byly přiřazeny váhy, které představují důležitost každého kritéria. Čím vyšší je hodnota váhy, tím důležitější je konkrétní bod. Součet jednotlivých vah v každém kvadrantu se musí rovnat 1. Dále bylo každé kritérium bodově ohodnoceno podle jeho významu do budoucna na škále 1–3 (1 malý, 2 střední, 3 velký). Silné stránky a příležitosti byly označeny plusovými body, naopak u slabých stránek a hrozeb bylo k bodovému hodnocení přiděleno znaménko mínus. Po přidělení vah a bodů byly tyto hodnoty u každého kritéria vynásobeny a jednotlivé výsledky sečteny v každém kvadrantu. Pro výsledky v oblasti interní části byly následně sečteny silné a slabé stránky a v externí části byly sečteny příležitosti a hrozby. Výsledky jsou zpracovány v tabulce 1.

Tabulka 1 SWOT analýza vlivu legálních zbraní na kriminalitu a bezpečnostní situaci

	Parametr	Váha	Body	Výsledek
Silné stránky	Vysoká míra bezpečnosti v ČR	0,30	3	0,90
	Vysoká důvěra v policii	0,25	2	0,50
	Vnímání veřejné odpovědnosti	0,15	1	0,15
	Správná legislativa z pohledu majitelů zbrojního průkazu	0,10	2	0,20
	Efektivita majitelů zbraní proti útokům a při řešení krizových situací	0,20	2	0,40
Součet kvadrantu		1	<1; 3>	2,15
Slabé stránky	Zvyšující se úroveň kriminality	0,30	-3	-0,90
	Nárůst organizovaného zločinu a drogové kriminality	0,25	-3	-0,75
	Osobní zkušenosti se zbraněmi	0,20	-3	-0,60
	Příliš uvolněná legislativa z pohledu široké veřejnosti	0,10	-2	-0,20
	Větší obava široké veřejnosti z vyššího počtu zbraní	0,15	-1	-0,15
Součet kvadrantu		1	<-1; -3>	-2,60
Příležitosti	Rozvoj a modernizace bezpečnostních sborů	0,30	3	0,90
	Vzdělávání a školení v oblasti bezpečnosti a používání zbraní	0,30	3	0,90
	Revize legislativy k vyváženému přístupu	0,20	2	0,40
	Zvýšení bezpečnosti díky vyššímu počtu zbraní v rukou odpovědných majitelů	0,20	2	0,40
Součet kvadrantu		1	<1; 3>	2,60
Hrozby	Další růst kriminality a násilí	0,35	-2	-0,70
	Zvýšení rizika zneužití zbraní	0,20	-1	-0,20
	Omezování práv občanů nebo posilování regulací	0,25	-2	-0,50
	Problémy s koordinací mezi státními institucemi a veřejností	0,20	-1	-0,20
Součet kvadrantu		1	<-1; -3>	-1,60
Interní část				-0,45
Externí část				1

(zdroj: vlastní)

Pomocí tabulky 1 byly zjištěny hodnoty potřebné k určení vhodné strategie ke zlepšení současného stavu kriminality v ČR. Hodnota interní části je -0,45 a hodnota externí části je 1. Bilanční hodnota je 0,55. Výsledky jsou znázorněny na obrázku 6.

Obrázek 6 Výsledky SWOT analýzy

(zdroj: vlastní)

Z grafického znázornění výsledků analýzy vyplývá, že ČR by mohla zlepšit stav kriminality a vnímání legálních držitelů zbraní pomocí strategie spojení. Tato strategie využívá příležitosti k odstranění nebo zmírnění slabých stránek systému. Převažující slabé stránky nedovolují České republice naplno využít příznivého prostředí k efektivnějšímu zapojení legálních držitelů zbraní k podpoře prevence kriminality.

5.3 Doporučení pro zlepšení současného stavu

Rozvoj a modernizace Policie ČR a dalších bezpečnostních sborů, jako hlavních aktérů v prevenci kriminality a řešení krizových situací, jsou nezbytné podmínky pro zvyšování bezpečnosti v ČR. Více kvalitně vybavených a motivovaných policistů v ulicích měst

zajistí snižování úrovně kriminality. V rámci vzdělávání a školení veřejnosti v oblasti bezpečnosti a používání zbraní může být dosaženo snížení obav občanů ČR ze zvyšujícího se počtu zbraní a majitelů zbrojního průkazu. Při vyváženém nastavení legislativy mezi právy občanů a regulacemi ze strany státu, mohou být právě držitelé zbrojního průkazu jedním z efektivních prvků ochrany obyvatelstva. V případě zavedení například vzdělávacích a praktických kurzů pro majitele zbrojního průkazu, by se jejich úroveň podpory a efektivity při řešení krizových situací mohla zvýšit. Příloha P II obsahuje návrh koncepce kurzu pro majitele zbrojního průkazu.

Z analýzy vyplývá, že Česká republika má dobré základy pro efektivní a odpovědné držení zbraní, nicméně vnímání růstu kriminality a obavy veřejnosti z většího počtu zbraní představují zásadní výzvy. Příležitosti spočívají v modernizaci a vzdělávání, stejně jako v revizi legislativy pro dosažení rovnováhy mezi ochranou bezpečnosti a právy jednotlivců. Pokud budou zohledněna identifikovaná rizika a hrozby, zejména v oblasti zneužívání zbraní a sociálních napětí, bude možné pokračovat v bezpečném a zodpovědném rozvoji zbrojního práva a bezpečnosti v ČR.

6 DISKUZE

Cílem bakalářské práce bylo zjistit postoj občanů České republiky k legálně držným střelným zbraním a jejich majitelům a názor na možnost vlivu legálních zbraní na kriminalitu a bezpečnostní situaci. Na základě získaných informací a jejich vyhodnocení pomocí SWOT analýzy bylo cílem navrhnout vhodná opatření ke snížení úrovně násilné kriminality v ČR.

Ke zjištění potřebných informací byly stanoveny čtyři výzkumné otázky. První z nich zkoumala, jaké je vnímání bezpečnosti a kriminality v ČR u majitelů zbrojního průkazu a široké veřejnosti. Pomocí druhé výzkumné otázky byly identifikovány faktory, které ovlivňují postoj občanů ČR k legálně držným zbraním. Názory občanů ČR, na možnost změny legislativy týkající se držení legálních zbraní, byly zjištěny na základě třetí výzkumné otázky. Poslední výzkumná otázka měla za cíl zjistit, jaké je vnímání efektivity legálních zbraní jako nástroje prevence kriminality z pohledu majitelů zbrojního průkazu a široké veřejnosti.

Na základě získaných dat z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že občané ČR vnímají Českou republiku jako relativně bezpečný stát a důvěřují policii a ostatním bezpečnostním složkám v jejich působení v rámci prevence kriminality. V oblasti legálně držných zbraní se názory jednotlivců liší především na základě osobních zkušeností se zbraněmi. Široká veřejnost je ochotna připustit, že držení legálních zbraní může mít pozitivní dopad na bezpečnost, zejména pokud jde o prevenci násilné kriminality, ale pouze za předpokladu, že jsou zbraně v rukou odpovědných, kvalitně prověřených a správně vyškolených občanů. To souvisí i se zbraňovou legislativou, u které by občané, kteří nevlastní zbrojní průkaz, uvítali její zpřísnění, zejména v oblasti pravidelných psychologických vyšetření. Na druhou stranu, majitelé zbrojního průkazu považují legislativu za dostatečně přísnou a správnou.

Podobnými tématy se již v minulosti zabývali další autoři. Například Chrastil (2016) ve své diplomové práci na téma "Politika legálně držných střelných zbraní v ČR", se zabývá osvětlováním problematiky legálního držení střelných zbraní v ČR a identifikací rizikových oblastí v procesech získávání a držení zbraní. Ve své práci vyhodnocuje proces získávání zbrojního průkazu v ČR jako velice náročný. Uvádí však příklad, že v případě dlouhodobého kolapsu kritické infrastruktury, kdy by obyvatelstvo čelilo boji o přežití, by zbraně představovaly výrazné riziko pro bezpečnost. Dostálová (2021) ve své

bakalářské práci s tématem "Analýza přístupu držitelů zbrojních průkazů v České republice k držení a nošení střelných zbraní", identifikovala na základě snižujícího se počtu ztracených a odcizených zbraní a snižující se kriminality páchané legálními zbraněmi, že držitelé zbrojního průkazu přistupují k držení a nošení střelných zbraní zodpovědně a nejsou tak hrozbou pro bezpečnost. V další bakalářské práci na téma "Legální držitelé zbraní" od Kyršové (2015) bylo zjištěno, že většina držitelů střelných zbraní trénuje střelbu výrazně častěji a efektivněji, než příslušníci Policie ČR. Autorka navrhuje zapojení legálních držitelů zbraní do obrany a ochrany obyvatelstva prostřednictvím institucí, jako je Národní garda či Domobrana. V zajímavé studii z roku 2022 s názvem "Modeling the impact of civilian firearm ownership in the evolution of violent crimes", brazilský vědec Nuno Crokidakis matematicky modeluje možný vliv vlastnictví střelných zbraní civilisty na vývoj násilné kriminality. Výsledky této teoretické studie naznačují, že zvýšení počtu legálních zbraní mezi civilisty vede k rychlému nárůstu násilných trestných činů. Autor proto varuje, že přístup k civilním střelným zbraním nemusí být efektivním řešením pro snížení kriminality.

Výzkum v této práci měl několik omezení. Prvním z nich byla omezená velikost vzorku respondentů, která zahrnovala pouze jednotlivce z ČR a nemusí tak být zcela reprezentativní pro širší populaci. Navíc, velká část respondentů byla oslovena z řad příslušníků ozbrojených sil, takže jejich názor mohl být ovlivněn většími zkušenostmi se zbraněmi, i když nevlastní zbrojní průkaz. Dalším limitem byla závislost na subjektivních názorech a vnímání respondentů, což může vést k určitým zkreslením výsledků, zejména pokud jde o otázky týkající se veřejného vnímání kriminality nebo zbraňové legislativy. Dále je třeba zmínit, že nebyla provedena analýza dlouhodobějších trendů, což znamená, že zjištění týkající se bezpečnosti a kriminality mohou být do určité míry ovlivněna dočasnými faktory, například aktuálními událostmi v oblasti zbraní a geopolitické situace.

V návaznosti na výsledky výzkumu lze doporučit podporu rozvoje a modernizace policejních a dalších bezpečnostních složek ze strany státu, především prostřednictvím finančního zabezpečení a náboru nových příslušníků. V rámci zavedení vzdělávacích programů a pravidelně pořádaných kurzů pro držitele zbrojního průkazu, by se zvýšila pravděpodobnost, že legální zbraně budou v rukou vycvičených a odpovědných občanů. Systematicky připravovaní majitelé zbraní by tak byli schopni adekvátně vyhodnotit a vyřešit nebezpečnou situaci typu ozbrojeného přepadení, útoku aktivního střelce apod.

Právě podrobná analýza možných variant vzdělávání a školení majitelů zbrojního průkazu by mohla být tématem pro budoucí výzkum.

Výsledky práce přispívají k lepšímu pochopení komplexního vztahu mezi držením legálních zbraní a bezpečnostní situací v ČR. Poskytuje cenné informace pro politické rozhodování a tvorbu legislativy, která by měla být schopná zajistit rovnováhu mezi právem občanů vlastnit zbraně a veřejnou bezpečností. Kromě toho výzkum přináší důležité podněty pro efektivní vzdělávací programy a pro další studium vztahu mezi legálně drženými zbraněmi a kriminalitou.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zaměřila na vliv držení legálních zbraní na kriminalitu a bezpečnostní situaci v České republice. Cílem bylo zjistit postoj českých občanů k legálně drženým střelným zbraním a jejich majitelům, a to prostřednictvím dotazníkového šetření, které zároveň zkoumalo vnímání bezpečnosti a kriminality v ČR. Zároveň bylo cílem navrhnout vhodná opatření ke zlepšení současného stavu násilné kriminality v ČR. Výsledky analýzy ukázaly, že vnímání bezpečnosti a postoj k držení legálních zbraní jsou ovlivněny několika faktory, včetně osobních zkušeností, mediálního obrazu zbraní nebo legislativy týkající se jejich vlastnictví.

Teoretická část práce poskytla přehled o aktuálních bezpečnostních hrozbách v České republice a srovnání legislativních přístupů v několika zemích, jako jsou Německo, Texas a Island. Tato komparace ukázala rozdíly v přístupu k regulaci zbraní a jejich možného vlivu na míru násilné kriminality. V rámci praktické části bylo zjištěno, že většina občanů ČR má pozitivní postoj k odpovědnému vlastnění zbraní, zejména v kontextu sebeobranu a ochrany majetku. Na druhou stranu, obavy z legálního držení zbraní a jejich možného zneužití představují významnou slabinu, která ovlivňuje veřejné mínění.

Je složité posoudit, zda větší počet legálních zbraní má výrazný vliv na úroveň kriminality. Z porovnání regulací v oblasti zbraní a úrovně násilné kriminality ve výše uvedených státech vyplynulo, že příliš přísné restriktce, které jsou prosazovány v Německu, nemusí vždy znamenat vyšší úroveň bezpečnosti. Ani opačný přístup, jako například v Texasu, kde regulace zbraní a prověřování jejich majitelů prakticky neexistuje, se ukazuje jako nevhodný. Na Islandu, stejně jako v České republice, je kriminalita na velmi nízké úrovni. Přitom zbraňová legislativa je v těchto státech nastavena relativně přísně a žadatelé o zbrojní průkaz musí splnit řadu náročných podmínek.

Na základě získaných dat z dotazníkového šetření byla vypracována SWOT analýza, která ukazuje, že Česká republika má silný právní rámec pro držení zbraní, který je podporován vysokou důvěrou ve státní instituce a policii. Nicméně obavy občanů ze zvyšující se úrovně kriminality a z neregulovaného zneužívání zbraní mohou ovlivnit další vývoj legislativy v této oblasti. Příležitosti spočívají v zajištění kvalitního vzdělávání a školení držitelů zbrojního průkazu a v pravidelných revizích legislativy, což by vedlo k větší odpovědnosti a snížení rizika zneužití zbraní.

Na základě výsledků výzkumu a provedené analýzy lze doporučit, aby se Česká republika i nadále zaměřovala na zajištění rovnováhy mezi právem na sebeobranu a ochranou veřejné bezpečnosti. Rozvoj a modernizace bezpečnostních sborů a implementace efektivních kontrolních opatření, jakož i podpora vzdělávacích programů pro majitele zbraní, by mohly přispět k zajištění vyšší úrovně bezpečnosti a odpovědnosti ve společnosti. Důležité je i udržet dialog mezi veřejností a státními institucemi, aby byla vytvořena politika, která bude reflektovat potřeby bezpečnosti při respektování práv jednotlivců.

Tato práce ukazuje, že otázka držení zbraní je komplexní a multifaktorová, a její řešení vyžaduje pečlivý přístup a zvážení všech možných rizik a přínosů. K dosažení optimálního stavu je nezbytné pravidelně aktualizovat legislativu a pokračovat v osvětě a informování veřejnosti o bezpečném zacházení se zbraněmi.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA, © 2025. *Terorismus*. Online. Wwww.bis.cz. Dostupné z: <https://www.bis.cz/terorismus/>. [cit. 2025-01-23].

BOČKOVÁ, Kateřina; JUŘÍČEK, Ludvík; PROCHÁZKA, David Anthony a MORAVCOVÁ, Iveta, 2024. Legal gun ownership as an important factor of state security: Reality or Myth? Online. *Journal of Infrastructure, Policy and Development*. 2024-09-02, vol. 8, issue 9. ISSN 2572-7931. Dostupné z: <https://doi.org/10.24294/jipd.v8i9.8386>. [cit. 2025-02-01].

BKA, © Bundeskriminalamt 2025. *Police Crime Statistics*. Online. Dostupné z: https://www.bka.de/EN/CurrentInformation/Statistics/PoliceCrimeStatistics/policecrime_statistics_node.html. [cit. 2025-02-09].

BRANDT, Mathias, 2023. *5 Millionen legale Feuerwaffen*. Online. Dostupné z: <https://de.statista.com/infografik/29490/kennzahlen-zum-privaten-waffenbesitz-in-deutschland/>. [cit. 2025-02-13].

ČESKO, 1998. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. In: *Sbírka zákonů ČR*. Částka 39, s. 5386-5387. ISSN 1211-1244.

ČESKO, 2000. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů ČR*. Částka 73, s. 3461-3474. ISSN 1211-1244.

ČESKO, 2008. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: *Sbírka zákonů ČR*. Částka 91, s. 4086-4115. ISSN 1211-1244.

ČESKO, 2009. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů*. Částka 11, s. 354-464. ISSN 1211-1244.

ČESKO, 2021. Zákon č. 13/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní a střeliva, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů ČR*. Částka 8, s. 194-214. ISSN 1211-1244.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2024. *Kriminalita v ČR a EU - 2013–2023*. Online. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/produkty/kriminalita-v-cr-a-eu-20132023>. [cit. 2025-03-30].

DEUTSCHLAND, 2002. Waffengesetz vom 11. Oktober 2002 (BGBl. I S. 3970, 4592), 2003 I 1957), das zuletzt durch Artikel 5 des Gesetzes vom 25. Oktober 2024 (BGBl. 2024 I Nr. 332) geändert worden ist. Online. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/waffg_2002/BJNR397010002.html. [cit. 2025-02-09].

DYVIK H., Einar, 2024. *Rate of reported serious assaults in Iceland from 2010 to 2022*. Online. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/1268637/assault-rate-iceland/>. [cit. 2025-03-30].

ETRYCHTOVÁ, Kateřina, 2016. *Pařížské čtvrti, kde je krátká sukně provokace*. Online. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/nazory/parizske-ctvrti-kde-je-kratka-sukne-provokace-120950>. [cit. 2025-02-01].

EUROPOL, 2024. *Zpráva o situaci a vývoji terorismu v Evropské unii, 2024 - shrnutí*. Online. Dostupné z: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4620530a-cf0e-11ef-be2a-01aa75ed71a1/language-cs>. [cit. 2025-03-31].

EVROPSKÁ MIGRAČNÍ SÍŤ, 2024. *Vývoj počtu cizinců v České republice*. Online. Dostupné z: <https://www.emncz.eu/reference/vyvoj-poctu-cizincu-v-ceske-republice-k-31-3-2024/>. [cit. 2025-01-26].

GAWRON, Tomáš, 2018. *Texas: dva roky se zbraněmi na univerzitách*. Online. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2018/08/22/texas-dva-roky-se-zbranemi-na-univerzitach/>. [cit. 2025-02-08].

GAWRON, Tomáš, 2019. *Texaská legislativa skrytého nošení zbraně*. Online. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2019/08/04/texaska-legislativa-skryteho-noseni-zbrane/>. [cit. 2025-02-08].

GOTTLIEB, Jenna, 2022. *How a foiled terror plot prompted calls for gun law reform in peaceful Iceland*. Online. Dostupné z: <https://www.euronews.com/my-europe/2022/10/07/how-a-foiled-terror-plot-prompted-calls-for-gun-law-reform-in-peaceful-iceland>. [cit. 2025-02-02].

Gun Ownership by State (2024 Statistics), © 2025. Online. Dostupné z: <https://ammo.com/articles/gun-ownership-by-state>. [cit. 2025-02-13].

HOLEC, Tomáš, 2021. *Ochrana obyvatel a krizové řízení: praktický průvodce a rádce úředníka*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. ISBN 978-80-7616-100-9.

HORÁK, Rudolf; DANIELOVÁ, Lenka; JUŘÍČEK, Ludvík a ŠIMÁK, Ladislav, 2015. *Zásady ochrany společnosti: úvod do teorie, metodologie a bezpečnostní terminologie*. Vydání: první. Monografie. Ostrava: Key Publishing. ISBN 978-80-7418-236-5.

INSTITUTE FOR ECONOMICS & PEACE, © 2025. *2024 Global Peace Index*. Online. Dostupné z: <https://www.visionofhumanity.org/maps/#/>. [cit. 2025-02-09].

IVANKA, Ján, 2014. *Mechanické zábranné systémy*. Druhé vydání. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. ISBN 978-80-7454-427-9.

ÍSLAND, 1998. Vopnalög 1998 nr. 16 25. mars. Online. Dostupné z: https://www.althingi.is/lagas/nuna/1998016.html?fbclid=IwAR23B7vxDvNBUakswyi9FUzdUAaQ3PvuefTY97EC1RQBpi_JNZ1lMaDiO2s. [cit. 2025-02-09].

JUSTICE CENTER - THE COUNCIL OF STATE GOVERNMENTS, © 2025. *Texas data on violent crime and arrests*. Online. Dostupné z: <https://projects.csgjusticecenter.org/tools-for-states-to-address-crime/50-state-crime-data/?state=TX>. [cit. 2025-02-09].

KARÁSEK, David, 2019. *Zbrojní zákony: Německo*. Online. Dostupné z: <https://gunlex.cz/clanky/hlavni-clanky/3513-zbrojni-zakony-nemecko>. [cit. 2025-02-02].

MAGISTRÁT HMP, © 2025. *Ochrana obyvatelstva*. Online. Dostupné z: <https://bezpecnost.praha.eu/clanky/ochrana-obyvatelstva>. [cit. 2025-03-30].

MAREŠ, Miroslav, 2002. *Bezpečnost*. In: Perspektivy vývoje bezpečnostní situace, vojenství a obranných systémů do roku 2015 s výhledem do roku 2025. Online. Dostupné z: <http://www.defenceandstrategy.eu/filemanager/files/file.php?file=16048>. [cit. 2025-01-22].

MINISTERSTVO VNITRA ČR, 2010. *Co je extremismus*. Online. Mv.gov.cz. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>. [cit. 2025-01-24].

MINISTERSTVO VNITRA ČR, 2019. *Kybernetické hrozby*. In: Bezpečnostní hrozby. Online. Mv.gov.cz. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>. [cit. 2025-01-24].

MINISTERSTVO VNITRA ČR, 2019. *Korupce*. In: Bezpečnostní hrozby. Online. Mv.gov.cz. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09Ng%3d%3d>. [cit. 2025-01-24].

MINISTERSTVO VNITRA ČR, 2024. *Organizovaný zločin*. In: Bezpečnostní hrozby. Online. Mv.gov.cz. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>. [cit. 2025-01-24].

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR, 2023. *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Online. Mzv.gov.cz. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/bezpecnostni_strategie/index.html. [cit. 2025-01-23].

MV-GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, © 2025. *Právní předpisy a koncepční materiály*. Online. Hzscr.gov.cz. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-pravni-predpisy-a-koncepcni-materialy-pravni-predpisy-a-koncepcni-materialy.aspx>. [cit. 2025-01-23].

PEREZ-MORENO, Heidi, 2021. *New Texas law allowing people to carry handguns without permits stirs mix of fear, concern among law enforcement*. Online. Dostupné z: <https://www.texastribune.org/2021/08/16/texas-permitless-carry-gun-law/>. [cit. 2025-02-08].

POLICIE ČR, © 2025. *Statistika roční*. Online. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/statistika-rocni.aspx>. [cit. 2025-02-11].

PORADA, Viktor, 2022. *Bezpečnostní vědy: úvod do teorie, metodologie a bezpečnostní terminologie*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-903-4.

SAK, Petr, 2018. *Úvod do teorie bezpečnosti: nekonvenční pohledy na minulost, přítomnost a budoucnost lidstva*. [Praha]: Petrklíč. ISBN 978-80-7229-652-1.

SCHIMMER, David, 2020. *Statistika střelných zbraní*. Online. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/statistika-strelnych-zbrani.aspx>. [cit. 2025-02-11].

SCHIMMER, David, 2024. *Držitelé zbrojního průkazu*. Online. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/drzitele-zbrojniho-prukazu.aspx>. [cit. 2025-02-08].

STAŇKOVÁ, Lenka; ŠČERBA, Filip a VICHLENDÁ, Milan, 2014. *Násilná kriminalita*. Teoretik. Praha: Leges. ISBN 978-80-7502-069-7.

Texas Gun Ownership: Gun Ownership: Total Numbers, Trends, and Most Popular Guns, © 2025. Online. Dostupné z: <https://ammo.com/research/texas-gun-ownership#sources>. [cit. 2025-02-13].

VEGRICHTOVÁ, Barbora; ŠČERBA, Filip a VICHLENDÁ, Milan, 2019. *Hrozba radikalizace: Terorismus, varovné signály a ochrana společnosti*. Teoretik. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-1068-1.

VEGRICHTOVÁ, Barbora; ŠČERBA, Filip a VICHLENDÁ, Milan, 2022. *Terorismus a radikalizace v České republice: Možnosti detekce rizikových osob*. Teoretik. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-6709-8.

WINTERSTEEN, Kyle, 2014. *10 Best Countries for Gun Owners*. Online. Dostupné z: <https://www.gunsandammo.com/editorial/best-countries-gun-owners/249644>. [cit. 2025-03-30].

WORLD POPULATION REVIEW, © 2024. *Gun Ownership by Country 2024*. Online. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/gun-ownership-by-country>. [cit. 2025-02-13].

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Teroristické útoky a zatčení za teroristické trestné činy v EU v letech 2021–2023.....	18
Obrázek 2 Vývoj počtu cizinců v České republice	20
Obrázek 3 Rozsah ochrany obyvatelstva	23
Obrázek 4 Pařížské no-go zóny	27
Obrázek 5 Matice SWOT analýzy vlivu legálních zbraní na kriminalitu a bezpečnostní situaci	71
Obrázek 6 Výsledky SWOT analýzy	74

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 SWOT analýza vlivu legálních zbraní na kriminalitu a bezpečnostní situaci 73

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Grafické znázornění vývoje násilné kriminality v ČR od roku 2013 do roku 2023	39
Graf 2 Počet legálně držených zbraní v ČR v období 2013–2023	40
Graf 3 Grafické znázornění vývoje násilné kriminality v Německu od roku 2013 do roku 2023	41
Graf 4 Grafické znázornění vývoje násilné kriminality na Islandu od roku 2013 do roku 2022	42
Graf 5 Grafické znázornění vývoje násilné kriminality v Texasu od roku 2013 do roku 2023	43
Graf 6 Statistika násilné kriminality v referenčních státech v období 2013–2023	44
Graf 7 Vlastnictví zbrojního průkazu	47
Graf 8 Vzdělání respondentů s ohledem na vlastnictví zbrojního průkazu	48
Graf 9 Hodnocení úrovně bezpečnosti v ČR	49
Graf 10 Vnímání trendu kriminality v posledních několika letech	50
Graf 11 Hrozby pro veřejnou bezpečnost v ČR	51
Graf 12 Hodnocení efektivity bezpečnostních složek v prevenci kriminality	52
Graf 13 Hlavní motiv občanů k pořízení zbraně	53
Graf 14 Vliv médií na postoj občanů k legálně držným zbraním	54
Graf 15 Vnímání držení zbraní z pohledu osobní svobody a veřejné odpovědnosti	55
Graf 16 Vliv osobních zkušeností se zbraněmi na postoj k jejich držení	56
Graf 17 Náзор na současnou zbraňovou legislativu	58
Graf 18 Náročnost získání zbrojního průkazu	59
Graf 19 Náзор na častější kontroly držitelů zbrojního průkazu	60
Graf 20 Náзор na zpřísnění pravidel pro uložení a bezpečné skladování zbraní	61
Graf 21 Náзор na povinnost absolvovat povinný kurz pro majitele zbrojního průkazu	62
Graf 22 Vliv legálních zbraní na prevenci kriminality v ČR	64
Graf 23 Hodnocení efektivity legálních zbraní proti páčání násilné kriminality	65
Graf 24 Náзор na možnost zastrašujícího účinku legálních zbraní proti útočníkům	66
Graf 25 Úroveň vnímání legálních držitelů zbraní jako nástroje při ochraně obyvatel	67
Graf 26 Náзор na změnu charakteru kriminality v případě rozšíření legálních zbraní	68

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR Armáda České republiky

ČR Česká republika

EU Evropská unie

HZS Hasičský záchranný sbor

IZS Integrovaný záchranný systém

USA United states of america (Spojené státy americké)

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

Příloha P II: Návrh koncepce kurzu pro majitele zbrojního průkazu

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Vážená paní, vážený pane,

jmenuji se Martin Węglorz a jsem studentem 3. ročníku Fakulty logistiky a krizového řízení, Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, oboru Ochrana obyvatelstva.

Rád bych Vás požádal o několik minut Vašeho času k vyplnění tohoto dotazníku, který bude použit jako výzkumný materiál k mé bakalářské práci. Mým cílem je zjistit postoj občanů České republiky k legálně držným zbraním a jejich majitelům a názor na možnost vlivu legálních zbraní na kriminalitu a bezpečnostní situaci. Dotazník je anonymní a bude sloužit výhradně pro účely této práce. Dotazník se skládá z 21 otázek a je možné ho vyplnit nejpozději do 27. 3. 2025.

Děkuji za ochotu a Váš čas při vyplňování dotazníku.

1. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Vyberte jednu odpověď

- ☐ Základní
- ☐ Středoškolské s výučním listem
- ☐ Středoškolské s maturitou
- ☐ Vysokoškolské

2. Vlastníte zbrojní průkaz?

Vyberte jednu odpověď

- ☐ Ano
- ☐ Ne

3. Jak byste zhodnotili aktuální úroveň bezpečnosti v České republice?

Vyberte jednu odpověď

- ☐ Velmi bezpečné
- ☐ Spíše bezpečné
- ☐ Neutrální
- ☐ Spíše nebezpečné
- ☐ Velmi nebezpečné

4. Jak vnímáte trend kriminality v České republice v posledních několika letech?

Vyberte jednu odpověď

- ☐ Kriminalita se zvyšuje

- ☐ Kriminalita je stabilní
- ☐ Kriminalita se snižuje
- ☐ Nevím / Nemám názor

5. Jaká je podle Vás největší hrozba pro veřejnou bezpečnost v České republice?

Vyberte jednu odpověď

- ☐ Organizovaný zločin
- ☐ Domácí násilí
- ☐ Drogová kriminalita
- ☐ Terorismus
- ☐ Kriminalita spojená s legálními zbraněmi
- ☐ Jiná (prosím uveďte)

6. Jak hodnotíte efektivitu policie a jiných bezpečnostních složek v prevenci kriminality (např. policejní hlídky, ostraha objektů, školení v oblasti bezpečnosti atd.)?

Vyberte jednu odpověď

- ☐ Velmi efektivní
- ☐ Spíše efektivní
- ☐ Spíše neefektivní
- ☐ Velmi neefektivní

7. Jaký je podle Vás hlavní motiv občanů ČR k pořízení zbraně?

Vyberte nejvíce tři odpovědi

- ☐ Osobní ochrana, ochrana rodiny
- ☐ Snížení rizika kriminality
- ☐ Hobby (sportovní střelba, lov)
- ☐ Potřeba v zaměstnání (bezpečnostní agentury apod.)
- ☐ Vlastní zkušenosti s násilím nebo kriminalitou
- ☐ Tradice / kultura
- ☐ Vliv rodiny a přátel

8. Jaký vliv mají média (zpravodajství, internet) na Vaše názory ohledně legálně držných zbraní?

Vyberte jednu odpověď

- ☐ Pozitivní vliv, legální držení zbraní podporují
- ☐ Negativní vliv, média ve mně vyvolávají obavy z legálně držných zbraní

- Nemají žádný vliv, média nemají na moje vnímání legálních zbraní žádný vliv

9. Myslíte si, že držení zbraní je v České republice spíše otázkou osobní svobody, nebo veřejné odpovědnosti?

Vyberte jednu odpověď

- Osobní svoboda
- Veřejná odpovědnost
- Obě
- Nevím / Nemám názor

10. Jaký vliv mají Vaše osobní zkušenosti s vlastnictvím nebo používáním zbraní na Váš postoj k jejich držení?

Vyberte jednu odpověď

- Mám převážně pozitivní zkušenosti se zbraněmi a jejich držení podporuji
- Mám neutrální postoj k držení zbraní
- Mám převážně negativní zkušenosti se zbraněmi a jejich držení nepodporuji
- Nemám žádné zkušenosti se zbraněmi

11. Jaký je Váš názor na současnou legislativu týkající se držení legálních zbraní v ČR?

Vyberte jednu odpověď

- Je dostatečná a správná
- Je příliš přísná
- Je příliš uvolněná
- Nevím / Neznám legislativu

12. Myslíte si, že by mělo být v České republice snadnější nebo těžší získat zbrojní průkaz?

Vyberte jednu odpověď

- Snadnější
- Těžší
- Nemělo by se to měnit
- Nevím / Nemám názor

13. Souhlasíte s tím, že by měla existovat přísnější kontrola pro držitele legálních zbraní, například častější psychologické testy a zdravotní prohlídky?

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne
- Nevím / Nemám názor

14. Podporujete možnost zpřísnění pravidel pro uložení a bezpečné skladování legálních zbraní?

Vyberte jednu odpověď

- Ano, všechny zbraně bez rozdílu jejich velikosti či množství by měly být vždy uzamčeny v trezoru
- Ne, některé druhy zbraní by mohly být uloženy i mimo trezor (např. v nočním stolku, ve skříni apod.)
- Nevím / Nemám názor

15. Myslíte si, že majitelé zbrojních průkazů by měli absolvovat povinný kurz, který by byl zaměřen na zásady bezpečné manipulace se zbraní, reakce na krizové situace a poskytování první pomoci?

Vyberte jednu odpověď

- Ano
- Ne
- Nevím / Nemám názor

16. Jaké konkrétní změny byste doporučili v legislativě týkající se držení legálních zbraní?

17. Věříte, že legální zbraně mají pozitivní vliv na prevenci kriminality v České republice?

Vyberte jednu odpověď

- Ano, pomáhají snižovat kriminalitu
- Ne, nemají žádný vliv
- Ne, zvyšují riziko kriminality
- Nevím / Nemám názor

18. Jak hodnotíte efektivitu legálních zbraní proti páchání násilné kriminality (např. loupeže, znásilnění, útoky aktivních střelců atd.)?

Vyberte jednu odpověď

- Velmi efektivní, legální držitelé zbraní jsou schopni efektivně zastavit útok agresora

- Spíše efektivní, legální držitelé zbraní mohou v některých případech zastavit útok agresora
- Spíše neefektivní, legální držitelé zbraní nebudou schopni efektivně zastavit útok agresora
- Velmi neefektivní, legální držitelé zbraní v žádném případě nemohou zastavit útok agresora

19. Myslíte si, že by větší počet legálních zbraní v ČR mohl zastrašit potencionální útočníky a odradit je tak od páchání trestné činnosti?

Vyberte jednu odpověď

- Ano, větší počet legálních zbraní by měl zastrašující účinek
- Ne, to nemá žádný vliv
- Ne, může to vést k nebezpečnějším situacím
- Nevím / Nemám názor

20. Jak vnímáte roli legálních držitelů zbraní jako jeden z možných nástrojů při ochraně obyvatel během krizových situací (např. útok aktivního střelce, teroristický útok apod.)?

Vyberte jednu odpověď

- Velmi pozitivně, legální držitelé zbraní mají zásadní pozitivní vliv při řešení krizových situací
- Spíše pozitivně, legální držitelé zbraní mohou pomoci při řešení krizových situací
- Spíše negativně, legální držitelé zbraní nemohou nijak pomoci při řešení krizových situací
- Velmi negativně, legální držitelé zbraní představují spíše další riziko při řešení krizových situací

21. Domníváte se, že v případě většího rozšíření legálních zbraní by se výrazně změnil charakter kriminality v ČR?

Vyberte jednu odpověď

- Kriminalita by se snížila
- Kriminalita by zůstala na stejné úrovni
- Kriminalita by se zvýšila
- Nevím / Nemám názor

PŘÍLOHA P II: NÁVRH KONCEPCE KURZU PRO MAJITELE ZBROJNÍHO PRŮKAZU

Název kurzu: *Bezpečná manipulace se zbraní, reakce na krizové situace a poskytování první pomoci pro držitele zbrojního průkazu*

Cíle kurzu:

- Zdokonalení dovedností v bezpečné manipulaci a ve střelbě.
- Posílení schopnosti efektivně reagovat v krizových situacích.
- Osvojení základních technik první pomoci, které mohou být užitečné v případě střelných nebo jiných zranění.

Organizace kurzu:

- **Délka:** 8 hodin (08:00 – 16:00 hod.)
- **Místo:** střelnice a školicí místnost pro teoretickou část
- **Materiál:** vlastní zbraně (případně možnost zapůjčení), vlastní munice, oděv vhodný na střelnici, střelecké brýle, ochrana sluchu

Obsah kurzu:

1. Úvod a teoretická část (1 hodina)

- Představení instruktorů a organizace kurzu.
- Základní zásady bezpečné manipulace se zbraní:
 - Zbraň je vždy považována za nabitou.
 - Nikdy nemířit na nikoho a na nic, co nechcete zabít nebo zničit.
 - Prst je vždy mimo spoušť, dokud nebudete chtít vést střelbu.
 - Bezpečný pohyb se zbraní, pohotovostní polohy zbraně.

2. Bezpečná manipulace se zbraní (1,5 hodiny)

- Praktické ukázky a cvičení:
 - Manipulace s různými typy zbraní (pistole, revolver).
 - Techniky nabíjení, přebíjení zásobníků, kontrola stavu zbraně.
 - Základy mířené a dynamické střelby (postoj, úchop, míření, spouštění).

- Tasení pistole z pouzdra.
- Střelba zpoza překážek.
- Řešení závad vznikajících při střelbě.

3. Techniky střelby (1,5 hodiny)

- Praktická cvičení na střelnici:
 - Základy mířené a dynamické střelby.
 - Střelba na statické a dynamické cíle.
 - Stabilizace po změně pozice, střelba z různých poloh, přenos palby, opakovaný výstřel, střelba zpoza překážek.
 - Řešení závad při střelbě.

4. Reakce na krizové situace (2 hodiny)

- Simulace krizových scénářů:
 - Jak reagovat v případě útoku aktivního střelce (teoretická příprava a praktické scénáře).
 - Jak se bránit v případě přepadení, jak používat zbraň efektivně a bezpečně.
 - Psychologická příprava – jak zvládat stres a tlak během krizové situace.
 - Rychlá reakce v případě nebezpečí – správný výběr místa, orientace v prostoru.

5. První pomoc a poskytování první pomoci (1 hodina)

- Základy první pomoci:
 - Zastavení krvácení (pomocí tlakových obvazů, turniketu, hemostatických obvazů).
 - Kardiopulmonální resuscitace.
 - Poskytování první pomoci při traumatických zraněních, stabilizace osoby do příjezdu zdravotnické záchranné služby.
 - Zásady bezpečného přístupu k raněným (zejména v nebezpečných situacích, např. při útoku).

6. Závěrečné cvičení a diskuze (1 hodina)

- Závěrečný scénář k ověření dovedností cvičících.
- Rekapitulace kurzu, shrnutí všech důležitých bodů.
- Prostor pro dotazy.
- Doporučení pro další vzdělávání a praxi.

Materiály a pomůcky pro účastníky kurzu:

- Brožura s pravidly bezpečné manipulace, první pomoci a základními technikami střelby.
- Doporučení na další kurzy a výcviky, např. kurz pokročilé střelby, taktiky sebeobrany, první pomoc.

Instruktoři kurzu:

- Zkušení instruktoři se specializací na výcvik se zbraní a první pomoc, případně další odborníci z oblasti krizového řízení.

Bezpečnostní opatření:

- Všechna cvičení budou probíhat pod dohledem zkušených instruktorů.
- Se zbraní manipulovat pouze na pokyn instruktorů.
- Používání ochranných prostředků (sluchátka, brýle) při střeleckých cvičeních.
- Určení bezpečného prostoru pro simulace krizových situací.